

ბრალეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ასპარბაზრდა ბრალშეპიკი

იანვარი

1

თბილისი

საბ. კ. პ. (გ) ც. კ-ის გამოც.

„კომუნისტი“.

1937

ლენინის დროშით გავიმარჯვეთ ჩვენ
ოქტომბრის რევოლუციისათვის ბრძოლაში.

ლენინის დროშით მივალწიეთ ჩვენ გადა-
მწყვეტ წარმატებებს სოციალისტური მშენე-
ბლობის გამარჯვებისათვის ბრძოლაში.

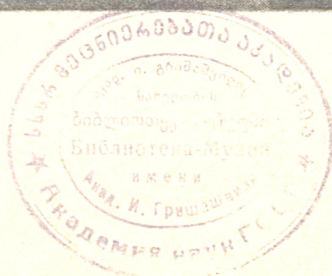
ამ დროშითვე გავიმარჯვებთ მთელ მსო-
ფლიოს პროლეტარულ რევოლუციაში.

გაუმარჯოს ლენინიზმს!

ი. სტალინი.



4887



ბახაღბაზრდა ბოღბაპიკი

კავშირის აქტივის სახელმძღვანელო ჟურნალი
საქ. აღკვ. ც. კ-ის და ტფ. კომიტეტის ყოველთვიური ორგანო
ბ ა მ ო ც მ მ ი ს № 1 ი ა ნ ვ ა რ ი
მ ი ა თ ე წ ე ლ ი 1937 წ.

რედაქციის
მისამართი
ტფილისი
რუსთაველის
პროსპექტი № 22
ტელ. 3-66-00

გაჰაქათოთ საჭირო ღასქვნაბი

ტროცკისტულ—ზინოვიევეური ცენტრის ცნობილ პროცესზე ბრალდებულნი ყველაფერს ბოლომდე არ ამბობდნენ. მათ იმედი ჰქონდათ, რომ სამარეში თან ჩაიტანდნენ საიდუმლოებას თავისუფლად დარჩენილ ტროცკისტული „პარალელური ცენტრის“ შესახებ. ზინოვიევის, კამენევის, სმირნოვის და სხვების გვერდით თავის დანაშაულობრივ მუშაობას ეწეოდნენ ღრმად დაკონსპირებული პიატაკოვი, რადეკი, სოკოლნიკოვი, სერგებრიაკოვი და სხვ. შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის ორგანოების მიერ, პროლეტარული რევოლუციის ერთგულ ჩეკისტების მიერ მხილებულ იქნა ტროცკისტული „პარალელური ცენტრი“. წინასწარი გამოკვევით და სასამართლო პროცესში გაიხსნა მათი საშინელი დანაშაულობათა მთელი ჯაჭვი, რომელიც თავის ცინიზმით, თავისი სისაძაგლით აღემატება ყოველივეს, რაც კი ადამიანის გონებას შეუძლია წარმოიდგინოს.

საბჭოთა მთავრობის ძალდატანებითი დამხობა, ტერორის გზით ბოლშევიკური პარტიისა და საბჭოთა მთავრობის ხელმძღვანელთა მოსპობა, რათა საბჭოთა კავშირში არსებული სოციალისტური წყობილება შეეცვალათ კაპიტალისტური წესწყობილებით, შავი ღალატი სამშობლოსადმი, კაპიტალიზმის რესტავრაცია—აი ტროცკისტული „პარალელური ცენტრის“ მთავარი ამოცანა, რის განსახორციელებლად იგი შენიღბული იბრძოდა ომერ—ბანდიტას იუდა ტროცკის მითითებით.

კავშირი საბჭოთა კავშირის მოსისხლე მტერთან—უტხოველ აგრესორებთან, ცდა დაეჩქარებინათ საჩხედრო თავდასხმა საბჭოთა კავშირზე იმ ვარაუდით, რომ იგი დამარცხდებოდა ომში, ტროცკის დავალებით შპიონაჟის მოწყობა, მავნებლობა უმნ. შენელოვანეს საწაოშობებში, მოწყობა რკინიგზებზე, ნალარობებში, უმნიშვნელოვანეს საწარმოებში კატასტროფებისა და აფეთქებების, ვაჭრობა გერმანულ ფაშისტებთან და იაპოველ იმპერიალისტებთან ს. ს. რ. კავშირის ხალხთა მიწაწყლითა და თავისუფლებით; აი გზა როძელსაც დაადგნენ კომუნისტური პარტიის და მუშათა კლასის გაბოროტებული მტრები ტროცკისტები. ასეთია ტროცკისტული პროგრამა მოქმედებაში. არ ყოფილა ისეთი სისაძაგლე, არ

ყოფილა ისეთი დანაშაული, რომლის წინაშეც ტროცკისტი ბანდიტები შეჩერებულიყვნენ. ტროცკისტული „პარალელური ცენტრი“ არაფრის წინაშე არ იხევდა უკან. ისინი უფრო დაბლა დაეცნენ ვიდრე რომელიმე კოლჩაკელი, დენიკინელი, კადეტი.

ტროცკისტები მზათ იყვნენ ფაშისტ ჯალათებისათვის საჯიჯგნათ მიეგდოთ ჩვენი ქვეყანა და იმპერიალისტთა ბინძური ხელიდან მიეღოთ მოჩვენებითი ძალაუფლება. „ტროცკისტულ არამზადებს ნა. იონალიზმის არავეითარი გრძნობაც კი არ აღმოაჩნდათ და ისინი მზად იყვნენ დაენაწილებინათ საბჭოთა კავშირი, ოღონდ კი თავისი საზიზღარი რესტავრატორული მიზნებისათვის მიეღწიათ. ფაშისტები არ დასთანხმდებიან იმას, რომ თავისი ქვეყნის ტერიტორია უცხოელებს მისცენ, — ტროცკისტული უწმინდურები კი ამაზე მიდიოდნენ“ („პრავედა“).

შემთხვევითი როდია მათი ასეთი დაცემა და გაბოროტება, კავშირი ფაშისტებთან საერთო დანაშაულობრივ საქმეში. იუდეუშკა ტროცკისა და მისი თანამონაწილეთა გზა საყოველთაოდ ცნობილია. პიატაკოვის, რადეკის, სოკოლნიკოვის, სერებრიაკოვისა და სიყათა სახელები თან სდევდნენ ყველა ფრაქციულ-ოპორტუნისტულ, კონტრრევოლუციონურ გამოსვლებს ბოლშევიკური პარტიის წინააღმდეგ. ეს საზიზღრები ლენინის სიცო. ხელში იბრძოლენ ლენინის პარტიისა და თვით ლენინის წინააღმდეგ. იბრძოდნენ სტალინისა და ლენინ — სტალინის პარტიის წინააღმდეგ. ლენინ — სტალინის პარტიის ისტორია ნათელ წარმოდგენას გვაძლევს ამ არამზადების შავ წარსულზე, მათი მზაკვრულ ბრძოლებზე ბოლშევიკური პარტიის წინააღმდეგ. „იმ სისაძაგლეოა ჯაჭვში, რომლებმაც პიატაკოვი, რადეკი, სოკოლნიკოვი, სერებრიაკოვი და სხვ. ბრალდებულთა სკამამდე მიიყვანეს, არის ისტორიული ფაქტების უღმრთო ლოგიკა: ვინც დაადგა კაპიტალიზმის გზას პროლეტარული რევოლუციის წინააღმდეგ, ვინც ბურჟუაზიასთან მივიდა მუშათა კლასის წინააღმდეგ, იგი აუცილებლად შეიძენს კაპიტალიზმის ყველა მანქანს, შეითვისებს მთელი მისი „აჩაღურ „მორალს“ („პრავედა“).

დაკარგეს რა თავიანთი მომხრეები, გამოეცალათ რა ყოველგვარი ეკონომიური და პოლიტიკური საფუძველი, გ. დიქტებ რა არარა, პატარა იზოლირებულ ჯგუფად ისინი დაადგნენ პირდაპირ კონტრრევოლუციურ მანებლობის, შპიონაჟისა და დივერსიის გზას, ისინი, მიყიდეს რა თავიანთი თავი იმ იმპერიალისტურ სახელმწიფოთა ჯგუფს, რომლებიც ომის გაშვებულ გამაღებლები არიან, ოცნებობდნენ იმაზე, რომ უცხოელთა ხიშტების დახმარებით დაეხაწილებიათ სსრ კავშირი, დაემხოთ მუშებისა და გლეხების ხელისუფლება, აღეგინათ საბჭოთა კავშირში კაპიტალიზმი და ბურჟუაზიის ბატონობა. სურდათ დაებრუნებიათ კაპიტალისტებისათვის ფაბრიკები და ქარხნები, სოფლის ბატონ — პატრონად გაეხადათ კულაკი, საქოთა გლეხობა ჩაეგდოთ კულაკურ კაბალაში.

ამ არამზადებს ნილაბი ჩამოველიყათ. ზათ დანაშაულზე წაასწრეს და უზენაესი სასამართლოს სამხედრო კოლეგიამ გამოხატა რა მთელი საბჭოთა კავშირის ხალხთა ნება სურვილი, სისხლიანი ტროცკიზმის საზიზღარ ნაბოლარებს, სამშობლოს მოღალატეებს, ავანტურიტე ს, დივერსანტებს, ჯაშუშებს, გერმანია იაპონიის და მთელი მსოფლიო იმპერიალიზმის აგენტებს გამოუტანა ღირსეული განაჩენი. — სიკვდილი — სიკვდილით მოვაჭრეებს.

გათახსირებულთა და სისხლის მსმელთა ფაშისტური ზროვა თავის დამანგრეველ მუშაობას ეწეოდა არა მარტო ცენტრში, არამედ ცალკე რესპუბლიკებშიაც. ტროცკისტული „პარალელური ცენტრის“ პროცესზე პიატაკოვმა და სერგებრიაკოვმა აღიარეს, რომ მათი უშუალო მითითებებით და ხელმძღვანელობით მუშაობდა ანტისაბჭოთა ტროცკისტული ცენტრი ამიერ—კავკასიაში. ტროცკისტულ ცენტრს ამიერ—კავკასიაში პიატაკოვისა და სერგებრიაკოვისაგან, ბუდუ მდივანის მეშვეობით, დავალება მიეცა—მოემხადებინათ ხელყოფა სტალინისა და ბერიას წინააღმდეგ, მოეხდინათ გაერთიანება ამიერ—კავკასიის ყველა ჯურის ანტისაბჭოთა განადგურებული კონტრრევოლუციური პარტიების ნაბოლარებთან, დაშნაკებთან სომხეთში, მუსავატელებთან აზერბეიჯანში და მენშევიკებთან საქართველოში.

ამ ღირებულებების შესასრულებლად ბუდუ მდივანმა კიდევაც გადადგა პრაქტიკული ნაბიჯები. „დაშნაკებისა და მუსავატელების შესახებ 1935 წლის დამლევის მდივანმა მაცნობა, რომ მან მხოლოდ მოსინჯა კავშირი, მენშევიკებთან კი შეთანხმება დადო—განაცხადა, სასამართლოში სერგებრიაკოვმა. მენშევიკებისა, მუსავატელებისა და დაშნაკების ბატონობის დროს იმპერიალისტ ინტერვენტთა პირდაპირი მითითებით ეწყობოდა ამიერ—კავკასიის ხალხთა შორის სისხლის მღვრელი შეტაკებები. კონტრრევოლუციონური ტროცკისტი ბანდიტები მათთან გაერთიანდნენ, ერთიანი ფრონტით“. აქ გასაკვირი არაფერია.

საქართველოს ანტისაბჭოთა ტროცკისტული ცენტრის მონაწილენი, ნაციონალ — უკლონიზმის ქართული შოვინიზმის მედროშენი, იმ თავითვე იდგნენ კონტრრევოლუციის პოზიციებზე, დაკავშირებულნი მენშევიკებთან იბრძოდნენ ამიერკავკასიის ხალხთა ინტერნაციონალური სოლიდარობის წინააღმდეგ, სოციალიზმის წინააღმდეგ. ნაციონალ უკლონისტები იყვნენ ის გარეწრები, რომლებიც გამოხატავდნენ ქართველ თავდაზნაურებისა და კულაკების კლასობრივ ინტერესებს, ცდილობდნენ ამიერ—კავკასიის მოძმე ხალხთა შორის სისხლის მღვრელ შეტაკებათა მოწყობას, საბჭოთა რესპუბლიკების მთლიანი ინტერნაციონალური ფრონტის ძირის გამოთხრას, მენშევიკთა და ბურჟუაზიულ ნაციონალისტთა რეაქციური ძალების ხელფეხის გახსნას.

საქართველოში გამოაშკარავებული და ნიღბახილი ტროცკისტები: ბ. მდივანი, მ. ტოროშელიძე, პ. აღნიაშვილი, ნ. კიკნაძე, ს. ქავთარაძე, ბ. კვირკველია, ლ. ლოლობერიძე, მ. ოკუჯავა, ს. ჩიხლაძე, კ. მოდებაძე, ვ. ჯიქია და სხვები სისხლიანი ტროცკიზმის ეს ნაბოლარები იყვნენ სწორედ ქართული ნაციონალ — უკლონიზმის მებაირახტრენი. ეს არამზადები აწყობდნენ ტერორს დიდი სტალინისა და მისი საუკეთესო თანამებრძოლის ლენინ — სტალინის პარტიის ერთგული შვილის ამხანაგი ლაერენტი ბერიას წინააღმდეგ, რომლის ხელმძღვანელობით განმტკიცდნენ და აყვავდნენ ამიერ—კავკასიის საბჭოთა რესპუბლიკები, რომლის უშუალო ხელმძღვანელობით აყვავდა ორდენოსანი საბჭოთა საქართველო.

ქართველი ხალხის მტრები, საზიზღარი არამზადები ბ. მდივანი, პ. აღნიაშვილი, მ. ოკუჯავა და სხვ. სასტიკ პასუხს აგებენ პროლეტარული სასამართლოს წინაშე.

ტროცკიზმი — ესაა საერთაშორისო კონტრევოლუციური ბურჟუაზიის მოწინავე რაზმი — გენიალურად სთქვა რამოდენიმე წლის წინად დიდმა სტალინმა. უკანასკნელი წლების ამბებმაც, ტროცკისა და მისი ნაბოლარების მთელმა შემდგომმა მოღვაწეობამაც, კიდევ ერთხელ დაამტკიცა ბელადის სიტყვების სრული სისწორე. ანტისაბჭოთა ტროცკისტულ „პარალელური ცენტრის“ პროცესმა ნათელყო, რომ ტროცკიზმი არის მონოპოლისტური ბურჟუაზიის ავანგარდი, პირისპირი ფაშიზმის აგენტურა. იმ ფაქტების ასპექტში, რომელიც დადგენილია და დადასტურებული ბრალდებულთა გამოტყუებით, ტროცკიზმი გვევლინება როგორც ფაშისტური გენერალური შტაბების საერთაშორისო აგენტურა.

ტროცკიზმი მთელი მოწინავე კაცობრიობის მტერია. „ტროცკისტები და ფაშისტები, — სწერდა კაშენი, — ემუქრებიან საყოველთაო მშვიდობიანობას არა მარტო მოსკოვში, არამედ პარიზშიაც, მადრიდშიაც, ასევე შორეულ აღმოსავლეთშიაც. აი რა ჯომ აქვს მოსკოვის პროცესს საერთაშორისო მნიშვნელობა“. მოსკოვის პროცესმა სამარცხენო ბოძზე გააკრა ტროცკიზმი და ტროცკისტები, ნილაბი, ახალა მათ, როგორც მსოფლიო მუშათა კლასის მტრებს, საკაცობრიო პროგრესის მტრებს, ომის განმძაფრებლებს, მსოფლიო იმპერიალიზმისა და ფაშიზმის აგენტებს. მსოფლიოს პროგრესული ძალები ზიზღით და კრულვით იხსენიებენ ტროცკიზმს, ბურჟუაზიის უფრო ფხიზელი და გამჭრიახი წარმომადგენლებიც კი იწყებენ იმის გაგებას თუ ვის სასარგებლოდ მუშაობენ ტროცკისტები.

საბჭოთა ხალხი შემჭიდროებულია რკინის კოპორტად. მისი ბელადის დიდი სტალინის სიცოცხლე ეკუთვნის მთელ მსოფლიოს მშრომელთ, და ის ვინც განიზრახავს და გაპყდეს აღმართოს თავისი ბინძური ხელი ჩვენი მშობლიური მამის, მასწავლებლის, ბრძენი ბელადის წინააღმდეგ, — განადგურდება, გაისრისება პროლეტარული რევოლუციის რკინის ქუსლით.

საბჭოთა კავშირის ხალხი დიდი სტალინის ხელმძღვანელობით, ლენინიზმის კაშკაშა ჩირაღდნით ინათებს გზას კომუნიზმისაკენ. და ამ გზაზე ყველა ჯურის მტრებთან ბრძოლაში იგი აღწევს მსოფლიო ისტორიულ მნიშვნელობის ახალ ახალ გამარჯვებებს. არავის შეუძლია ისტორიის ჩარხის უკულმა დატრიალება. არ არის ძალა, რომელსაც შეეძლოს ჩვენს ქვეყანაში საბოლოოდ სამუდამოდ გამარჯვებული სოციალიზმის დამხობა. მაგრამ კლასობრივი მტერი არ ყრის იარაღს და რადგანაც მტერი არ გვენებდება, ის უნდა მოისპოს, აღაგავოს პირისაგან მიწისა. ტროცკისტები „უბადროენი და სასაცილონი არიან თავიანთ ცოდვილობაში შეაფერხონ სოციალიზმის ძლევამოსილი მსვლელობა, უკან შემობრუნონ დიადი ხალხის ბედი. მაგრამ ისინი საშიში არიან ფაშიზმის აგენტთა, შპიონაჟის, მავნებლობის, დივერსიების, ტერორისტული აქტების ორგანიზატორთა როლში. ამ მხრით მათი საშიშროება არ შეიძლება არ იყოს სათანადოდ შეფასებული“. („პრავდა“).

სახალხო მრისხანების ტალღამ წააღწია კონტრევოლუციური ტროცკიზმის ნაძირალები. მტრები განადგურდნენ, მაგრამ ისინი ყველგან არ არიან საბოლოოდ გასრესილნი. ტროცკისტ-ზინოვიეველთა პროცესი, ტროცკისტული „პარალელური ცენტრის“ პროცესი, მემარჯვენე გარეწრების: ბუხარინის, რიკოვის, უგლანოვის, ნაციონალ-უკოლონისტების: ბუღუ მდიენის, მ. ოკუჯავას, ს. ქავთარა-

ძის და სხვათა შენიღბული მოღალატეობა და გამცემლობა, თვითეული მშრომელის წინაშე აყენებს საბრძოლო ამოცანას: ვიყოთ რევოლუციურად მუდამ ფიზიკური, მუდამ გეგმონდეს შენიღბული მტრის გამოცნობის მახვილი უნარი, შეუპოვრად გავანადგუროთ, გავაცამტვეროთ სოციალიზმის მტრები.

რამდენადაც უფრო ვმტკიცდებით, მით უფრო ძნელი ხდება მტრისათვის მოახდინოს გავლენა, თუგინდ ჩვენი ქვეყნის მშრომელთა ყველაზე ჩამორჩენილ ფენებზედაც კი. მით უფრო სახიფათოა მტრისათვის უთხრას ვინმეს ჩვენს ქვეყანაში თავისი პროგრამის, თავისი მიზნების შესახებ. და ეს კი ნიშნავს, რომ რაც უფრო წინ მივდივართ მტერი მით უფრო შეინიღბება, რომ მით უფრო ძნელად შესაძინევი გახდება მისი მოქმედობა.

მტერი იმდენად დაცემულია, რომ არ შეუძლია თავისი ბინძური ცხვირი გამოყოს დღის სინათლეზე—ხალხში; მაგრამ ეს სრულებითაც არ ხსნის საკითხს სიფიზის შესახებ ვინაიდან კლასობრივი ბრძოლა ჯერ არ შემწყდარა; ის გამახვილდა, მან მიიღო არა მარტო პოლიტიკური, არამედ ორგანიზაციულად საერთაშორისო ხასიათი.

ადამიანების ნამდვილი, ბოლშევიკური, შტალინური ცოდნა, რომლებთანაც შენ მუშაობ, სწავლობ,—ასეთია მოთხოვნა რომელიც თვითეულ ჩვენთაგანს წაეყენება. სიფიზის ამალგება გვაგვალებს, რომ ყველა მოვლენები, ყველა პროცესები, რომლებიც კომკავშირში, ახალგაზრდობაში ხდება, განვიხილოთ ღრმად, გეგმონდეს უნარი ძირადად ჩაეწვდეთ მათ და შევიცნოთ ხალხის მტრების მოქმედება. ასეთია ამოცანა რომელიც სდგას თვითეული კომკავშირელის, თვითეული ახალგაზრდის წინაშე.

უფრო გულდასმით და ფიზიკურად უნდა შევარჩიოთ კადრები, ყურადღების ცენტრში მოვაქციოთ ორგანიზაციის ყველა რგოლში იდეურ—პოლიტიკური მუშაობის გაძლიერება, კრიტიკისა და თვითკრიტიკის საკითხი. გადაჭრით გავაუმჯობესოთ კომკავშირის პირველადი ორგანიზაციების მუშაობა და მათზე ხელმძღვანელობა. ახალგაზრდობის კომუნისტურად აღზრდის ამოცანის წარმატებით გადაჭრით მოუხსათ მტერს ახალგაზრდობასთან მისასვლელი ყველა გზა და ბილიკი. „...კარგად უნდა ვიმუშაოთ იმისათვის, რომ აშშორებული ტროცკისტულ-ზინოვიევიური იატაკქვეშეთიდან გამოვართოთ მზის სინათლეზე პარტიისა და საბჭოთა ხელისუფლების კონსპირირებული მტრები“ (ლ. ბერიძე).

ასეთია დასკვნები, რომელიც უნდა გააკეთოს თითოეულმა კომკავშირულმა ორგანიზაციამ, კომკავშირულმა და მთელმა ახალგაზრდობამ.

ლავრენტი ბერიძე

ლიკსმესანიშნავი თაჩილი

(ბათუმის პარტიული ორგანიზაციის 35 წლისთავი)

35 წლის წინათ, 1902 წლის 1 იანვრის (ძველი სტილით) წინაღაქს ამხანაგ სტალინის ხელმძღვანელობითა და უშუალო მონაწილეობით ორგანიზაციულად ჩამოყალიბდა რსდმპ ლენინურ-ისკრული მიმართულების ბათუმის პირველი კომიტეტი.

არა გვგონია შეიძლებოდეს გადამეტებულად შეფასება ამ ფაქტის უდიდესი პოლიტიკური და ორგანიზაციული მნიშვნელობისა იმ ბრძოლის ისტორიაში, რომელსაც საქართველოს და ამიერკავკასიის ბოლშევიკური ორგანიზაცია მეფის თვითმპყრობელობის წინააღმდეგ ეწეოდა.

იმ დროს ბათომი მნიშვნელოვან სამრეწველო ცენტრს წარმოადგენდა. 1893 წელს დამთავრდა ამიერკავკასიის რკინიგზის მშენებლობა, რომელმაც ბათომი ბაქოს შეუერთა.

უკვე 1898 წელს ბათომში იყო 10-ზე მეტი მსხვილი სამრეწველო საწარმოო: ბიდონის ქარხნები როტშილდისა, მანთაშევისა, ზოდელისა და სხვათა თამბაქოს ორი ფაბრიკა, თუჯის ჩამომსხმელი ქარხანა, მინერალური წყლების ქარხანა, რამდენიმე ნავთსასხმელი სადგური და სხვ. 1900 წელს დამთავრდა ბაქო-ბათუმის ნავთსადენი. მუშათა საერთო რიცხვი 4.000 კაცს აღემატებოდა.

მუშათა მდგომარეობა მეტისმეტად მძიმე იყო. ბათუმის პროლეტარიატის ეკონომიურ ექსპლოატაციას აძლიერებდა მეფის თვითმპყრობელობის წარმომადგენელთა ნაციონალურ—კოლონიური ჩაგვრის მკაცრი პოლიტიკა. სამუშაო დღე ქარხნებში აღწევდა 14 საათს, ხოლო სავალდებულო ზედმეტი საათების მუშაობასთან ერთად—16-17 საათს. მუშათა ხელფასი ქანაობდა დღეში 60 კაპიკიდან 1 მანეთამდე.

ყოველივე ამან ბათუმის მუშებში გამოიწვია პროტესტები, მაგრამ მათ სტიქიური, შემთხვევითი და არა ორგანიზებული ხასიათი ჰქონდათ.

1896 წელს რუსი სოციალ—დემოკრატები ივანე ლუზინი და გიორგი ფრანჩესკი შეეცადნენ შეეკავშირებინათ ქალაქის მუშათა მასები. მათ მიერ შექმნილ სოციალ—დემოკრატიულ წრეში სწარმოებდა მარქს—ენგელსის მოძღვრების პროპაგანდა. მაგრამ წრეს არ ჰქონია რამდენადმე მნიშვნელოვანი კავშირი ბათუმის პროლეტარიატის მასებთან. 1898 წლის დამდეგს ეს წრე განადგურებულ და ლიკვიდირებულ იქნა მეფის პოლიციის მიერ.

შემდგომ ორ წელიწადს ქართველი ლეგალური მარქსისტები—ქართველ მენ-შევიკთა მომავალი ლიდერები—ისიდორე რამიშვილი და კარლო ჩხეიძე ბათომში ეწეოდნენ ლეგალურ კულტურულ—საგანმანათლებლო მუშაობას და სჯერდებოდნენ მხოლოდ იმას, რომ მუშათა საკვირაო სკოლაში კითხულობდნენ ლექციებს ზოგად—საგანმანათლებლო საკითხებზე. ნამდვილ რევოლუციურ პროპაგანდაზე ლაპარაკი კი ზედმეტი იყო. ისიდორე რამიშვილი და კარლო ჩხეიძე ფიქრობდნენ, რომ ქალაქ ბათომის პირობებში შეუძლებელი იყო არალეგალური პოლიტიკური მუშაობის წარმოება.

რსდმპ თბილისის კომიტეტმა, ამხანაგ სტალინის ხელმძღვანელობით, მოაწყო თბილისის პროლეტარიატის საგაფიცვო ბრძოლა. 1901 წლის 22 აპრილს თბილისის ქუჩებში პირველად გაიარა მუშათა საპირველმართო მასობრივმა დემონსტრაციამ, რომელიც ერთერთი პირველი დემონსტრაცია იყო ამიერკავკასიაში. დემონსტრაცია დამთავრდა მეფის პოლიციასთან შეიარაღებული შეტაკებით. ინტენსიურად მუშაობდნენ არალეგალური სოციალ—დემოკრატიული წრეები რომელთა უმრავლესობას უშუალო ხელმძღვანელობას უწევდა ამხანაგი სტალინი. ასეთივე წრეები მოეწყო ბაქოშიც და მათ ხელმძღვანელობდა თბილისიდან ბაქოში ჩასული ამხ. კეცხოველი.

1901 წლის სექტემბერს ბაქოში გამოვიდა არალეგალური გაზეთი „ბრძოლა“, —რსდმპ თბილისის კომიტეტის—ისკრელთა ორგანო.

რევოლუციური მოძრაობის ამ მნიშვნელოვანი გამოცოცხლების ფონზე ბათუმის „ჩამორჩენა“ შეუწყნარებელი იყო. ამიტომ 1901 წლის ნოემბრის დამლევს, რსდმპ თბილისის კომიტეტის დავალებით, ბათომში ჩავიდა ამხანაგი სტალინი.

ბათომში ჩასვლისთანავე ამხანაგმა სტალინმა კავშირი გააბა მოწინავე მუშებთან და ბათომის მსხვილ საწარმოებში მოაწყო სოციალ—დემოკრატიული წრეები.

ამხანაგი სტალინი ბათომის მუშებში თანამიმდევრობით იცავდა რევოლუციური მარქსიზმის იდეებს და ეწეოდა მათ პროპაგანდას.

მარტო 1901 წ. დეკემბრის განმავლობაში ამხანაგმა სტალინმა მოახერხა 11-ზე მეტი მუშათა სოციალდემოკრატიული წრის შექმნა, რომელთა მუშაობასაც პირადად იგი ხელმძღვანელობდა და თითქმის ყოველდღე ატარებდა მეცადინეობას 2-3 წრეში.

ბათომის „ოხრანა“ ამხანაგ სტალინის მუშაობის შესახებ იუწყებოდა: „სოციალ—დემოკრატიული მოძრაობის განვითარებამ დიდ წარმატებებს მიაღწია, როცა 1901 წ. შემოდგომაზე რსდმპ. თბილისის კომიტეტმა ქალაქ ბათომში ქარხნის მუშებს შორის პროპაგანდის გასაწევად მიაღწინა ერთერთი თავისი წევრი იოსებ ბესარიონის—ძე ჯულაშვილი, თბილისის, სასულიერო სემინარიის მე-9 კლასის ყოფილი მოსწავლე. ჯულაშვილის საქმიანობის მეოხებით ბათომის ყველა ქარხანაში დაიწყო სოციალ—დემოკრატიული ორგანიზაციების დაარსება, რომელთაც პირველ ხანებში თბილისის კომიტეტი მეთაურობდა“ (საქართველოს ცენტრარქივი. მოხსენება ქუთაისის ჟანდარმთა საგუბერნიო სამმართველოს უფროსის თანაშემწისა ბათომის ოლქში საქმე № 1011).

ამხანაგ სტალინის ეს უდიდესი პოლიტიკური და ორგანიზატორული მუშაობა 1901 წლის დამლევს დაგვირგვინდა რსდმპ ბათუმის პირველი კომიტეტის შექმნით.

1902 წლის 1 იანვარის წინა ღამეს ამხანაგმა სტალინმა მოიწვია მუშათა წრეების კონფერენცია. დაესწრო დაახლოებით 25-30 კაცი.

კონსპირაციის მიზნით კრება ჩატარდა ახალწლის შეხვედრის საბაბით.

ამხანაგი სტალინი ამ კრებაზე 4-5-ჯერ გამოვიდა მკაფიო სიტყვებით რევოლუციური სოციალ-დემოკრატიისა და მუშათა კლასობრივი ბრძოლის ამოცანების შესახებ.

კონფერენციამ გამოჰყო ხელმძღვანელი პარტიული ჯგუფი ამხანაგ სტალინის მეთაურობით. ამ ჯგუფმა ფაქტიურად შეასრულა რსდმპ ლენინურ-ისკრული მიმართულების ბათუმის კომიტეტის როლი.

კომიტეტის არჩევის შემდეგ კიდევ უფრო ინტენსიურად გაჩაღდა მუშაობა.

1902 წლის იანვარში ამხანაგმა სტალინმა მოახერხა პატარა არალეგალური სტამბის მოწყობა. პირველად სტამბა მეტად პრიმიტიული იყო და მოთავსებული იყო იმ ბინაზე, სადაც თვითონ ამხანაგი სტალინი ცხოვრობდა. მაგრამ შემდეგ ამხანაგმა სტალინმა გააფართოვა და გააუმჯობესა სტამბის ტექნიკა: თბილისიდან ჩაიტანეს საბეჭდი დაზგა, კასები და შრიფტი.

ბათუმში ამხანაგ სტალინის ჩასვლამ და მისმა რევოლუციურმა ბრძოლამ შეაშფოთა „მესამე დასის“ უმრავლესობის ბათომელი მომხრეები—მომავალი—მენშევიკები—კარლო ჩხეიძე და ისიდორე რამიშვილი.

ეშინოდათ რა თავის ტყავისთვის, მათ არაერთხელ მიუგზავნეს ამხანაგ სტალინს კაცები და თვითონ პირადად ურჩევდნენ მას წასულიყო ბათომიდან, ცდილობდნენ დაერწმუებინათ ამხანაგი სტალინი, რომ სულერთი იყო, იგი ვერ შეძლებდა არალეგალური სოციალ-დემოკრატიული ორგანიზაციის მოწყობას „ბნელ და ჩამორჩენილ ბათომელ მუშებს“ შორის.

როცა მათმა რჩევამ არ გასჭრა ი. რამიშვილი და კ. ჩხეიძე გადავიდნენ პირდაპირ თავდასხმაზე, პროვოკაციულ და ცილისწამებით აღსავსე გამოსვლებზე ამხანაგ სტალინის წინააღმდეგ, გამოაცხადეს იგი „სამოსტინიკად“, „დეზორგანიზატორად“. ისინი ცალკე მუშებს იმასაც კი ურჩევდნენ, რომ ყური არ ეგდოთ ამხანაგი სტალინისათვის, აშინებდნენ რა მათ იმით, რომ ამხანაგი სტალინი მომაცდინებელ საფრთხეში აგდებს მუშებს.

მომავალ მენშევიკთა ცდა, ჩაეფუშათ ამხანაგ სტალინისა და ბათუმის მოწინავე მუშათა უდიდესი პოლიტიკური მუშაობა, სრული დამარცხებით დამთავრდა. რსდმპ კომიტეტის დახმარებით თბილისში, სადაც ამხანაგი სტალინი ხშირად ჩადიოდა მისი მუშაობისათვის ხელმძღვანელობის გასაწევად, ბათუმის მუშათა პოლიტიკური ბრძოლა სულ უფროდაუფრო ფართოვდებოდა.

უკვე 1902 წლის იანვარს მანთაშევის ქარხანაში მოხდა მუშათა პირველი დიდი გაფიცვები, რომლებიც დიდი წარმატებით დამთავრდა. ადმინისტრაცია იძულებული გახდა დათმობებზე წასულიყო, დაეკმაყოფილებინა მუშათა მოთხოვნები, ზოლო, დათხოვნილი მუშები სამუშაოზე აღედგინა.

1902 წლის 27 თებერვალს როტშილდის ქარხანაში იფეთქა გაფიცვამ. გაფიცვის საბაზი გახდა იმ 389 მუშის დათხოვნა, რომელზედაც ადმინისტრაციამ და პოლიციამ ეჭვი მიიტანეს, რომ ისინი მონაწილეობას ღებულობდნენ რევოლუციურ მოძრაობაში.

ამხანაგ სტალინი პირადად ხელმძღვანელობდა საგაფიცვო კომიტეტის მუშაობას, მან პირადად შეიმუშავა მუშათა მოთხოვნები ქარხნის ადმინისტრაციისათვის წარსადგენად, სწერდა ფურცლებსა და პროკლამაციებს და აწყობდა შათ ბეჭდვასა და გავრცელებას.

საგაფიცვო მოძრაობის ზრდამ, მუშათა ორგანიზებულობამ, სიმტკიცემ და განსაკუთრებულმა შეუპოვრობამ შეაშფოთა მეფის ხელისუფალნი. ბათომში ჩავიდა სამხედრო გუბერნატორი, რომელიც ცდილობდა მექარით შეეწყვიტნა გაფიცვა მაგრამ ამ მუქარამ ვერავითარი ნაყოფი ვერ გამოიღო. მუშები მტკიცედ იდგნენ.

8 მარტის წინაღმით პოლიციამ დააპატიმრა 32 გაფიცული მუშა. ამის პასუხად ამხანაგმა სტალინმა 8 მარტს მოაწყო მუშათა მასობრივი მანიფესტაცია; მუშებმა წამოაყენეს ყველა დაპატიმრებულის განთავისუფლების მოთხოვნა. პოლიციამ შესძლო დაეპატიმრებინა და საეტაპო ყაზარმებში მოეთავსებინა 300 ზე მეტი მანიფესტანტი—მუშა. მაშინ მეორე დღეს, 9 მარტს, ამხანაგმა სტალინმა მოაწყო ბათომის როტშილდის, მანთაშევის ქარხნების, ნავსადგურის, რკინიგზის და სხვა საწარმოთა მუშების კიდევ უფრო გრანდიოზული დემონსტრაცია. დემონსტრაცია რევოლუციური სიმღერებით, წითელი დროშებით გაემართა საეტაპო ყაზარმებისაკენ, მოითხოვდა რა დაპატიმრებულთა განთავისუფლებას. საეტაპო ყაზარმებთან მოხდა შეტაკება პოლიციასთან და ჯარებთან. ამის შედეგად მოკლული იქნა 15 და დაიჭრა 54 მუშა.

ბათომის ძველი მუშა ამხ. ი. დარახველიძე მოგვითხრობს: „ამხ. სოსო (სტალინი) იმყოფებოდა მუშათა აბობოქრებულ ზღვაში, უშუალოდ ხელმძღვანელობდა მოძრაობას, სროლის დროს ხელში დაჭრილი მუშა გ. კალანდაძე მან თვითონ გამოიყვანა ხალხიდან და წაიყვანა ბინაზე“. (ი. დარახველიძის მოგონებებიდან).

ბათომის მუშებთან მეფის ხელისუფალთა მიერ მხეტრად გასწორებამ საყოველთაო აღშფოთება გამოიწვია. 9 მარტის ამბებთან დაკავშირებით ამხანაგმა სტალინმა დასწერა მგზნებარე საბრძოლო პროკლამაცია, რომელიც სამარცხვინო ბოძზე აკრავდა საზიზღარ მკვლელებს, მეფის ჯალათებს და მოუწოდებდა მუშებს, გლეხებს, და ყველა მშრომელს ცარიზმის რევოლუციურად დამხობისათვის.

ეს პროკლამაცია ფართოდ გავრცელდა ბათომში და საქართველოს მთელი რიგ ქალაქებში.

სტალინური წრეების, სტალინური გაფიცვებისა და დემონსტრაციების მონაწილეებს, დაახლოვებით 500 რევოლუციონერ მუშას, რომლებიც ბათომიდან გადაასახლეს, საქართველოს სოფლებსა და ქალაქებში მიჰქონდათ მეფისა და შემამულეთს წინააღმდეგ რევოლუციური ბრძოლის ლოზუნგები.

ბათუმის 9 მარტის ამბებს უდიდესი პოლიტიკური მნიშვნელობა ჰქონდა საქართველოსა და მთელ ამიერკავკასიაში რევოლუციური მოძრაობის განვითარების მხრივ. მათ გამარევოლუციონერებელი გავლენა მოახდინეს მთელს ამიერკავკასიაზე. განსაკუთრებით შავი ზღვის სანაპირო რაიონში. ამ ამბებმა რამდენადმე მოამზადეს ნიადაგი შემდგომი რევოლუციური ამბებისათვის, რომლებსაც 1905 წელს ჰქონდა ადგილი საქართველოსა და ამიერკავკასიაში.

8-9 მარტის ამბების შემდეგ ბოლიციაშ გაძლიერებით დაუწყო ძებნა ამხანაგ სტალინს. 1902 წლის 5 აპრილის წინაღობით ხელმძღვანელი პარტიული ჯგუფის სხდომის დროს ამხანაგი სტალინი დააპატიმრა მეფის პოლიციამ და ჩასვა ბათუმის ციხეში. აქ მან დაჰყო 1903 წლის 19 აპრილამდე და ამ ხნის განმავლობაში მას კავშირი არ გაუწყვეტია ბათუმის სოციალ-დემოკრატიული ორგანიზაციის ხელმძღვანელ პარტიულ ჯგუფთან, ციხიდან ხელმძღვანელობდა და წარმართავდა მის მუშაობას, ადგენდა წერილებსა და პროკლამაციებს.

1903 წლის 19 აპრილს ამხანაგი სტალინი გადაიყვანეს ქუთაისის საპატიმროში, სადაც იგი ნოემბრამდე იჯდა. იქიდან იგი კვლავ ბათუმის საპატიმროში გადაიყვანეს, ხოლო 1903 წლის ნოემბრის დამლევს სამი წლით გადაასახლეს ციმბირს, ირკუტსკის გუბერნიაში.

საქართველოს და ამიერკავკასიის მთელი რევოლუციური მოძრაობა, მისი ჩასახვის პირველივე დღეებიდან, განუწყრელად უაკავშირებულა ამხანაგ სტალინის მუშაობასთან და სახელთან.

ბათუმის 1901 წლის დამლევისა და 1902 წლის დამდეგის ამბები წარმოადგენენ ამიერკავკასიაში ამხანაგ სტალინის ცხოვრების, მუშაობისა და ბრძოლის ერთერთ მკაფიო ეპიზოდს.

აღნიშნავენ რა ბათუმში რსდმპ პირველი ლენინურ-სტალინური კომიტეტის შექმნის დიად ისტორიულ თარიღს, საქართველოს და მთელი საბჭოთა კავშირის ბოლშევიკები და მშრომელები სიხარულითა და სიამაყით იგონებენ, თუ დიდმა სტალინმა როგორ აღძრა პირველად 35 წლის წინათ, ქართველი ხალხი თვითმპყრობელობისა და კაპიტალიზმის უღლის წინააღმდეგ ძლევამოსილი რევოლუციური ბრძოლისათვის. თუ შემდეგ მუშათა კლასის ყველა მტერთან შეურიგებელ ბრძოლაში ამხანაგმა სტალინმა ლენინთან ერთად როგორ მოამზადეს ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის გამარჯვება და მიიყვანეს საბჭოთა კავშირის განთავისუფლებული ხალხები სასიხარულო და ბედნიერ ცხოვრებამდე.

„პაპაძე“, 12 იანვარი 1937 წ.



ეროვნული საკრებულო

ბიბლიოთეკა

მ. ი. ბოდროვი

ამხანაგი სკულანგი

ბინის პატრონის გვარი და ნომერი ბინისა მე არ მახსოვს, საქმე დიდი ხნის წინათ იყო. მაგრამ დამამახსოვრდა მე, რომ სახლი № 42 ცენტრიდან შორს იყო, სადღაც ნევის ზასტავას ი-ით, ახლა ამ ქუჩას შლისერბურგის შოსეს ეძახიან. და ამ სახლში სადღაც ვცხოვრობდით მე და ჩემი ძმა ფილიპე ბოდროვი, ყოველ კვირას ჩვენს პატარა ოთახში მოდიოდა ვლადიმერ ილიჩი ლენინი.

აი როგორ იყო ეს:

1894 წელს მე ვმუშაობდი მაქსელის საფეიქრო ფაბრიკაში. იყო პიტერში ასეთი ფაბრიკა. პირველად მე საერთო საცხოვრებელში ვცხოვრობდი, არტელურად ვცხოვრობდი. ნაკვით ამოვსებულ ყაზარმულ ოთახში 16 კაცი ვცხოვრობდით. თავისთავად ცხადია გლახად ვცხოვრობდით. თქვენ თვითონ გესმით: ხის საწოლები მათზე ლეიბის ნაცვლად ბურბუშელათი გატენილი ტომრები, ესადილობდით საერთო მაგიდასთან, რომელზეც იდგა თიხის ორი ჯამი მჭავე შჩით. არც სუფრა, არც მუშაშა, არც თეფშები.

დავდგებოდით ხოლმე ჯამთან რვა რვა კაცი და თვითებული თავისი კოფით მიძვრებოდა საერთო ჯამში. დღესასწაულის დღეებში, როცა სადილათ ხორცს ამზადებდნენ ხოლმე, სრულიად სასაცილოდ გამოდიოდა.

ჩვენ გეყავდა მამასახლისი. თვითონ ვირჩევდით მას. აი მამასახლისი წავა ბაზარში იყიდის იაფად ხორცის ნაჭერს მისცემს ჩვენს მზარეულს, რომელსაც ჩვენ ცალკე ვაძლევდით ხელფასს და ის ხარშავდა მას. შემდეგ მამასახლისი ამ ნაჭერს ორ ნახევრად ჰყოფდა. ორი ჯამისათვის. შემდეგ კი ამ ორ ნახევარს ჩვენ ვჭრიდით წვრილმან ნაჭრებათ. სადილო 'ის დროს მამასახლისი მთარტყამდა ჯამის კოვზს—ეს ნიშანი იყო. ჩვენ პირდაპირ ვიჭერდით თითო ნაჭერ ხორცს. ეს ნიშანი იმისათვის იყო, რომ არც ერთ ჩვენთაგანს არ გავგვსწრო ერთი მეორესათვის ჭამაში, თორემ შესაძლოა ისე გამოუსულიყო, რომ მე შევჭამდი მხოლოდ ერთ ნაჭერ ხორცს, ხოლო მეორე კი სანსა ან ყველა ზუთ ნაჭერს.

სიცილით ვიგონებთ ეხლა ამ წვრილმანებს, მაგრამ, მაშინ ეს ჩვენთვის უბრალო საქმე როდი იყო. ზემოთ? — ხორცი! მის გულისათვის საქმე შეიძლება ჩხუბამდეც მისულიყო.

და აი ვამბობ მე ვცხოვრობდი გლახად, ძალიან მოწყენილად ვცხოვრობდით და ესიმშვილობდით, მართლაც და სინამდვილეში რა გვქონდა ჩვენ? ვმუშაობდით ჩვენ დღის 5 საათიდან საღამოს 8 საათამდე და სადილობისათვის მხო-

ლოდ ერთი საათი შესვენება გექონდა. ახლა ამ დროში სავსებით თავსდება მუშების ორი ცვლა. მაშინ კი თვითმული ჩვენთაგანი დაზვასთან ზედინედ თუ-თხმეტი საათის განმავლობაში იდგა. და კეთილი ინებე ყოველგვარ ლაპარაკზე აიღე ხელი. კვირა დღით—იცით რა?... მაშინაც არაფერი განსაკუთრებული არ იყო. დავდიოდით როგორც იყო წესი, ეკლესიაში, ვიქლანთებოდით საკმევლის სუნიტ, შემდეგ კი მივდიოდით სამიკიტნოში ვასაგრილებლად. სად უნდა წავსულიყავით კიდევე? ვსვამდით არაყს — „მაკოლავესკაია“ ასე ეძახოდნენ მას. ვსვამდით გამოტვინებამდე, თავდავიწყებამდე.

და აი, ჩვენი ფაბრიკის შორიახლო, კორნილოვის სახლში ჩამოაყალიბდა საკვირაო სკოლა. მასში ამეცადინებდნენ სტუდენტები და კურსისტები უფასოდ, ნებაყოფლობით. ჩვენს მასწავლებლებს შორის იყვნენ ნადეჟდა კოსტანტინეს ასული კრუჰსკაია, ზინაიდა პავლეს ასული კრეჩანოვსკაია, ნიკოლოზ პავლეს ძე პალუბინსკი, და კიდევე სხვა სტუდენტები და კურსისტები. მასსოვს, ისინი გვაძლევდნენ ჩვენ წიგნებს სოკრატსა და დიოგენზე. რევოლუციური ლიტერატურის შესახებ კი ჩვენ ჯერ კიდევე არავითარი ლაპარაკი არ გექონია.

მაგრამ ცოტა ხნის შემდეგ, როცა ჩვენ უკეთესათ დავგვკვირდნენ, ერთმა მასწავლებელ ქალთაგანმა, —არ მასსოვს მისი გვარი, —მითხრა მე:

— რატომ არ ერთიანდებით თქვენ წრეში? ჩამოაყალიბეთ ასეთი წრე და თქვენთან სახლში მოვა სტუდენტი ან კურსისტა... მაგრამ თქვენ უნდა გადახვიდეთ ცალკე ბინაში თორემ არტელში თქვენთან სულ სხვადასხვა ხალხია, შეიძლება იყვნენ გათახსირებულები, ამის გარდა წრისათვის 16 კაცი — ეს ძალიან ბევრია, სწრაფად გახდება შესამჩნევი. ჩვენ, მაშასადამე მე და ჩემი ძმა ფილიპე ბოდროვი გადავედით № 42 სახლში ნევის ზასტავას იქით. ამ სახლში ჩვენ დავიქირავეთ პატარა ოთახი — საკუჭნაო. ხის საწოლი, პაწაწა მაგიდა და ორი უბრალო სკამი — მეტი არაფერი ეტეოდა. მე და ჩემმა ძმამ ფილიპე ბოდროვმა ასე გადავწყვიტეთ: ვიძინებთ ერთ საწოლზე სამაგიეროდ ჭკუას და გონებას შევიმატებთ.

ამ ოთახში ერთი თვე ვიცხოვრეთ და ჩვენთან არავინ არ მოსულა, მაგრამ შემდეგ ერთმა მასწავლებელ ქალთაგანმა მგონი ნადეჟდა კოსტანტინეს ასულმა მითხრა მე:

— ხვალ, ე. ი. კვირას სახლში იყავით, თქვენთან საათის 4-ზე, სალამოს სამეცადინოთ მოვა სტუდენტი.

შემდეგ კი უფრო ხმადაბლა, თითქმის ჩურჩულთ დააყოლა.

— მაგრამ გახსოვდეთ, არ დავავიწყდით ჰკითხოთ მას პაროლი.

პაროლი კი ვერ მომიგონებია ზუსტად, მგონი იყო „ნამგალი“ თუ „ჩაქუჩი“.

მეორე დღეს, მე და ჩემმა ძმამ ფილიპე ბოდროვმა და კიდევე ერთმა მუშამ ჩვენი ფაბრიკიდან ბორის ყუკოვმა, დილიდანვე შეუდგებით დალაგებას, მოვრეცხეთ იატაკი და ველოდებოდით. სრულ 4 საათზე ჩვენს კარებზე დააკაკუნეს. გავალეთ კარები და გვხდავით — სდგას ახალგაზრდა კაცი ყურებიანი ქუდიტ, შეცვეთილ პ.ლტოში, სდგას და იღიმება. მშვენიერი ყმაწვილი იყო. თუმც ღარიბულად ეცვა. ზამთრის პირობებთან შედარებით ცუდად ეცვა, მაგრამ ისეთი წესიერი ჩანდა, ცოტათი გავდა ხელოსანს.

ჩვენ მაშინვე მივხვდით:—სტუდენტი. გვითხეთ პაროლი—მან კიდე უფრო გაიღიმა და გვითხრა პაროლი. ჩვენ მაშინათვე შემოვიყვანეთ ის ოთახში, მივხურეთ კარები და დასაწყისისათვის გაუმასპინძლდით მას ჩაითა და პურით, რომ გამთბარიყო. ციოდა, ეზოში ზამთარი იდგა. სხვა სამასპინძლო კი არაფერი გვექონდა და აი ჩაისთან დავიწყეთ ჩვენი საუბარი.

საუბარი როგორღაც მაშინვე საინტერესო გამოგვივიდა. იცოდა მან ლაპარაკის დაწყება, დაინტერესება იცოდა. და სულ იღიმებოდა. ღიმილი კი—ნათელი ჰქონდა, სუფთა ისეთი, თვალები მეგობრულად მიცქერდნენ და მათგან თითქმის სიბოლო იღვრებოდა.

— ჩამოკალიბდით? იკითხა მან.

— კი, — უპასუხეთ ჩვენ.

— ძალიან კარგი?, სთქვა მან—ასეთი წრეები უფრო მეტი უნდა დავაარსოთ, რომ მუშებმა მალე გაიგონ ვინ რითი და როგორ ცხოვრობს.

ესვამდით ჩაის და ესაუბრობდით.

უცებ ის გვეკითხება:

— აი, იცით თქვენ კაპიტალისტი საიდან იძენს თავის მოგებას?

ჩვენ არაფერი არ ვიცოდით.

მაშინ მან თვალები ოდნავ მოხუჭა და გვითხრა:

— აი ავიღოთ მაგალითისათვის რომელიმე შინამრეწველური სახელოსნო. ვთქვათ სადაც ჩაინეკებს აკეთებენ. ვთქვათ, რომ ამ სახელოსნოში ასი კაცი მუშაობს. ეხლა ავიღოთ და გამოვიანგარიშოთ შემდეგი: მეპატრონე ყიდულობს თუნუქის ფურცელს, იხდის მასში სწორი ანგარიშისათვის ვთქვათ ერთ მანეთს. რამდენი ჩაინიკი შეიძლება გაკეთდეს თუნუქის ერთი ფურცელიდან? ვთქვათ, რომ ოთხი. მაშასადამე მეპატრონეს თითო ჩაინიკი 25 კაპეიკი უჯდება. ასეა არა? ახლა შემდეგ: მუშაობისათვის თითო ჩაინიკის გაკეთებაში მაგალითისათვის ის უხდის ორ შაურს. მაშასადამე უკვე ჩაინიკის გაკეთება მას უჯდება 35 კაპეიკი. გათბობა განათება და შეკეთება კიდე ღირს 5 კაპეიკი, თუ გავანაწილებთ ამას ყოველ ჩაინიკზე, მაშასადამე მთლიანად ჩაინიკი მეპატრონეს უჯდება 40 კაპეიკი. ციფრები რა თქმა უნდა დახლოებითია. მეპატრონე ამ ჩაინეკებს ყიდის და ღებულობს მოგებას. საიდან ღებულობს ამას, ამ მოგებას?

დიდხანს და დაწვრილებით ლაპარაკობდა ჩვენი სტუდენტი. მან გაგვიმარტა, რომ მეპატრონე მდიდრდება მუშის ხარჯზე, უხდის მას უფრო ნაკლებს, ვიდრე ის გამოიმუშავებს.

კიდევ მოყავდა მაგალითები. ბევრი მაგალითები მოყავდა. და ყველა ისეთი უბრალოდ გასაგებად, ზიხარ ხოლმე, უსმენ მას და ფიქრობ: რატომ წინათ შენ თვითონ არ მოგივიდა ეს თავში?

ის ჩვენ გვიმუთქებდა აუარებელ საკითხებს მუშა კაცისათვის ისეთ ხელმისაწვდომ ფორმებში. რაზე არ გვიყვებოდა ის.

ნ. ცოხნალური საკითხების შესახებ. მაგალითად:

— აი გვეუბნება—თქვენ ხშირად შეუთრაცყოფას აყენებთ ებრაელებს, თათრებს, პოლონელებს. ხშირათ უყვირით მათ: „ურჩიის სიფათო“ ანდა „თათრის სიფათო“. აბა ჩაუფიქრდით ამხანაგებო: რა განსხვავებაა—კაცი ურიად, თათ-

რად თუ პოლონელად დაიბადება? ატარებს ის თეთრს, ყვითელს თუ შავ კანს. თუ მუშაა ის, სულ ერთია კაპიტალისტი მას აძრობს მოგებას და ის თქვენებრ სიმშლელში უუფლებობასა და სიბნელეში ცხოვრობს. კაპიტალისტი კი იმის შრომის ხარჯზე, იმისი შრომის ხელფასის ხარჯზე, იმისი გაჭირვებისა და წამების ხარჯზე იტენის თავის ჯიბეს. რით არის ის თქვენზე ნაკლები?

და მართლაც, ჩვენ მაგალითად ყველაზე პირველ კაცად დედამიწაზე ვთვლი-
დით მართლმორწმუნე ადამიანს. ყველა დანარჩენებს — ბინძურათ. ასე გვაგონებ-
დენ ჩვენ ეკლესიაში, ასე ლაპარაკობდენ სამიკიტნოებში და ყველგან. აქ კი ჩვენ
ნამდვილად გავიგეთ, რომ საქმე მართლმორწმუნეობაში კი არ არის, არამედ
გაჭირვების ცრემლებში და ექსპლოატაციაში — აი რაშია აქ საქმე!

ანდა მაგალითად ომის შესახებ მოგვიყვანა ის ჩვენ:

— საღვთო ისტორია სთვლის, რომ მართლმორწმუნე ადამიანი — ეს ღვთის
ადამიანია, თათრები კი — „ზასურმანული უქრისტობაა“, და ამიტომ საჭიროა
მათი განადგურება. ისინი თითქოს და მტრები არიანო. და მერე იცნობთ თქვენ
ამ თქვენს მტრებს? გინახავთ თქვენ ისინი როდისმე? ისინი ვისაც ეხლა კლავენ
ომში ხომ ისეთივე მუშები და გლეხები არიან, როგორიც თქვენ. თქვენ მათ
არასოდეს დამღუბებხართ და ერთმანეთისათვის არაფერი ცუდი არ გექნათ.
მაშ რად გესაჭიროებათ თქვენ ომი?? კაპიტალისტებს კი ესაჭიროებათ, მათ უნ-
დათ ომი. ისინი აკეთებენ თოფებს, და ზარბაზნებს და მდიდრდებიან ამით. იქ
დაიპყრობენ რომელიმე მიწას და კოლონიად გადააქცევენ მას. თქვენ კი?... ომში
თქვენ გკლავენ. ზურგში კი ომის შემდეგ, როცა უკვე აღარ არის საჭირო თო-
ფებისა და ზარბაზნების კეთება, მეპატრონე გარეთ გაგყრით ქარხნიდან. აი გა-
მოიანგარიშეთ თქვენთვის ომის ხელსაყრელობა...

ყოველ კვირას მოდიოდა ის ჩვენთან 4 საათზე. ეს იყო ჩვენი საუკეთესო
დღეები. ჩვენ პირდაპირ თვალები გვებლივებოდა. ჩვენ ვგრძნობდით, რომ მას-
თან საუბრის შემდეგ ვნათლდებოდით. მოვიდოდა ხოლმე, გაიძრობდა თავის
შეცვეთილ პალტოს, ყურებიან ქუდს, კოხტად მოკეცავდა მათ, ჩამოგვართმევდა
ხელს და ალერსიანად გვკითხავდა:

— ხომ არ მოგებზრდით ჯერ?

როგორ შეიძლებოდა ჩვენთვის ასეთი კითხვების მოცემა! გულდაწყვეტილიც
კი ვრჩებოდით. ის კი მოხუცავდა თვალებს, დაკვირვებით დაგვაცქერდებოდა.
გაიღიმებდა და იტყოდა:

— ნუ გეწყინებათ ამჟანაგებო, მე თქვენ გეზუშრეთ...

— და მიუჯდებოდა მაგიდას. ჩვენ კი უკვე მომზადებული გვექონდა ჩაი და
პური, თუმცა ჩაისა და პურისათვისაც ყოველთვის როდი გვექონდა ფული. და ამ
ასე: ვზივართ ჩვენ, ესვამთ ჩაის და ესაუბრობთ. მაგიდაზე კი დვას ლამფა — თუ-
ნუქის კოლოფი ნავთისათვის და შეიდხაზიანი შუშა. მაშინ ჩვენ საერთოდ არ
გვექონდა ელექტრონი. ფაბრიკებშიაც კი გაზის ლამფები ეხთო, უგდებდით ყურს,
რასაც იგი გვიამბობდა და გვაღიწვდებოდა ყველაფერი.

აი მე ეხლა ვიგონებ აი საღამოებს და ვღიღავ. როგორც ცოცხალი დვას
ის ჩვენ წინ, — ალერსიანი, ისეთი უბრალო, მისაწვდომი. ხანდახან მას ერთი წუ-

თით ზრუნვით დაეჩრდილებოდა ხოლმე სახე—აღზაოთ არც მას ქონდა ტკბილი ცხოვრება. მერე კი უეცრად როგორღაც გაიღიმებდა და გვეკითხავდა:

—რა იყო, რამ ჩაგაფიქრათ?

ჩვენ ჩაგაფიქრდით?...ის ჩაფიქრდა და არა ჩვენ. მაგრამ ჩვენ უკვე დავჰყვიანდით: ვგრძნობდით, გვესმოდა.

ერთხელ მოვიდა იგი ჩვენთან, როგორც ყოველთვის, 4 საათზე, გაიხადა, დაჯდა.

— დღეს ბიჭებო—გვითხრა მან, ჩვენ ვის უბრებთ სოციალიზმზე. იცით თქვენ რა არის სოციალიზმი?

ჩვენ რა თქმა უნდა არ ვიცოდით. გაგვეგონა ეს სიტყვა, მაგრამ რა იყო ის, რას წარმოადგენდა—არ გვესმოდა. ჩვენ ასევე უთხარით მას:

— არა, არ ვიცით.

ბორის ჟუკოვმა კი კითხა კიდევ:

— შეიძლება ეს რომელიმე საინტერესო მანქანაა?

სასაცილოდ ჰკითხა არა? მაგრამ ჩვენ ხომ მაშინ ცოტა რამ ვიცოდით. და აი ის მოგვიყვა ჩვენ. რამდენიც გინდა ეცოცხოლო არასოდეს არ დამავიწყდება ეს დღე. ის გველაპარაკებოდა ჩვენ თვითმპყრობელობის დანხობაზე, რევოლუციაზე. და მერე როგორ ლაპარაკობდა! ვიჯექით ჩვენ და ვუსმენდით ყველა ყურებით. იმ ადამიანში (ეცხლი იყო. მასში იყო აღფრთოვანება და სიძულვილი—თოფის წამალი იყო და არა ადამიანი. და ყველაფერი ისე ნათელი იყო! დიდი თავი ჰქონდა მას და აზრებიც დიდი, გრანდიოზული აზრები.

— აი როცა დავამხოთ მეფეს და კაპიტალისტებს, ამბობდა ის—როცა ავიღებთ ხელისუფლებას ჩვენს ხელში, მაშინ დავიწყებთ სოციალიზმის შენებას... სრული სოციალიზმის დროს—ამბობდა იგი—მუშა იმუშავენს დღე-ღამეში არა უმეტეს 5—6 საათისა, შემდეგ კი, მუშაობის შემდეგ, გაერთობა, დაისვენებს, ივლის თეატრებში, ისწავლის, წაიკითხავს დიდი ადამიანების მიერ დაწერილ საუკეთესო წიგნებს, დაუკრავს ვიოლინოზე, ლექსებსაც კი დაწერს...

ჩვენ ვიჯექით და თითქმის მოხიბლულნი ვუსმენდით მას. არ გვჯეროდა, ჩვენ, რომ ებიჯ დღეში თუთხმეტი საათის განმავლობაში ვმუშაობთ და პურსაც ვერა ეჭამთ საკმარისად, ჩვენ ვივლით თეატრში?! განა ჩვენ ცარიელ-ტარიელ ხალხს ვიოლინოსთან და ლექსებთან გვექნება საქმე?

მაგრამ ის, ისე მხურვალედ, ისე ზორბად ლაპარაკობდა, რომ შემდეგ ჩვენ დავწყეთ დაჯერება. ჩვენ მხოლოდ არ გვესმოდა, როგორ გამოვიდოდა ეს.

მან აგვიხსნა:

— რა თქმა უნდა—გვითხრა მან—სოციალიზმის დროს მუშები ასეთ ფაბრიკებში როდი იმუშავენ, ჩვენ ავაშენებთ ახალ დიდ საწარმოებს, სადაც იქნება მზეც და ყვავილებიც, სადაც ეხლანდელზე უფრო მძლავრი მანქანები იქნება. ჩვენ, —ამბობდა იგი, თუ შევედით სოციალიზმში ამ ძველი აკლამებით, როგორიც თქვენი ფაბრიკაა, მაშინ არავითარი სოციალიზმი არ იქნება. სოციალიზმის დროს აველას უნდა ქონდეს ბევრი ტანსაცმელი, პური, ხორცი, კარაქი. არავის არაფერი არ უნდა უჭირდეს. მაშინ შეიძლება მუშამ ხელი მოჰკიდოს გათობას და ხელოვნებას.

თითქოს ღენმა დაგვიარა ტანში იმ დღეს. ეხლა მე მოხუცი ვარ ჩემი გრძნობები შეიძლება ითქვას ცოტათი მოჩლუნგდენ, ბევრი რამ დამავიწყდა, დაიზრდილა, მაგრამ ამ გაკვეთილს, ამ ოცნებას ვერ ვივიწყებ. უცქერი ღღევანდელ დღეს და ყველაფერი ხომ სწორედ ასე მიდის! პირდაპირ გასაკვირია, როგორ ზუსტად! ვმუშაობთ ჩვენ ხუთმეტის ნაცვლად 7 საათს. მუშაობის შემდეგ ჩვენი ბიჭები განა არ დადიან თეატრში? განა არ წერენ ლექსებს? განა არ უკრავენ ვიოლინოზე? რაოდენ გასაოცარია ყოველივე ეს! რამდენი წლის წინათ გვეუბნებოდა ის ჩვენ ამაზე? 42 წლის წინად! და მერე საღ? პატარა საკუჭნაოში ნათის პატარა ლამფასთან. ახლა კი მისი სიტყვები სცოცხლობენ და სუნთქავენ მთელ ქვეყანაში საუცხოვო ქარხნების, გმირული აღმამიანებისა და ლამაზი ნივთების სახით.

იმ დღეს როცა ჩვენ გავიგონეთ რა არის სოციალიზმი, ჩვენ ვკითხეთ:

— გვითხარით, თუ შეიძლება, ნუთუ ასეთი ბედნიერება შეიძლება ოდესმე მოხდეს? პირდაპირ ზღაპარივით არის.

— არა თუ შეიძლება. არამედ იქნება,— გვიპასუხა მან. და აუცილებლად იქნება! საჭიროა მხოლოდ მუშები კარგად და მტკიცედ დაირაზმონ.

მერე ის ადგა ჩაიცვა და გვითხრა?

— აბა ამხანაგებო, მე თქვენთან დღეს უკანასკნელად ვმეცადინეობდი...

ჩვენ ვიცოდით თუ რატომ. მათთვის საშიში იყო ერთსა და იმავე რაიონში სიარული. პოლიციელები, როგორც ძაღლები, ყნოსავდნენ მათ კვალს. ჩვენ ისე გვიძიძიდა განშორება, რომ ყველამ ერთად წამოვიძახეთ.

— როგორ თუ უკანასკნელად?

არ შემიძლია მეტი, ამხანაგებო,— გვითხრა მან.

ძნელი გადმოსაცემია, როგორ დავღონდით ჩვენ იმ წუთში. ვუყურებდით მას, როგორ იდგა ის კარებში უკვე ჩაცმული, წასასვლელად გამზადებული და ყელში ყველას გვაწებებოდა ბოლმა. ისეთი ნათელი ყმაწვილი იყო, სუფთა, გასაგები, სხვებს რომ არ გავდა. ჩვენ ის ძლიერ შეგვიყვარდა. ის ჩვენთვის ყველაზე ძვირფასი იყო. და უეცრად მიდის. ჩვენ მაშინ არც კი ვიცოდით რა ერქვა მას. „ამხანაგო სტუდენტო“— ასე ვეძახოდით ჩვენ მას. ეს იყო და ეს.

— გვითხარით ჩვენ თქვენი სახელი მაინც? ვკითხეთ ჩვენ.

— ლენინი,— სთქვა მან.

ლენინი... გავიმეორეთ ჩვენ. — ლენინი... ჩვენ დავიმახსოვრებთ თქვენს სახელს... გრთხელ კიდევ ვსდუმდით. შემდეგ მან გაიღიმა, ჩამოგვართვა ხელი და გვითხრა:

— მაშ მშვიდობით ამხანაგებო, მშვიდობით, ნუ მიატოვებთ წრეს და გახსოვდეთ რაზე ვლაპარაკობდით აქ თქვენთან ერთად...

თითქოს შეიძლებოდეს ამის დავიწყება! ეს ცხოვრობდა არა მარტო ჩვენს თავში, არამედ გულშიაც.

— მშვიდობით,— გისურვებთ ყოველივე კარგს, ყველაფერს საუკეთესოს და უბედნიერესს...! — ეუბასუხეთ ჩვენ.

წავიდა. პატარა ოთახში ნაცრისფერი ბინდი ჩამოწვა, თითქოს მზე იყო და ჩავიდა იგი.

შემდგომ კვირას ჩვენთან მეორე სტუდენტი მოვიდა. შემდეგ კიდევ მოდიოდნენ სხვა სტუდენტები და კურსისტები.

დიდი ხნის შემდეგ როცა იფეთქა ოქტომბრის პროლეტარულმა რევოლუციამ და ლენინი ჩაღვა მის სათავეში, ჩვენ სრულიადაც არ გავგვირვებია: მაშ როგორ უნდა ყოფილიყო სხვაგვარად?

ახლა ლენინი უკვე აღარ არის ჩვენთან. ახლა ჩვენ მივყევართ ამხანაგ სტალინს. მაგრამ, როცა ვუჭურებ მე თუ რა ფართოდ და მდიდრად მიდის ახლა ჩვენი ცხოვრება, მე არც ეს მიკვირს: მაშ როგორ უნდა იყოს ეს სხვაგვარად, თუ კი სათავეში სდგას ლენინის საუკეთესო მოწაფე? სხვაგვარად არც შეიძლება იყოს ჩემო ძვირფასო და სახელოვანო ამხანაგებო! იმიტომ, რომ ამაზე ოცნებობდენ, ამისათვის იბრძოდენ და ახლა, ახლა ირგვლივ ნათელია.



ეროვნული სახელმწიფო

ბიბლიოთეკა

დავაყაროთ წესრიგი საშუალო განათლების სკოლებში *)

ე. მგელაძე

საპ. ალკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი

ამხანაგებო! საბჭოთა ახალგაზრდობის კომუნისტური აღზრდის საქმეში, რაც მთავარ ამოცანად დაუსახა ლენინურ კომკავშირს დიდმა **სტალინმა**, სკოლა უსათუოდ უდიდეს როლს თამაშობს. ახალგაზრდობის სწავლებისა და განათლების ამ უმნიშვნელოვანეს რგოლს კომკავშირი სულ უფრო მეტ ყურადღებას აქცევს. ახალგაზრდობის მასობრივი საშუალო განათლების ხაზით პარტიისა და მთავრობის მიერ დასახულ ამოცანათა განსახორციელებლად ლენინური კომკავშირის ინიციატივითა და აქტიური მონაწილეობით შექმნილია წარმოებიდან მოუწყვეტლად მუშა და კოლმეურნე ახალგაზრდობის საშუალო განათლების სკოლების ქსელი. ამ სკოლების მუშაობა ჩვენ დიდ სიმაღლეზე უნდა ავიყვანოთ, რაც მოითხოვს საქართველოს კომკავშირის თითოეული ორგანიზაციისა და განათლების ორგანოების ყოველდღიურ ხელმძღვანელობასა და პრაქტიკულ დახმარებას.

რაც უფრო მეტად ვწვდებით ამ სკოლების ცხოვრების ყველა დეტალს, მით უფრო მეტ ნაკლოვანებებს ვამჟღავნებთ ყველა ხაზითა და მიმართულებით. იმ ნაკლოვანებებს, რომელთა შესახებაც ჩვენ აქ თათბირზე თქვენთან ერთად ვლაპარაკობთ, ადგილი ჰქონდა შარშანაც, შარშანწინაც და კიდევ უფრო ადრეც. მაგრამ ამ ნაკლოვანებათა შესახებ ჩვენ არაფერი ვიცოდით. არ ვიცოდით შემთხვევით კი არა, არამედ სწორედ იმიტომ, რომ ჩვენ არ ვიცნობდით ჩვენი სკოლების შინაგან ცხოვრებას, ჩვენ სუსტ ყურადღებას ვაქცევდით სკოლებში სწავლების საკითხს. სკოლების დირექტორებმაც, მასწავლებელთა შემადგენლობამაც ამის შესახებ საკმარისად არ იცოდნენ. და აი ახლა, როდესაც ლენინურმა კომკავშირმა უფრო ფართოდ, გაშლილი ფრონტით აღმოაჩინა და შეუტია ყველა ამ ნაკლოვანებას, მთელი სიცხადით ვხედავთ, თუ როგორ უნდა მოვაწყოთ ჩვენი მუშაობა ყოველი ცალკეული სკოლის მიხედვით და პრაქტიკულად როგორ უნდა მივალწიოთ დიდი **სტალინის** დირექტივების, პარტიისა და მთავრობის გადა-

*) სიტყვიდან ნიშნავდითა საშუალო სკოლების დირექტორთა, საშუალო ნაწილის გამგეთა, კომკავშირის ობიექტების მდივნებისა და მოსწავლეთა წარმომადგენლების რესპუბლიკურ თათბიოზე ა. წ. 14 იანვარს.

წყვეტილებათა შესრულებას და როგორ უნდა გავაუმჯობესოთ აღმზრდელობითი და სასწავლო მუშაობა ჩვენს სკოლებში.

გამოსული ამხანაგები ჩიოდნენ სკოლების მოუმარაგებლობაზე, რომ მათ არა აქვთ კარგი სადგომები, არა აქვთ ლამბები, წიგნები, არა აქვთ მტკიცე ცხრილი და სასწავლო გეგმაო. ყველაფერი ეს მართალია. იმის მტკიცება, რომ ეს სწორი არ არისო, თავის მოტყუებას ნიშნავს. მოზრდილთა სკოლებს არა აქვს სათანადო პირობები იმიტომ, რომ ჩვენ თქვენთან ერთად ჯერ კიდევ საკმაოდ ვერ ვეხმარებით სკოლას. რომ ჯერ კიდევ საკმაოდ სერიოზულად და ღრმად არ დაგვიმუშავებია მთელი რიგი სასწავლო-მეთოდური საკითხები, ხოლო გასული წლის სასწავლო გეგმა წელს უკვე აღარ ვარგა.

საშუალო განათლების სკოლებისათვის განსაკუთრებით დამახასიათებელია ის, რომ მათში მუშაობა გამოხატავს შეტევის წინსვლას და ისინი მაქსიმალურად მოკლე ვადაში გადიან იმას, რასაც სხვები 9-10 წლის განმავლობაში სწავლობენ. მაშასადამე, საშუალო განათლების სკოლებში მუშაობა ატარებს სპეციფიკურ ხასიათს, რასაც ჩვენ ანგარიში უნდა გაუწიოთ. რაც უფრო მეტად შევძლებთ ამ ნაკლოვანებათა ლიკვიდაციას, მით უფრო უკეთ წავა საქმე.

აქ გამოვიდა „26 კომუნარების“ სახელობის რაიონული სკოლის დირექტორი ამხ. პაიჭაძე. მას ამხანაგები თავს დაესხნენ, შეიძლება ეს თავდასხმა საფუძვლიანი იყო. მაგრამ, ჩემის აზრით, ამხ. პაიჭაძემ ასახა ის ნაკლოვანებანი, რომლებიც მოიპოვება საშუალო განათლების მრავალი სკოლის მუშაობაში. მან მარტივად გადმოგვცა ეს განწყობილებანი და ნაკლოვანებანი. მე არ ვლაპარაკობ პირადად მასზე, იმიტომ რომ მისი გამოსვლიდან ისეთიზარი იქმნება, თითქოს იგი არც ისე მოფიქრებულად ხელმძღვანელობდა სკოლის მუშაობას; როგორც სჩანს მას ამ მიმართულებით დიდი მუშაობა დასჭირდება. შემდეგ მე არ ვეთანხმები იმას, რომ საშუალო განათლების სკოლაში მიიღეს ხულიგანი.

1937 წელს საშუალო განათლების სკოლებში ისწავლის 28 ათასი კაცი საუკეთესო ახალგაზრდა—მუშა სტახანოველებისა და ახალგაზრდა მუშებისაგან. რას გვავალეს ეს? ეს გვავალეს, რომ ჩვენ სათავეში ჩაუდგეთ მთელი ჩვენი საბჭოთა ახალგაზრდობის მოწინავე ნაწილის სწავლებას, განა ეს იმას ნიშნავს, რომ ჩვენ უნდა შევექმნათ ხულიგანთა გამოსასწორებელი რაღაც თავისებური სკოლა?

საშუალო განათლების სკოლები უნდა განეცხრიტოთ ისეთი ადამიანებისაგან, რომლებსაც პირდაპირი დამოკიდებულება არა აქვთ ამ სკოლებთან.

საჭიროა სერიოზული ყურადღება მივაქციოთ ჩვენს სკოლებში სწავლების ხარისხს. თქვენ იცით, რომ სწავლების ხარისხი უნდა მოექცეს ჩვენი ყურადღების ცენტრში და ამასთან დაკავშირებით განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მივაქციოთ მეცადინეობის გაცდენათა ლიკვიდაციას. ვინაიდან ჩვენი სახელმწიფო, ფულს იმისათვის კი არ ხარჯავს, რომ ერთი და იგივე ადამიანი რამდენიმე წლობით სწავლობდეს და ვერავითარ შედეგს ვერ აღწევდეს, საჭიროა ადამიანები იმგვარად შევარჩიოთ, რომ ამან სათანადო ეფექტი მოგვცეს. ამით უნდა დავიწყოთ სწავლების ხარისხის გაუმჯობესებისათვის მუშაობა.

მე კიდევ მინდოდა თქვენი ყურადღება მიმექცია ერთ საკითხზე—ეს საკითხია რუსული ენის ცოდნა. პარტია, მთავრობა და ამხანაგი ლავრენტი ბერია

ამ საკითხს ძალიან სერიოზულ ყურადღებას აქცევენ. აიღეთ ამხ. ბერიას მოხსენება საქ. კომპარტიის VIII ყრილობაზე, ან მისი გამოსვლა საბჭოთა სომხეთის კომუნისტთა და კომკავშირელთა დელეგაციის მიღებაზე. იმისათვის, რომ კიდევ უფრო უკეთ დავეწაფოთ კულტურას და შევიძინოთ ღრმა ცოდნა, საჭიროა ვიცოდეთ რუსული ენა. რა თქმა უნდა ჩვენ განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაუთმოთ დედაენას. მაგრამ ეს არ კმარა. ახლა ჩვენგან მოითხოვენ არა მარტო დედაენის ცოდნას, არამედ ფრანგული, გერმანული, ინგლისური ენების ცოდნასაც. მართალია, ამ ენებს სწავლობენ სკოლებში, მაგრამ სწავლობენ უხეიროთ და ამასთან ერთად ხშირად იწყებენ უცხო ენების შესწავლას და რუსული ენა კი არ იციან. ხოლო იმისათვის, რომ წაიკითხო „კომსომოლსკაია პრავდა“ და ჩვენი ცენტრალური გაზეთები, დაეწაფოთ საბჭოთა კავშირის ხალხთა კულტურას, საჭიროა რუსული ენის ცოდნა. მე ძალიან პატივს ვცემ ჩვენს გაზეთს „ახალგაზრდა კომუნისტს“, მაგრამ თუ ახალგაზრდა ადამიანი მარტო იმით ცხოვრობს, რასაც მხოლოდ ამ გაზეთიდანღებულობს, თუ იგი მარტო ქართულ გაზეთებსა და ლიტერატურას კითხულობს, და რუსულ ენაზე კითხვა კი არ შეუძლია, იგი ამით ბევრს ჰკარგავს.

საჭიროა გადაჭრით გავაძლიეროთ მოსწავლეთა და მასწავლებელთა კლასობრივი სიფხიზლეც. იყო შემთხვევა, როდესაც სკოლაში აღმოაჩინეს კონტრრევოლუციური ორგანიზაცია. იგი ცდილობდა ჩვენშალა ახალგაზრდობისა და ბავშვთა კომუნისტური აღზრდის საქმე. ჩვენ გვაქვს ისეთი ფაქტები, როცა მასწავლებელი შეგნებულად ამახინჯებს ჩვენი პარტიის პოლიტიკას, სწორად არ ატარებს პარტიის დირექტივებს და ეს შემთხვევით როდი ხდება. განსაკუთრებით აქ უნდა გამოიჩინოს სიფხიზლე კომკავშირულმა ორგანიზაციამ. დირექტორები, მასწავლებლები, საბჭოთა კავშირის ყოველი პატიოსანი მოქალაქე უნდა იყოს ფხიზელი, თვალმოუხუტავად უნდა იდგეს ლენინ-სტალინის საქმის სადარაჯოზე—აი რას მოითხოვს ჩვენგან პარტია და ეს აუცილებლად უნდა გავითვალისწინოთ ჩვენს მუშაობაში.

ჩვენ ვამაყობთ იმით, რომ მთელს ჩვენს მუშაობაში ყოველდღიურ ხელმძღვანელობას და დახმარებას ვღებულობთ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტისაგან. ჩვენ ვამაყობთ იმით, რომ გვიხდება მუშაობა ისეთ ბედნიერ დროში, როდესაც საქართველოს კომუნისტურ პარტიას და ცენტრალურ კომიტეტს სათავეში უდგა სახელოვანი ხელმძღვანელი, დიდი სტალინის თანამებრძოლი, ჩვენი ბოლშევიკური პარტიის ერთგული შვილი, რევოლუციის საქმისათვის ბრძოლებში გამობრძმედილი ჩვენი ლავრენტი ბერია (ტაში).

ამხანაგი ბერია სისტემატიურად და დიდი ყურადღებით ადევნებს თვალს და მიუთითებს საქართველოს კომკავშირს, თუ როგორ უნდა ისწავლოს ორგანიზებულად და როგორ უნდა გაუძღვეს ჩვენი ახალგაზრდობის აღზრდისა და განათლების საქმეს, ამხანაგი ბერია არა ერთხელ ამახვილებდა ჩვენს ყურადღებას სკოლაში კომკავშირის მუშაობაზე.

საშუალო განათლების სკოლების ყველა მუშაკის, ყველა დირექტორისა და მასწავლებლის, საშუალო განათლების სკოლების კომიტეტთა ყველა მდივნისა და კომკავშირელის ღირსების საქმეა, რომ ორდენოსან საქართველოში ყველა

სკოლა სანიმუშოდ მუშაობდეს და გაამართლოს ჩვენი საყვარელი ხელმძღვანელის ანხ. ლ. ბერიას მზრუნველობა, ჩვენ უკვე გვაქვს ყოველგვარი პირობა კარგი მუშაობისათვის. მასწავლებელთა ზედმეტად გადიდებულია, რაც ხელს შევიწყობს შევარჩიოთ და დავამაგროთ მასწავლებელთა საუკეთესო კადრები.

მოზრდილთა სკოლების მასწავლებლებისადმი ჩვენ განსაკუთრებული დამოკიდებულება გვაქვს. კომკავშირი—ამ სკოლების ინციატორი და შემქმნელია. კომკავშირი განსაკუთრებით უნდა აფასებდეს ამ სკოლების მასწავლებელსა და დირექტორს. **მასწავლებელი—ჩვენი მეგობარია. ჩვენი პირველი თანაშემწეა ახალგაზრდობის აღზრდისა და განათლების საქმეში.**

განსაკუთრებით შეუწყნარებელია ზოგიერთი კომიტეტის, მასწავლებლისა და სკოლის არასერიოზული დამოკიდებულება სწავლებისადმი. მასწავლებლები, რომ ამისათვის უნდა გავაკრიტიკოთ ეს ცხადია, მაგრამ მასწავლებელი და დირექტორიც თავის მხრივ უნდა აკრიტიკებდეს კომკავშირის მისი ცუდი მუშაობისათვის. საჭიროა ჩვენი მასწავლებლები გრძნობდნენ, რომ კომკავშირი—მათი ყველაზე ახლობელი დამხმარეა, საჭიროა გაუზიაროთ ჩვენი აზრი მასწავლებლებს, რომ თვითეთლმა მათგანმა იცოდეს, თუ რომელი უბანი მოიკოჭლებს სკოლაში და მიიღოს მონაწილეობა ნაკლოვანებათა გამოსწორებაში. მათ შეგნებული უნდა ჰქონდეთ, რომ შეუძლიათ მივიღნენ კომკავშირის რაიკომში. მოელაპარაკონ იქ და რომ კომკავშირი დაეხმარება ნაკლოვანებათა გამოსწორებაში, რადგან ეს მისი ღვიძლი საქმეა. ხოლო როგორ იქცევა ზოგიერთი ამხანაგი კომკავშირიდან? მოდის მასწავლებელი, ან მასწავლებელი ქალი ანდა სკოლის დირექტორი, ისინი მათ აღოცნებდნენ. არასაკმაო გულისხმიერებით ეკიდებიან. ეს არ არის სწორი. უნდა მოვიქცეთ ასე: რაკი დირექტორი ან მასწავლებელი ქალი, ანდა სკოლის დირექტორი ან მასწავლებელი გოგონა პირველ რიგში მივიღოთ იგრი, და რაც მთავარია, საქმიან დავეხმაროთ მას. აი რა მოგვეთხოვება ჩვენ.

უნდა გავწმინდოთ ჩვენი სკოლები უფარგისი ადამიანებისაგან და შევარჩიოთ მტკიცე დირექტორები; კარგი მასწავლებლები, „უკეთესი მასწავლებელი საშუალო განათლების სკოლას“—აი ჩვენი ლოზუნგი, ხოლო კუსტარულობა უნდა აღმოვფხვრათ. უნდა აღმოვფხვრათ ისეთი განწყობილებანი როდესაც რაიგანათლების განყოფილების გამგე ცდილობს გახდეს დირექტორი და ამ სამუშაოს უყუარებს როგორც შემოსავლის დამატებითს წყაროს. ან როდესაც სრული ან არა სრული საშუალო სკოლის დირექტორს სურს გახდეს შეთავსებით მოზრდილთა სკოლის დირექტორი. სავსებით სწორია ის, რომ მოზრდილთა საშუალო სკოლის დირექტორს ამტკიცებენ თბილისში კომკავშირის ცენტრალურ კომიტეტსა და განსახკომში, ამ სკოლების დირექტორებს შეეიტანთ ჩვენს ნომენკლატურაში, რათა არავის ექნეს უფლება მოხსნან ისინი საშუაოდან ჩვენს დაუკითხავად.

ჩვენ დირექტორს დავამტკიცებთ აქ და შეუქმნით მას ისეთ პირობებს, რომ არავინ შეუშალოს ხელი მის მუშაობას. სახალხო განათლების განყოფილებებმა ადგილებზე უნდა გააძლიერონ თავიანთი ხელმძღვანელობა იმ მხრივ, რომ შექმნან სკოლებში სწორი შინაგანი განაწესი, რომ თვითეთლი გრძნობდეს თავს თა-

ვის ადგილზე. ამხანაგები საქართველოს კომკავშირიდან დიდხანს ებრძოდნენ განსახკომს, მთელრიგ არსებით საკითხებზე, მაგრამ ახლა ჩვენ შეგვიძლია პირდაპირ ვთქვათ, რომ განსახკომთან საქმე არ შეგვიფერხდება, იმიტომ, რომ დამყარდა მისი უფრო ცოცხალი კავშირი სკოლებთან, რისთვისაც დიდხანს განმავლობაში იბრძოდა კომკავშირი.

საჭიროა დავაწესოთ პასუხისმგებლობა და აღმოვფხვრათ ყოველგვარი ნაკლოვანებანი, რომლებიც მოიპოვება სწავლებისა და საშუალო განათლების სკოლების მოწყობის საქმეში. ჩვენი შეუპოვარი მუშაობით უნდა დავიმსახუროთ უფლება — მივიღეთ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტში ამხანაგ ბერიასთან და ბოლშევიკური სიამაყით უთხრათ მას, რომ დიდი სტალინის დირექტივები, საკ. ა. ლ. კ. კ. მე-10 ყრილობისა და საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის დირექტივები სრულდება ისე, როგორც ეს ახალგაზრდა სტალინელებს შეშვენით, ჩვენ ამას მივახწევთ — ამის ყველა პირობები ჩვენ გვაქვს.

ამხანაგებო, ექვი არ გვებარება იმაში, რომ საქართველოს კომკავშირი, უსაზღვროდ ერთგული ლენინ-სტალინის დიადი საქმისა, უსაზღვროდ ერთგული იმისი, ვინც შექმნა სასიხარულო ბედნიერი ცხოვრება და მიუწოდებელ სიმაღლეზე აიყვანა საბჭოთა კავშირის ხალხები, იმისი, ვინც ასე გულისხმიერად ეკიდება და ზრდის ჩვენს საბჭოთა ახალგაზრდობას — დიდი სტალინისა — წავა იმ გზით, რომელსაც ლენინი მიუთითებდა და რომელითაც მივყევართ ჩვენ დიდ სტალინს, რომ იგი მიაღწევს ახალ წარმატებებს თავის მუშაობაში იშვიათი ბოლშევიკის ამხანაგ სტალინის ერთგული თანამებრძოლის ჩვენი საყვარელი ამხანაგის ლავრენტი ბერიას ხელმძღვანელობით, ჩვენი კავშირის ცენტრალური კომიტეტის ხელმძღვანელობითა და ამხანაგ კოსარევის მეთაურობით (ტაში).



ეროვნული სახელმწიფო
ბიბლიოთეკა

პროპაგანდისტული მუშაობის მესახე სოფლად

აბ. მიჩხელაძე

საკ. ალკ ცენტრალური კომიტეტის მე-2 პლენუმმა, გაითვალისწინა რა განსაკუთრებული სიძნელები პროპაგანდისტულ მუშაობაში სოფლად, დაავალა ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს „...სპეციალურად დაამუშაოს საკითხი, რომ კომკავშირის სასოფლო სამეურნეო ორგანიზაციებს დახმარება გაეწიოს პროპაგანდისტული ძალებით საქალაქო კომკავშირის ორგანიზაციებიდან, აგრეთვე შეიმუშაოს პროპაგანდის რაც შეიძლება მიზანშეწონილი ფორმები“...

არ შეიძლება მექანიკურად გადავიტანოთ სოფლად ყოველივე ის, რაც კეთდება პროპაგანდისტული მუშაობის დარგში ქალაქად, რადგანაც ქალაქთან შედარებით სოფლად ახალგაზრდობა ნაკლებად მცოდნე და განვითარებულია. სოფლად კომკავშირის პირველადი ორგანიზაციები ტერიტორიალურად გაფანტულია; ბევრ პირველად ორგანიზაციების მცირერიცხოვნობა აძნელებს წრეებისა და სკოლების დაკომპლექტებას; სოფლად პროპაგანდისტთა კადრი საგრძნობლად სუსტია ქალაქთან შედარებით, სოფლის პროპაგანდისტებს ქალაქის პროპაგანდისტებთან შედარებით ნაკლები საშუალება აქვთ ლიტერატურის შოვნის, კონსულტაციის მიღების, თავისი თავის თეორიული მომზადების დონის ამაღლებისა, და ბოლოს, სოფლად შრომის სპეციფიურობა, რომელიც დაკავშირებულია სასოფლო-სამეურნეო წარმოების სეზონურობასთან, საგრძნობლად აძნელებს პროპაგანდისტული მუშაობის ორგანიზაციას განსაკუთრებით მინდვრად, მუშაობის ცალკეულ პერიოდში.

ყოველივე ეს, ცხადია, არ გულისხმობს, რომ სოფლად არ შეიძლებოდეს პროპაგანდისტული მუშაობის კარგად დაყენება. მაგრამ აქ ლაპარაკია იმაზე, რომ სოფლად პროპაგანდისტული მუშაობის ორგანიზაციის დარგში საქმე გვაქვს მთელ რიგ სიძნელებთან, და ეს სიძნელებები უნდა გაითვალისწინონ კომკავშირის კომიტეტებმა და სოფლის პირობებთან შედარებით გამოინახონ შესაფერი ფორმები პროპაგანდისტული მუშაობისათვის.

საქართველოს მთელ რიგ სასოფლო-საკოლმეურნეო ორგანიზაციებში პროპაგანდისტული მუშაობა ცუდათ არის დაყენებული. ყველა რაიკომში არსებობს

ცნობა იმის შესახებ თუ რადარა სახის და რამდენი სკოლა და წრე არსებობს სოფლად, რამდენი სმენელია (კომკავშირელი და კავშირგარეშე ახალგაზრდა) ჩაბმული ამათუიმ სახის სკოლაში და წრეში. უკეთეს შემთხვევაში იციან ისიც თუ სად ჩაიშალა მეცადინეობა და რატომ. მაგრამ მთავარზე, — თუ როგორ ტარდება მეცადინეობა, რამდენად შინაარსიანია და მიმზიდველი პროპაგანდისტის საუბარი, როგორ ითვისებენ სმენელები განვლილ მასალას — ბევრ კომკავშირის კომიტეტს წარმოადგენაც არა აქვს ამაზე.

სასოფლო — საკოლმეურნეო ორგანიზაციებში პროპაგანდისტული მუშაობის მდგომარეობის სრულ დახასიათებას იძლევა საქ.ალკკ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილება — „ქუთაისის კომკავშირის სასოფლო საკოლმეურნეო ორგანიზაციებში პროპაგანდისტული მუშაობის მდგომარეობის შესახებ“. პროპაგანდისტული მუშაობის რა ძირითად ნაკლოვანებაზე მიგვითითებს საქ.ალკკ ცეკას აღნიშნული დადგენილება? ქუთაისის კომკავშირის სასოფლო სამეურნეო ორგანიზაციებში პოლიტსკოლებისა და წრეების დაკომპლექტება ჩატარებულია ფორმალურად და ხელაღებით, ისე, რომ მხედველობაში არაა მიღებული კომკავშირელთა ცოდნის დონე.

კომკავშირის საქალაქო კომიტეტი არასერიოზულად მოეკიდა სოფლის პოლიტსკოლებისა და წრეებისათვის პროპაგანდისტთა შერჩევას, რის გამოც საქ.ალკკ ცეკას შემოწმების შედეგად მთელი რიგი პროპაგანდისტები ბ. ბანძელაძე, ზ. შუბლაძე, ე. ჭიჭინაძე და სხვ. პოლიტიკურად მოუშაადებელნი და მცირემცოდნენი აღმოჩნდნენ.

არადამკამყოფილებლად არის ორგანიზებული სოფლის პროპაგანდისტთა სწავლების, კონსულტაციის და მათთვის სისტემატური დახმარების გაწევის საქმე. პროპსმინარები გადაქცეულია პროპაგანდისტთა თათბირებად, რომლებიც არაფერს იძლევიან პროპაგანდისტთა თეორიული დონის ამაღლების საქმეში და სხვ. მსგავსი მდგომარეობაა საქართველოს სხვა რაიონებშიც.

საჭიროა სასწრაფოდ გამოსწორდეს სოფლად პროპაგანდისტული მუშაობის დარგში არსებული დეფექტები. საქ.ალკკ ცეკა თავის დადგენილებაში „კომკავშირის პროპაგანდისტული მუშაობის გაუმჯობესების შესახებ სოფლად“ იძლევა ამომწურავ მითითებას პროპაგანდისტული მუშაობის ფორმების შესახებ სოფლად. საჭიროა დაუყენებლივ ბოლო მოეღოს კომკავშირის კომიტეტების ფორმალურ და ზერელე ხელმძღვანელობას სოფლად პროპაგანდისტული მუშაობის მთელი საქმისადმი. კომკავშირის კომიტეტებმა ყოველდღიურად და კარგად უნდა იმუშაონ პოლიტსკოლებში და წრეებში, იმუშაონ იმისათვის, რომ მეცადინეობა გახდეს უფრო შინაარსიანი, საინტერესო და დამაჯერებელი.

* * *

სოფლის მთელი რიგი პროპაგანდისტები, ნაცვლად იმისა, რომ ჩაატარონ ღრმა შინაარსიანი, მეცნიერული, ფაქტებზე და ისტორიულ მოვლენებზე დაყრდნობილი ცოცხალი საუბარი, მოუთხრონ მსმენელებს საინტერესოდ, მიმზიდველად და დამაჯერებლად თემის მთელი შინაარსი, იძლევიან ზერელე ფორმულებსა და დასკვნებს.

დღემდე ზოგიერთი პროპაგანდისტი ძალზე გატაცებულია ე. წ. „გაშლილ საუბრით“ როცა პროპაგანდისტი მხოლოდ იძლევა კითხვებს და გამოყავს დასკვნები, „გაშლილი საუბრის“ დროს მსმენელებს უთითებენ სად და რა უნდა წაიკითხონ, შეადგინონ კონსპექტი და შემდეგ მეცადინეობაზე პროპაგანდისტი დაიწყებს მის შემოწმებას. ასე არ შეიძლება ქასწავლოთ ახალგაზრდობას პარტიის ისტორია. პროპაგანდისტის სწავლების მეთოდს უნდა წარმოადგენდეს ამომწურავი, რიგანი, მკვეთრი და დამაჯერებელი საუბარი თემაზე; პროპაგანდისტმა ჯერ უნდა განმარტოს საკითხი, უამბოს მსმენელებს ყოველივე ის, რაც მსმენელებმა უნდა იცოდნენ, დაჯეროს ისინი და შემდეგ უპასუხოს მსმენელთა კითხვებს მის მიერ ჩატარებულ საუბრის ირგვლივ.

პროპაგანდისტის ამოცანაა ასწავლოს მსმენელებს, მოუთხროს ცოცხლად, მიმზიდველად და დამაჯერებლად თემის მთელი შინაარსი, ის რაც მათ უნდა იცოდნენ. გამოიწვიოს მათში მეტი კითხვის სურვილი, ურჩიოს მათი ცოდნის დონის შესაბამისად რისი წაკითხვა იქნებოდა უკეთესი სახელმძღვანელოს გარდა; თუ პროპაგანდისტს ეს არ შეუძლია ის ცუდი ხელმძღვანელია და უნდა შეიცვალოს.

ყოველ შემდეგ მეცადინეობაზე, მორიგ საკითხზე საუბართან ერთად, პროპაგანდისტმა კითხვების დასმით უნდა შეამოწმოს თუ რამდენად შეითვისეს მსმენელებმა მისი საუბარი. რამდენად გაიგეს და შეითვისეს წაკითხული ლიტერატურა და მისცეს დამატებითი ახსნა განმარტება გაუგებარ და შეუთვისებელ საკითხებზე.

* * *

დღემდე პოლიტსკოლები და წრეები სოფლად ეწყობოდა მხოლოდ პირველად ორგანიზაციების მიხედვით. ზოგიერთ სასოფლო-სამეურნეო პირველად ორგანიზაციის წევრთა მცირერიცხოვნობის გამო იქმნებოდა მთელი რიგი სიძინელები. პირველად ორგანიზაციაში; სადაც 10—12 ახალგაზრდა ირიცხება, არ იყო შესაძლებელი პოლიტსკოლებისა და წრეების ჩამოყალიბებისა კომკავშირელთა მომზადების დონის მიხედვით და მათ აერთიანებდნენ ერთ პოლიტსკოლაში ან წრეში.

საკ. ალკ. ცეკას დადგენილება—„კომკავშირის პროპაგანდისტული მუშაობის გაუმჯობესების შესახებ სოფლად“ იძლევა ამ მდგომარეობიდან გამოსავალს, აღნიშნულ დადგენილების მიხედვით კომკავშირის მცირე რიცხოვან ორგანიზაციებში არ ჩამოყალიბდება პოლიტსკოლები და წრეები, ასეთ შემთხვევებში შეიქმნება პოლიტიკური მცოდნეობის ჯგუფური სკოლები და საკ. კ. პ. (ბ) ისტორიის ძირითადი მომენტების შემსწავლელი წრეები, რომლებშიც გაერთიანდებიან 3—4 კილომეტრის რადიუსში მდებარე ჩამოდენიმი პირველადი ორგანიზაციის კომკავშირელები; ასეთი სკოლები და წრეები ეწყობიან რაიონული კომიტეტების მიერ და მუშაობენ მათი უშუალო ხელმძღვანელობით.

საკ. ალკ. ცენტრალურმა კომიტეტმა ასევე ამომწურავი მრთითება მოგვცა იმის შესახებ, თუ როგორ მოეწყოს პოლიტსწავლება იმ ერთეული კომკავშირელებისათვის, რომლებთაც საშუალება არა აქვთ ისწავლონ პოლიტმცოდნე-

ომის ჯგუფურ სკოლებსა და წრეებში (ტერიტორიული სიშორის გამო მათთვის რაიონული სკოლის მოწყობით თვეში ერთჯერ 5—6 საათიანი სწავლებით, წერა-კითხვის მცირემცოდნე და უცოდინარ კომკავშირელთა პოლიტსწავლების შესახებ; ყველაზე შორეულ პირველად ორგანიზაციებში რომლებსაც არა ყავთ საკუთარი კვალიფიციური პროპაგანდისტი, რაიკომის პროპაგანდისტის გაგზავნის შესახებ რომელიც ჩაატარებს საუბრებს პროგრამის ან სახელმძღვანელოს ამოწურვამდე და სხვ. საჭიროა სწრაფად და განუხრელად გატარებული იქნეს ცხოვრებაში საკ.ალკკ. ცენტრალური კომიტეტის ეს საპროგრამო მითითება.

* * *

სოფლად პროპაგანდისტული მუშაობის ერთერთი დეფექტი მდგომარეობს იმაში, რომ ბევრგან მთელ პროპაგანდისტულ მუშაობას საზღვრავენ მხოლოდ-დამხოლოდ პოლიტსკოლებითა და წრეებით. პროპაგანდისტული მუშაობის, ისეთი მნიშვნელოვანი არხები, როგორიცაა კრებები, მხატვრული ლიტერატურა, ძველ მუშებთან საუბრები, კინო-მუზეუმები, ანტირელიგიური მუშაობა, ექსკურსიები ისტორიულ მარშრუტებზე და სხვ. არასაკმაოდაა გამოყენებული კოლმეურნე ახალგაზრდობის აღზრდისათვის.

კომკავშირულ კრებებზე უნდა ისმებოდეს მოხსენებები, რომლებიც განმარტავენ პარტიისა და საბჭოთა ხელისუფლების პოლიტიკას, საერთაშორისო მდგომარეობას, ყველა ძირითად მომენტებს პარტიის ისტორიიდან და სხვა პოლიტიკურ საკითხებს. ასეთ კრებებზე მომხსენებლებად უნდა გამოიყოს მომხადებული ამხანაგები; თვით რაიკომის მდივნები ხშირად უნდა გამოდიოდნენ მოხსენებით კომკავშირის პირველად ორგანიზაციის კრებებზე.

პროპაგანდისტები სრულიად არა საკმაოდ იყენებენ იმის განუსაზღვრელ შესაძლებლობას, რომ საბჭოთა ახალგაზრდობას გააცნონ მუშათა და გლეხთა წარსული ცხოვრების პირობები, სსრ კავშირის სამოქალაქო ომის ისტორია, ძველ მუშათა და მუშა ქალთა, კოლმეურნე და კოლმეურნე ქალთა გამოცდილება. სამოქალაქო ომის მონაწილეთა გამოცდილება, ამ საკითხზე გამოცემული ლიტერატურა. საჭიროა სკოლებში და წრეებში, გასავლელ საკითხებთან დაკავშირებით, მოეწყოს მოგონებების მოსმენა, იქ სადაც ვერ გამოინახება საამისო კადრი წაკითხული უნდა იქნეს თემის გარშემო შესაფერი მოგონებები ლიტერატურიდან.

ყურადღება უნდა მიექცეს რევოლუციონური მოძრაობის წარსულიდან მნიშვნელოვანი ადგილების დათვალიერებას, ექსკურსიას ისტორიის მარშრუტებზე, ამათუიმ რევოლუციური ეპიზოდის მონაწილეთა საუბრით.

მხატვრული ლიტერატურა აფართოებს ახალგაზრდობის გარსახედელს. გარდა ამისა ის ხელს უწყობს მსმენელს წათლად შეითვისოს ესათუის საკითხი. გორკის—„დედა“ შოლოხოვის „წყნარი დონი“, სერაფიმოვიჩის—„რკინის ნიაღვარი“, ფადაევის „განადგურება“, ოსტროვსკის—„როგორ იწრთობოდა ფოლალი“ და სხვ. კინო ფილმები: „უკანასკნელი მასკარადი“, „ჩაპაევი“, „მაქსიმეს სიყრმე“. „ჩვენ კრონშტანდიდან ვართ“, „დარიკო“ და სხვ. უდიდეს სამსახურს გაგვიწევს ახალგაზრდობის კომუნისტურად აღზრდისათვის. საჭიროა პროპაგანდისტმა გა-

მოიყენოს ყოველივე ეს. მაგრამ უნდა გვრიდოთ ერთ უკიდურესობას, რაც მდგომარეობს მხატრული ლიტერატურის მხოლოდ ისტორიული პერიოდის მიხედვით კითხვაში. გორკის „დედა“ უნდა იკითხებოდეს არა მარტო 1905 წლის რევოლუციის თემასთან დაკავშირებით; „როგორ იწრთობოდა ფოლადი“ უნდა იკითხებოდეს არა მარტო სამოქალაქო ომის თემასთან დაკავშირებით. პროპაგანდისტმა უნდა ჩაუნერგოს მსმენელებს სიყვარული მხატვრული ლიტერატურის კითხვისა, დაეხმაროს მათ როგორც ლიტერატურის შოვნაში ისე მის გარჩევაში. კარგი მხატვრული ლიტერატურა, კარგი კინოფილმი გაათავსოვებს ახალგაზრდობის ცოდნის ჰორიზონტს და აღძრავს კომკავშირელებში და კავშირგარეშე ახალგაზრდობაში მეტ ინტერესს პარტიის ისტორიის შესწავლისათვის.

კომკავშირის პროპაგანდისტულ მუშაობაში სოფლად მნიშვნელოვანი ადგილი უნდა დაიკავოს ანტირელიგიოზუმა პროპაგანდამ, ლექციებმა სიცოცხლის წარმოშობის შესახებ, მზისა და დედამიწის შესახებ. საუბრებმა ბუნებათმეცნიერების შესახებ და სხვ.

* * *

პროპსემინარი მოწოდებულია პროპაგანდისტთა თეორიული დონისა და კვალიფიკაციის სისტემატური ამაღლებისათვის.

დღემდე სოფლად პროპსემინარებია მუშაობა მოუწყვსირებელია. იმის გამო, რომ პროპაგანდისტები გაფანტული არიან მთელს რაიონში, კომკავშირის რაიკომებმა მოაწყვეს უბნებში, რაიონში რამოდენიმე პროპსემინარი. ყველა პროპსემინარი არაა უზოუნველყოფილი კვალიფიციური ხელმძღვანელებით; გარდა ამისა ასეთ შემთხვევაში უშუალოდ რაიკომის მდივანი არ საუბრობს პროპაგანდისტებთან.

თუ მუშაობის ხასიათით შევადგებთ ამ პროპსემინარების მუშაობას უნდა შევნიშნოთ, რომ ბევრგან პროპსემინარები გადაქცეულია უბრალო პოლიტწრეებად იმ განსხვავებით, რომ აქ მსმენ ლებად პროპაგანდისტები არიან; ზოგან კი პროპსემინარები სრულიად მოწყვეტილია სკოლებში და წრეებში დასამუშავებელ მასალას და გადაქცეულია პროპაგანდისტთა ზოგად სწავლებად.

არაა საჭირო რაიონში პროპაგანდისტთა რამოდენიმე სემინარის ჩამოყალიბება, რაიონში უნდა არსებობდეს სოფლის პროპაგანდისტებისათვის ერთი სემინარი, რომელსაც ხელმძღვანელობას გაუწევს კომკავშირის რაიკომის მდივანი, სემინარის ბეცადინეობა უნდა ხდებოდეს თვეში ორჯერ 5-6 საათი დღეში.

მართალია, სოფლად პროპაგანდისტები გაფანტულნი არიან, ზოგიერთი მათგანი რამოდენიმე აზიეული კილომეტრითაც დაშორებულია რაიონულ ცენტრს, მაგრამ პროპაგანდისტები თვეში ერთხელ რაიონის ცენტრში კარგად დაყენებულ პროპსემინარზე დასწრებას არჩევენ, ვიდრე თვეში 3-3-ჯერ დაესწრონ უბნებში მოწყობილი სემინარება.

რაიონში ერთი პროპსემინარის არსებობა იმიტაცაა მიზანშეწონილი, რომ თვით რაიკომის მდივანი უხელმძღვანელებს მას; ცალკეულ საკითხებზე, რომელიც

გათვალისწინებული იქნება პროპსემინარის სამუშაო გეგმაში, ლექციებს წაიკითხავენ კვალიფიციური კადრები რაიონის პარტკომკავშირის აქტივიდან, პროპაგანდისტები გაეცნობიან ჟრთიერთგამოცდილებას, მოავარებენ რაიონულ კომიტეტში მათ პროპაგანდისტულ მუშაობასთან დაკავშირებულ საკითხებს, საჭირო კითხვებზე პარტკაბინეტებიდან მიიღებენ კონსულტაციას და სხვ.

შეიძლება თუ არა რაიონის ცენტრში სოფლის პროპაგანდისტებისათვის მოწყობილმა სემინარმა გაამართლოს თავის თავი: მაშინ, როდესაც ჩვენ გვაქვს პოლიტსკოლებისა და წრების სხვადასხვა ტიპები და ერთ და იმავე ტიპის სკოლები და წრეებიც სხვა და სხვა მეცადინეობაზე არიან?

ამ კითხვაზე პასუხისათვის საჭიროა განვიხილოთ პროპსემინარის მიზანი და მუშაობის ხასიათი.

პროპსემინარმა ხელი უნდა შეუწყოს პროპაგანდისტთა თეორიული დონის ამაღლებას, ყველა ტიპის პოლიტსკოლისა და წრის პროპაგანდისტებისათვის საჭიროა საინტერესო და შინაარსიანი ლექციები საერთო საკითხებზე მეცნიერების, ტექნიკის, ლიტერატურის, პარტიტეორიის, სამოქალაქო ისტორიის მიმდინარე პოლიტიკის მნიშვნელოვან საკითხებზე, ყოველივე ეს დაეხმარება პროპაგანდისტს — გააფართოვოს მისი გარსახედელი. ეს საკითხები საჭიროა ყველა ტიპის სკოლისა და წრის ხელმძღვანელთათვის. ამდენად შესაძლებელია და სასურველი ერთი სემინარის არსებობა.

პროპსემინარი ავრთვე ამზადებს პროპაგანდისტებს მათ მიერ სკოლაში ან წრეში ჩასატარებელ მორიგ მეცადინეობისათვის, ამოწმებს მათ მზადყოფნას. შეიძლება თუ არა ამ ამოცანის შეთავსება ერთი პროფსემინარის არსებობასთან?

ამ კითხვაზე პასუხის გაცემისათვის განვიხილოთ თვით პროპსემინარის მუშაობის მეთოდი. პროპსემინარის მუშაობა თავის მხრივ შეიცავს ორ მომენტს: პირველი-ეს არის საერთო ხასიათის მეცადინეობა გეგმაში გათვალისწინებულ საკითხზე, ყველა და ყოველი სახის პოლიტსკოლის და წრის პროპაგანდისტებისათვის. მეორე-ეს არის პროპაგანდისტთა მომზადება სკოლებში და წრეებში დასამუშავებელ მორიგი თემისათვის. ეს ხდება ჯგუფურ მეცადინეობის წესით, ასეთ ჯგუფებში გაერთიანდებიან 8-10 ერთდაიგივე სახის წრისა და სკოლის პროპაგანდისტი, ისიც იმისდაიხედვით თუ ვინ ატარებს მორიგ მეცადინეობას ერთდღიანვე საკითხზე. პროპსემინარის ხელმძღვანელი იძლევა საერთო მითითებას: პროპაგანდისტები-უფრო გამოცდილი და მომზადებული ამხანაგების ხელმძღვანელობით იქვე კითხულობენ და ამზადებენ მორიგი მეცადინეობის თემას, პროპსემინარის ხელმძღვანელი და ჯგუფების ხელმძღვანელები ამოწმებენ პროპაგანდისტთა მომზადებას, უნმარტავენ გაუგებარ საკითხებს, აძლევენ კონსულტაციას და მეთოდურ რჩევა-დარიკებას.

სოფლის რაიონებში უნდა მოეწყოს ერთი სემინარი თვეში ერთჯერ 5-6 საათის მეცადინეობით. ასეთი სემინარი გაამართლებს თავის თავს და ხელს შეუწყობს ისეთ პროპაგანდისტთა კადრების აღზრდას, რომლებსაც შეეძლებათ ცოცხალ და ნათელ ფაქტებზე გადაუშალონ ახალგაზრდობას ჩვენი პარტიის გმირული წარსული, ლენინ-სტალინის პარტიის ბრძოლის მთელი სიდიადე.

* * *

კომკავშირში პროპაგანდისტული მუშაობის შესახებ გვაქვს საკ. ალკა ცეკას მე-2 პლენუმის დადგენილება, პარტისტორიის ძირითადი მომენტების შემსწავლელი წრეების ახალი პროგრამა და ბოლოს საკ ალკა ცეკას სპეციალური დადგენილება „პროპაგანდისტული მუშაობის შესახებ სოფლად“ ყოველივე ეს, თავის თავად ვერ უზრუნველყოფს წარმატებებს; პროპაგანდისტული მუშაობის წარმატებანი დამოკიდებულია კომკავშირის აქტივზე. წარმატებანი დამოკიდებულია იმაზე თუ რამდენად გარდაქნიან მუშაობას პროპაგანდისტები და კომკავშირის მთელი აქტივი,

უნდა აღინიშნოს, რომ დღემდე კომკავშირის კომიტეტების ხელმძღვანელობა სოფლად პროპაგანდისტულ მუშაობაზე არაა დამაკმაყოფილებელი.

რაიკომის ბიუროს სხდომებზე ისმენენ პროპაგანდისტთა მოხსენებებს, გამოაქვთ დადგენილებანი, მაგრამ ეს როდია მთავარი! უნდა შევიგნოთ, რომ წარმატება პროპაგანდის დარგში არაა დამოკიდებული დადგენილებათა მიღებაზე. ბევრ რაიკომს გამოაქვს დადგენილება პროპაგანდისტთა შერჩევის, წრეებისა და სკოლების მუშაობის, სწავლების მიმზიდველად და ხარისხიანად ჩატარების შესახებაც, მაგრამ სინამდვილეში ნაკლებად მუშაობენ აღნიშნულ დადგენილებათა გატარებისათვის გამოაქვთ რა დადგენილება პროპაგანდისტების შერჩევაზე და ხშირად პროპაგანდისტად ყოფენ მოუშადადებელ ამხანაგს, რაიკომის ბიუროებზე. ფორმალურად ატარებენ პროპაგანდისტთა დამტკიცებას. ღებულობენ წრეებისა და სკოლების მუშაობაზე დადგენილებას და ბევრი რაიკომის მდივანი თვით არ იცნობს პოლიტწრეებისა და სკოლების მუშაობას, კიდევ მეტი: კომკავშირის რაიკომის ზოგიერთ მუშაკს წარმოდგენა არა აქვს პროპაგანდაზე.

კომკავშირის ყველა კომიტეტი შეგნებული აქვს, რომ ყველა კომკავშირელი მოვალეა ისწავლოს, ამიტომ ისინი ხშირად საკავშირო სასჯელს ადებენ იმათ, ვინც აცდენს სკოლის ან წრის მეცადინეობას. მეცადინეობაზე დაუსწრებლობისათვის კომკავშირელს საკავშირო სასჯელს ადებენ და არ ირკვევენ იმას, რომ უფრო მეტად ეს გამოწვეულია სკოლის ან წრის მუშაობის დაბალ ხარისხით. იმით, რომ პროპაგანდისტის საუბარი ხშირად არაა მიმზიდველი და სახალისო. კომკავშირის კომიტეტის მუშაკებმა უნდა იზრუნონ იმისათვის, რომ გახადონ თვითეული წრისა და სკოლის მუშაობა მიმზიდველი, დაეხმარონ პროპაგანდისტს არსებული დეფექტების გამოსწორებაში, დაეხმარონ თვითეულ კომკავშირელს თავის სწავლაში. წრის ან სკოლის ყოველი მეცადინეობა უნდა ამაღლებდეს კომკავშირელებისა და ახალგაზრდობის მომზადების დონეს, ყოველი მეცადინეობა უნდა მატებდეს მსმენელებს გამოცდილებას, ახალ-ახალ ცოდნას.

ბოლო მოულოთ ზოგადობას პროპაგანდისტულ მუშაობისადმი. მეტი ოპერატიულობა, კონკრეტულობა და ცოდნაა საჭირო კომკავშირის კომიტეტების მხრივ სკოლებზე და წრეებზე ხელმძღვანელობაში. პროპაგანდისტთა შერჩევისა და მათზე დახმარებაში. არ უნდა დაგვაიწყდეს, რომ პროპაგანდა ჩვენი მუშაობის საფუძველთა საფუძველია.

იმის მაგალითს თუ, როგორ უნდა მუშაობდეს პოლიტწრე, როგორი უნდა იყოს მეცადინეობა, როგორ უნდა ვასწავლოთ ახალგაზრდობას და ვმუშაო-

დბეთ საკუთარ თავზე, კომკავშირის რაიკომის მუშაკები, კომკავშირელი აქტივისტები უნდა იძლეოდნენ.

კომკავშირის აქტივი ხშირად ვერ აწარმოებს პროპაგანდისტულ მუშაობას არა მარტო იმისათვის, რომ არა აქვს დრო, არამედ მართალი, რომ ვსთქვათ უფრო იმიტომ, რომ ამ ძალუძს.

ვისწავლოთ, ორგანიზაცია ვუყოთ, პროპაგანდა გავსწიოთ—აი თვითეული კომკავშირელი აქტივისტის პირველი რიგის ამოცანა.

პარტიის ისტორიის ძირითადი მომენტების შემსწავლელი წრეების ახალი პროგრამა ბოლოს უღებს კუსტარობას პარტიის ისტორიის სწავლებაში. თუ წინათ პროპაგანდისტი 10-15 გვერდს წაიკითხავდა და ამაზე ატარებდა საუბარს, ეხლა უზღდება კითხვა 200 და ზოგჯერ მეტი გვერდისა ლენინისა და სტალინის გენიალურ ნაშრომებიდან არ შეიძლება ამ ფაქტმაც არ აამაღლოს პარტიის ისტორიის სწავლების ხარისხი. პარტიის ისტორიის შესწავლით კიდევ უნდა ავამაღლოთ თითოეული კომკავშირელისა და ახალგაზრდის სიფხიზლე, მისი შეურიგებლობა მტრებთან ბრძოლაში, უნარი ამხილოს მტერი რა საფართადაც არ უნდა ინიღბებოდეს იგი.

ხალხის მოსისხლე მგრაზის-გროსკისვანის მიზნები და მეთოდები

სასამართლო გამოძიებამ და სსრ კავშირის უზენაესი სასამართლოს სამხედრო კოლეგიის განაჩენმა ანტისაბჭოთა ტროცკისტული ცენტრის—პიტაკოვის, რადეკის, სოკოლნიკოვის, სერებრიაკოვისა და სხვათა საქმეზე ნათლად და ამომწურავად ცხადყვეს ხალხის გამხეცებულ და უადრესად საშიშ მტერთა მგლური ხროვის სახელმწიფო ღალატის საზიზღარი მავნებლობის, შპონაჟისა და სხვა უსაზღვრო ბოროტმოქმედებათა მთელი სიღრმე.

მათს მთავარ ამოცანას, მათს სანუგეარ მიზანს წარმოადგენდა საბჭოთა მთავრობის დამხობა და საბჭოთა კავშირში არსებული სოციალისტური წყობილების შეცვლა. ძალაუფლების ხელში ჩაგდება უცხოეთის ხიშტების საშუალებით მათ ესაჭიროებოდათ კაპიტალიზმის აღსადგენად ჩვენს ქვეყანაში. ზინოვიევი, კამენევი, სმირონოვი და ტროცკისტულ—ზინოვიევეური ტერორისტული ცენტრის სხვა მონაწილეები ცრუობდნენ სასამართლოში, როცა ამბობდნენ, რომ მათ მხოლოდ ძალაუფლების წყურვილი ამოქმედებდა.

თეთრგვარდიული ტერორი არასოდეს არ ყოფილა უპროგრამო. როცა ესერები ლენინს ესროდნენ, ისინი ძალაუფლებისაკენ მიიწევდნენ. ყველამ იცის, რომ ისინი ამას სჩადიოდნენ ბურჟუაზიის ძალაუფლების აღსადგენად. როცა თეთრგვარდიელები ჩვენს სრულუფლებიან წარმომადგენლებს—ვოროვსკისა და ვოიკოვს ესროდნენ, ისინი ცდილობდნენ ომის პროვოკაციულად გამოწვევას საბჭოთა ქვეყნის წინააღმდეგ და საბჭოთა ხელისუფლების დამხობას. როცა ტროცკისტი ტერორისტები მგზნებარე ბოლშევიკსა და ჩვენი ქვეყნის საყვარელ ს. მ. კიროვს ესროდნენ, როცა ისინი მიზნად ისახავდნენ და ამხადებდნენ თავდასხმებს ჩვენს ბელადებზე, ისინი ასრულებდნენ იმავე დავალებას—გზას უკაფავდნენ კაპიტალიზმს.

პრიმორიესა და პრიამურის დათმობა იაპონიისათვის, უკრაინის დათმობა გერმანიისათვის, სახალისის ნავთისა და შორეულ-აღმოსავლეთის ოქროს საბადოების გადაცემა იაპონიისათვის; ჩვენი სამშობლოს ნედლეულის: მადნის, მარგანეცის, ოქროს, ნავთის, აპატიტების, ხეტყის განუსაზღვრელი რაოდენობით გადაცემა გერმანიისაკენ, უზარმაზარი კონტრიბუციის გადახდა სურსათით—ცხიმებით, პურიით, ხორციით; საბჭოთა კავშირის გადაქცევა გერმანიის მეურნეობის ეკონომიურ დამატებად, ყოველნაირად ხელისშეწყობა გერმანიისა და იაპონიის მეწარმეთათვის; თანამშრომლობა ფაშისტებთან საერთაშორისო საკითხებში

და ხელის შეწყობა გერმანიისათვის ღუნაის ქვეყნებისა და ბალკანეთის ნახევარკუნძულის დაპყრობაში; წაქეზება და ხელისშეწყობა იაპონელებისათვის ჩინეთის დაპყრობაში: — ასეთია მოკლედ „საგარეო პოლიტიკის“ ის პროგრამა, რომელიც აღფრთოვანებდა ტროცკისტებს მათს ჯაშუშურ და დივერსიულ მუშაობაში.

ბრძოლა ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციის წინააღმდეგ, სოციალისტური მშენებლობის ხუთწლიანი გეგმების წინააღმდეგ, მუშათა კლასის ყველა მონაპოვარის წინააღმდეგ, კოლმეურნეობათა დაშლა, საბჭოთა მეურნეობების ლიკვიდაცია, კერძო კაპიტალისტური ექსპლოატაციის აღდგენა, უდიდესი საბჭოთა საწარმოების კონცესიად გაცემა, — ასეთია ტროცკისტების „სამშინაო პოლიტიკის“ პროგრამა, რესტავრატორული პროგრამა, ურცხვი კაპიტალისტური პროგრამა, რომლითაც — აშკარად გასვლას მასებში ტროცკისტები ვერ ბედავდნენ.

ჯერ კიდევ 10 წლის წინად, როდესაც ტროცკისტული პროგრამა გამოიყურებოდა ჯერ კიდევ როგორც ოპოზიციის თეზისები, ტყუილად კი არ გააკრა იგი სამარცხვინო ბოძზე ამხანაგმა სტალინმა, როცა ამბობდა: „ოპოზიციის „პლატფორმა“ არის ჩვენი პარტიის დანგრევის პლატფორმა, მუშათა კლასის განიარაღების პლატფორმა, ანტისაბჭოთა ძალების ხელფეხის გახსნის პლატფორმა, პროლეტარიატის დიქტატურის ჩაშლის პლატფორმა“.

საბჭოთა ხელისუფლების არსებობის თითქმის ოცი წლის პერიოდის მანძილზე ჩვენ უკვე არაერთხელ გყოფილვართ იმის მოწმე, თუ როგორ აშკარავდებოდა საბჭოთა სასამართლოს წინაშე კაპიტალიზმის აღდგენის პროგრამა, რომელის განხორციელებასაც ცდილობდა მსოფლიო კაპიტალისა და რუსეთის კონტრრევოლუციის სხვადასხვა აგენტი. მაგრამ თეთვეარდიელ შეთქმულთა არცერთ გასამართლებას, რომელსაც ჩვენ თვალწინ ჩაუვლია, არ გამოუწვევია ხალხის ისეთი ღრმა და მძლავრი გულისწყრომა, არ გამოუწვევია ისეთი აღშფოთება, როგორიც ამჟამად ბოშოქრობს ჩვენს ქვეყანაში ტროცკისტებისა და მათი ხროვის ატამანის იუტა ტროცკის წინააღმდეგ.

გვაგონდება ინგლისის ელჩის ლოკარტისა და მისი რუსი ჯაშუშების პროცესი, რომელმაც ფართოდ ასახა 1918 წლის კლასობრივი ბრძოლის მთელი სიმწვავე. გვაგონდება 1920 წელს მოსმენილი საქმე ეგრეთწოდებული „ტაქტიკური ცენტრისა“ რომელშიც შედიოდნენ ყველა ანტისაბჭოთა პარტიის წარმომადგენლები, დაწყებული პირწავარდნილი მონარქისტებითა და კადეტებით და გათავებული მენშევიკებითა და ესერებით. ამ საქმემ გამოავლინა ქვეყნის შიგნით მოწყობილი სამხედრო შეთქმულების მქიდრო კავშირი უცხოეთის კონტრრევოლუციასთან.

ესერების პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პროცესმა, რომელიც 1922 წელს მიმდინარეობდა, განსაკუთრებული სიმკვეთრით ცხადყო მთელი მსოფლიოს წინაშე, რომ სასიზღარო კულაკობის ეს წარმომადგენლები აწყობდნენ საბჭოთა ხელმძღვანელების მკვლელობას, ანხორციელებდნენ შეიარაღებულ ძარცვას, მოლაღატურ ურთიერთობას ამყარებდნენ უცხო სახელმწიფოებთან და აჩაღებდნენ შეიარაღებულ ბრძოლას საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ ერთადერთი მიზნისათვის — ჩვენს ქვეყანაში კაპიტალიზმის აღდგენისათვის.

გავიხსენოთ 1928 წლის შახტის პროცესი, როცა საბჭოთა სასამართლოს წინაშე ძველი ტექნიკური ინტელიგენციის კონტრრევოლუციური ზედაფენა წარსდგა. ჩვენ კვლავ დავინახეთ, რომ მავნებლური აქტების განხორციელება, შახტების წყლით ავსება და დანგრევა, იმ ცენტრალური ორგანოების მუშაობის ჩაშლა, რომლებიც ქვანახშირის მრეწველობას ხელმძღვანელობდნენ, ფულის მიღება უცხოეთიდან და შახტელთა სხვა დანაშაულნი აიხსნებოდა იმით, რომ ეს ადამიანები ძველი ბატონების კარნახით მუშაობდნენ, მათი ინტერესებისათვის მოქმედებდნენ და მათს პირდაპირ დავალებებსა და დირექტივებს ასრულებდნენ.

1930 და 1931 წ. წ. კონტრრევოლუციური ორგანიზაციების — „სამრეწველო პარტიისა“ და მენშევიკ-ინტერვენტთა „საკავშირო ბიუროს“ გასამართლება, ისევე როგორც კონდრატიევ ჩაიანოვის კულაკური პარტიის ორგანიზაციის აღმოჩენამ ცხადყო, რომ ყველა ამ თეთრგვარდიულ ორგანიზაციას აერთიანებენ საერთო პროგრამული პოზიციები. ყველა ისინი თავის ამოცანად სთვლიდნენ კაპიტალიზმის აღდგენას საბჭოთა კავშირში. ყველა მათ აღებული ჰქონდათ გეზი ინტერვენციაზე, როგორც საბჭოთა ხელისუფლების დამხობის ერთადერთ გზაზე. ყველა ისინი მიმართავდნენ მავნებლობას, როგორც კონტრრევოლუციური მუშაობის ძირითად მეთოდს. ყველა მათ ჰქონდათ ორგანიზაციული კავშირი ევროპის ბურჟუაზიის წმართველ წრეებთან; მენშევიკებს კი, კერძოდ, კავშირი ჰქონდათ II ინტერნაციონალის ხელმძღვანელ წრეებთანაც.

სასამართლოს ყველა ამ პროცესში, რომლებიც ასახავენ კონტრრევოლუციის ისტორიას საბჭოთა კავშირში, წითელ ძაფად გადის მიზნის ერთიანობა — კაპიტალიზმის აღდგენა. მაგრამ პირდაპირ უნდა ითქვას: სრულიადაც არ არის შემთხვევითი, რომ საერთაშორისო კაპიტალიზმმა ახლა საბჭოთა ხელისუფლების დამხობის საქმე ტროცკისტებს დაავალა. სწორედ მათ დიდად გადააჭარბეს და წინ გაუსწრეს თავის წინამორბედებს სოციალიზმისა და საბჭოთა ხალხის მხედურ სიძულვილში. სწორედ ისინი სქედდნენ გულმოდგინედ ბურჟუაზიისათვის „თეორიულ“, სულიერ იარაღს საბჭოთა ხელისუფლებასთან საბრძოლველად ჩვენს ქვეყანაში სოციალიზმის აშენების შეუძლებლობის თეზისების სახით. სწორედ მათ მისცეს ბურჟუაზიას ხელში ტაქტიკური იარაღი საბჭოთა ხელისუფლებასთან საბრძოლველად, გამოვიდნენ რა ქუჩაში ანტისაბჭოთა დემონსტრაციით და ხელფები გაუხსნეს რა ბურჟუაზიულ სპეციალისტთა მავნებლურ მუშაობას, სწორედ მათ მისცეს კონტრრევოლუციის ორგანიზაციული იარაღი, შეჰქმნეს რა არალეგალური ანტისაბჭოთა ორგანიზაცია და გაადვილეს რა სხვა ანტისაბჭოთა ჯგუფების შექმნა.

მაგრამ თავის შემდგომ სისაძაღლეში ტროცკისტმა ბანდიტებმა მავნებლობის საკუთარ რეკორდებს გადააჭარბეს. რამდენადაც ჩვენს ქვეყანაში სოციალიზმის გამარჯვება სულ უფროდაუფრო თვალსაჩინო ხდებოდა, რამდენადაც კაპიტალისტურ მსოფლიოში ფინანსური კაპიტალი, რევოლუციის შიშის გამო, ფაშიზმზე გადადიოდა, კაპიტალს თავისი სამსახური შესთავაზეს ტროცკისტებმა როგორც რაზმმა, რომელნიც მთელი თავისი წინანდელი საქმიანობით ყველაზე უფრო მომზადებული იყო საბჭოთა ქვეყნის ბელადების მოკვლისათვის, ომის გაჩაღებისათვის, შპიონაჟისა და მავნებლობისათვის, კაპიტალიზმის რესტავრაციისათვის.

გერმანიის უდიდესმა კაპიტალისტურმა ფირმებმა, როგორცაა „ბორზიგი“ და „დემავი“, რომლებიც სპეციალური სავაჭრო წანამატების ხარჯზე ტროცკისა და მის თანამშრომელთა ხროვას ინახავდნენ, კარგად იცოდნენ, რისთვის ხარჯავდნენ ისინი თანხებს. მათდამი ძალღუთი ერთგულებითა და გულმოდგინებით, ვინც მათ ჰყვებავს, ტროცკისტები ამ ფულით ანხორციელებდნენ მანებლურ აქტებს, დივერსიებს, შპიონაჟსა და ტერორს. ისინი ცდილობდნენ შეუცდომლად ემოქმედნათ. არამზადა პიატაკოვი და მისი დამქაშნი, ტროცკი ღირეპტივებით, ყველაზე უფრო მგრძნობიარე ადგილებისაკენ წარმართავდნენ დარტყმას. კემეროვის პროცესში მთელი მსოფლიოს წინაშე ცხადყო, რომ ტრაგიკული აფეთქება შახტ „ცენტრალნაიაში“, აფეთქება, რომლის დროსაც დაიღუპა ათი და მძიმედ დაშავდა თოთხმეტი მაღაროელი, — გესტაპოს მიერ დაქირავებულთა და ტროცკის აგენტთა საქმეა.

სამხედრო მატარებლის შემადიწუნებელი კატასტროფა სადგურ შემინახვ რომლის დროსაც დაიღუპა 29 წითელარმიელი და დაშავდა 23, მოაწყო ბანდიტმა კნიაზევა ტროცკისტული ცენტრის პირდაპირი ღირეპტივითა და იაპონიის დაზვერვის მითითებებით.

ადამიანთა მსხვერპლის სიმრავლე ყველა ამ დივერსიული აქტის დროს ოდნავდაც არ აშფოთებდა ტროცკისტულ მგლებს. ისინი ამ დროს ცინიკურად იფშენებდნენ ხელებს და თავს ინუგეშებდნენ იმ იმედით, რომ აფეთქებანი მარცხი, მუშათა მოწამლე გამოიწვევდნენ გაბოროტებას საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ.

მიუხედავად იმ მანებლური აქტების მთელი საშინელებისა, რომელთა გახორციელებაც ტროცკისტებმა შესძლეს, ისინი მაინც ბავშვურ გართობათ უნდ მოგვეჩვენოს იმ დანაშაულთან შედარებით, რომელსაც ხალხის მტრები ამზადებდნენ ომის დროს ტროცკის პირდაპირი მითითებებით და გერმანიის გენერალურ შტაბთან და იაპონიის დაზვერვასთან შეთანხმებით. ამ ბოროტმოქმედებათა ხასიათსა და მასშტაბებზე შეიძლება ვიძახელოთ თუნდაც იმის მიხედვით, რომ პიატაკოვმა განკარგულება გასცა ომის დაწყების მომენტში ცეცხლწაეკიდებინათ კემეროვის ქიმიური კომბინატისათვის — ჩვენი ქიმიური მრეწველობის ერთერთი ციტადელისათვის, ხოლო ლიევიცი, კნიაზევი და სხვა მანებლები ტრანსპოტზე — ემზადებოდნენ ფართოდ დაევალებინათ ბაქტერიებით სავსე ხედრო ეშელონები, ჯარების კვების პუნქტები და სანიტარული დამუშავების პუნქტები.

იმისადვის, რომ რაც შეიძლება მარჯვედ ჩაეცათ ფაშისტური ლახვარი საბჭოთა ქვეყნისათვის, ტროცკისტები არ კმაყოფილებოდნენ დივერსიული, მანებლური აქტების განხორციელებითა და მომხადებით. მათ იკისრეს გერმანიის და იაპონიის დაზვერვის ჯაშუშურ დავალებათა შესრულება რატაიჩაკმა, პუშკინმა, გრაშემ გერმანიის დაზვერვას გადაცეს დაწერილებითი ცნობები ქიმიურ მრეწველობის მოწყობილობის მდგომარეობისა, გაცდენებისა, ავარიებისა, პროდუქციის გამოშვებისა და სააღმენებლო გეგმების შესახებ. სტრალიოვიც შესტოვი ანხორციელებდნენ ანალოგიურ კავშირს გერმანიის დაზვერვასთან, ატრულებდნენ რა დავალებებს ეკონომიური ჯაშუშობის ხაზით სამთამადნო მრეწ

ველობაში. კნიაზევი იაპონიის დაზვერვას აწვდიდა ცნობებს რკინიგზების სამობილიზაციო მზადყოფნის, ჯარების გადაყვან-გადმოყვანისა და სხვ. შესახებ.

თუ ყველა შემსრულებელი, რომლებიც ტროცკისტული ცენტრის ბრძანებებით მოქმედებდნენ, ჯაშუშობდნენ და ჰყიდნენ თავის ქვეყანას ცალობით, თვითონ ცენტრი ბითუმად ჰყიდდა სამშობლოს. სწორედ ამ მიზნით ეწყობოდა ტროცკის, სოკოლნიკოვის, რადეკისა და სხვათა მოღალატური შეხვედრანი და მოლაპარაკება ყველაზე უფრო აგრესიული ფაშისტური სახელმწიფოების წარმომადგენლებთან.

დანაშაულთა მთელი ეს თაიგული გვირგვინდებოდა განშტოებული ტერორისტული ჯგუფების მოწყობით მოსკოვში, ლენინგრადში, კიევში, როსტოვში, სოჟში, ნოვოსიბირსკსა და სხვა ქალაქებში. ხალხის მტერი ტროცკი აჩქარებდა, მისი დამქაშნი ერეკებოდნენ, მათი აგენტები იარაღს იმარაგებდნენ, სროლას სწავლობდნენ, ათვალთვლებდნენ. ისინი ყველაფერს აკეთებდნენ იმისათვის, რომ განეხორციელებინათ ტერორისტული აქტების მთელი სერია პარტიისა და მთავრობის ხელმძღვანელთა წინააღმდეგ.

არ ყოფილა ისეთი სისაძაგლე, რომელსაც არ ჩაიდენდნენ ტროცკისტები კაპიტალიზმის აღსადგენად. მაგრამ რას მოასწავებდა კაპიტალიზმის რესტავრაცია ხალხის მასებისათვის?

ისტორიამ დაწვრილებით განშიფრა პასუხი. ამას მჭერმეტყველად მოწმობენ კონტრრევოლუციის მიერ დროებით მოპოვებულ გამარჯვებათა შედეგებიც კი.

ყველა, ვინც ოდნავ მაინც იცნობს ისტორიას, არასოდეს არ დაივიწყებს იმ საშინელ მხეცობას, დაცინვასა და ძალადობას, რომლითაც დაქირავებული მკვლელები — ვერსალელები ჰფლეთდნენ პარიზის პროლეტარიატს და თავის სისხლიან ორგიებს მართავდნენ პარიზის განადგურებული კომუნის ნაფერფლარზე. არა ნაკლებ მკვეთრ სურათს იძლევა თეთრი ტერორის პარპაში პროლეტარული დიქტატურის ტრაგიკული განადგურების შემდეგ უნგრეთში. დაამარცხეს რა ახალგაზრდა საბჭოთა რესპუბლიკა, უნგრეთის ჯალათებმა პირდაპირ ჩააღრჩეს განიარაღებულ კომუნისტ, სოციალ-დემოკრატ და უპარტიო მუშათა, მათ ცოლთა და შვილთა სისხლში მთელი ქვეყანა.

საღრმობელები, დახვრეტა, ტანჯვა-წამებანი საპყრობილებებში — ასეთი იყო ის კაპიტალისტური „წესწყობილება“, რომელიც თეთრგვარდიელთა ხიშტებით დამყარდა. ბავარიის მეტად ხანმოკლე საბჭოთა რესპუბლიკის დამარცხებაც აღინიშნა მუშათა განსაკუთრებით სასტიკი შემუსვრით და საშინელი თეთრი ტერორით, რომელიც აქ იყო ფაშისტური პარპაშის უაღრესად გამიშვლებული ფორმების შემდგომი მომწიფების პროლოგი.

ბოლოს, ჩვენი ხალხისათვის ყველაზე უფრო ცოცხალ და დაუფიქრარ ილუსტრაციას, თუ რას ნიშნავს კაპიტალიზმის რესტავრაცია მუშებისა, გლეხებისა და ინტელიგენციისათვის, წარმოადგენს თეთრებისა და ინტერვენტების ბატონობის გამოცდილება უკრაინაში, ბელორუსიაში.

არხანგელსკში, ამიერკავკასიაში, ციმბირსა და შორეულ აღმოსავლეთში იმ წლების მანძილზე, როცა საბჭოთა ხელისუფლებას დროებით დაატოვებინეს ეს

რაიონები თეთრგვარდიელთა მოსვლას თან სდევდა ჩვეულებრივ ყველა კომუნი-სტისა და კომკავშირელის გაჟლეტა, რევოლუციური მუშების, წითელარმიელების ხოცვა, მშრომელი მოსახლეობის მასობრივი დახვრეტა, სიკვდილით დასჯა კოცონებზე და შუასაუკუნოებრივი წამებით. ცენტრალური ქუჩებისა და მოედნების ფარნებზე აღრჩობდნენ მოწინავე მუშებს, ახალგაზრდობას, ხშირად უდანაშაულო ობიექტულსაც. მაგრამ ყოველივე ეს თეთრების ტერორისტული პარპაზის მხოლოდ დასაწყისი იყო.

საკმარისი იყო გლეხებს რითიმე გამოეხატათ თავისი უკმაყოფილება მემამულეების დაბრუნების გამო, რომ მთელი სოფლები აეოხრებინათ და გადაეწვათ (გავიხსენოთ თუნდაც გენერალ სლაშჩევის „მოღვაწეობა“, რომელმაც 1919 წლის ნოემბერში ბაშტანისა და ვისუნის რესპუბლიკების მთელი რიგი სოფლები გადასწვა). ათი-ათასობით გლეხებს, რომელთა ერთადერთი დანაშაული ის იყო, რომ ისინი კულაკობას არ ეკუთვნოდნენ, მხეცურად სცემდნენ ზუზმებითა და მათრახებით.

კონტრრევოლუცია ფაბრიკებს, ქარხნებს, მაღაროებს, სახლებს უბრუნებდა წინანდელ მფლობელებს, სპობდა მუშათა ყველა მონაპოვარს სამუშაო დროის შემცირების, შვებულების სოციალური დაზღვევისა და სხვ. დარგში და საბჭოების ხელისუფლების განდევნისთანავე აღვირა ხსნილ ტერორზე გადადიოდა.

„სამხედრო“, „საალყო“, „საგანგებო“ წესების შემოღების საბაბით გამოსცემდნენ სპეციალურ კანონებს, რომლებიც მოწოდებული იყვნენ ჩანასახშივე ჩაეკლათ თავისუფალი აზროვნების ყოველგვარი გამოვლინება. „მარქსიზმთან ბრძოლის“ საბაბით იწყებოდა ინტელიგენციის მხეცური დევნა—ტერორი მეცნიერების, ხელოვნების, ლიტერატურის დარგში. სკოლები, ბიბლიოთეკები, სამეცნიერო ინსტიტუტები იხურებოდა. ბნელეთის რელიგიური მოციქულები ზეიმობდნენ.

ასეთია კაპიტალიზმის აღდგენის შედეგები სამოქალაქო ომის დროს ჩვენი ქვეყნის ცალკეულ რაიონებში. ადვილი წარმოსადგენია, რა უნდოდათ წყვეულ ტროცკისტებს, ცდილობდნენ რა კაპიტალიზმის აღდგენას საბჭოთა ქვეყანაში მას შემდეგ, რაც მისი ფესვები საბოლოოდ აღმოფხვრილია აქ.

ტროცკისტი მტერი შეუდარებლად უფრო საძაგელია, ვიდრე კონტრრევოლუციის სხვა რომელიმე რაზმი. ჩვენ ადვილად ვცნობდით და ურტყამდით აშკარა მტერს. გაცილებით უფრო რთული და საშიში აღმოჩნდნენ ისინი, ვინც შესძლო ჩვენს პარტიულ სახლში შემოძრომა, რათა მიეძინებინა ჩვენი სიფხიზლე. იყენებდნენ რა თავის თვალთმაქცურ ტაქტიკას, ისინი მოთაფლული ენით და თვალზე იუდის ცრემლებით ილიაში, მალავდნენ დანას და ზურგიდან გვცემდნენ ლახვარს. ძვრებოდნენ რა პარტიის რიგებში, ეს გაბოროტებული ქვეწარმავალნი ზუცლით ხოხავდნენ, ეგუებოდნენ პირობებს, ინილბებოდნენ და ამრიგად იპარებოდნენ ყველაზე უფრო პასუხსაგებ უბნებზე, ძალაუფლებისაკენ. ეს პოლიტიკური ავანტურისტები იყენებდნენ ყოველგვარ ჭუჭურუტანას, სიფხიზლის სულ ცმირე შესუსტებასაც კი, რათა ზიანი მოეყენებინათ და საქმე გაეფუჭებინათ ჩვენთვის.

მონარქისტი გენერლები, კადეტები, ესერები, მენშევიკები და საბჭოთა ხელისუფლების სხვა მტრები ცდილობდნენ მემამულეებისა და კაპიტალისტებისათვის დაებრუნებინათ ის, რაც მათ პროლეტარულმა სოციალისტურმა რევოლუციამ წაართვა. ტროცკისტი ბანდიტები ცდილობენ არა მარტო წაგვართვან მონაპოვარი, არამედ აგრეთვე თავის ფაშისტ ბატონებს მიართვან ათჯერ მეტი დოვლათი, რომელიც შეიქმნა ორი სტალინური ხუთწლედის წლების მანძილზე მუშათა და გლეხთა მეცადინეობით.

დენიკნები და მილიუკოვები ცდილობდნენ, თუნდაც ზრდილობისათვის, შეენარჩუნებინათ თავის ფასადზე სიტყვიერი ლაყბობა „განუყოფელი“ რუსეთის შესახებ. ტროცკისტები ამ თეთრგვარდიელებზე უფრო დაბლა დაეცნენ. გერმანიის, იტალიის, იაპონიის ფაშისტი აგრესიორები ცდილობენ ხალხის ძარცვა, რომელსაც ისინი ანხორციელებენ, დაფარონ „პატრიოტიზმის“ საბურველით, თუნდაც ამ სიტყვის მათი ბურჟუაზიული გაგებით. ტროცკისტები აშკარად აწერენ ხელს იმას, რომ ისინი ჰყრიდნენ ჩვენს ქვეყანას ბითუმად და ცალობით. განა შეიძლება ამაზე უფრო საზიზღარი სანახაობა, განა შეიძლება ამაზე უფრო ღრმა დაცემა?

პროცესი დამთავრდა. საბჭოთა მართლმსაჯულების დამსჯელი მახვილი დაეშვა ტროცკისტ მხეცთა თავებზე. მაგრამ გულუბრყვილობა იქნებოდა გვეფიქრა, რომ განაჩენის განხორციელებით თავდება ხალხის მტრებთან ბრძოლა.

პროცესის უდიდესი მნიშვნელობა იმაში მდგომარეობს, რომ მან გამოაშკარავა მეთოდები, იარაღი, რომლითაც მტერი სარგებლობს. მტრის ოინების ცოდნა გვაიარაღებს მასთან საბრძოლველად. ამოცანა ახლა იმაში მდგომარეობს, რომ ვამხილოთ და გავანადგუროთ მტერი, რა ნიღაბსაც არ უნდა ეფარებოდეს იგი.

„პრავდა“

პ. ს. კუპჩინი

ბ. ნაზროშვილი

1837 წელს, სწორედ ერთი საუკუნის წინ რუსეთის თვითმპყრობელობამ—ესროლა ტყვია რუსეთის ხალხის უდიდეს პოეტს—ალექსანდრე პუშკინს. პუშკინის მოკვლა—ეს იყო რუსეთის ცარიზმის უკანონო და ველური შურისძიება ხალხის პოეტის მიმართ. ძველმა ქვეყანამ შური იძია და თავისუფლების დიადი მომღერალი მოიშორა თავიდან.

როგორც უკანასკნელად, საბოლოოდ გამოირკვა პუშკინის მოკვლა—ეს არა ყოფილა ვიწრო ოჯახური ტრაგედია, ეს იყო ტერორისტული აქტი, რომელმაც ამოაშორა ქვეყანას მოწინავე ადამიანი, ამ ადამიანის მხრებზე დაყრდნობილი იყო რუსეთის კულტურა. პუშკინი მოჰკლეს გვირგვინოსანი ჟანდარმის ნიკოლოზ პირველის უშუალო მითითებით.

ცნობილია, რომ პუშკინი წარმოშობით ეკუთნოდა არისტოკრატიულ წრეს. იგი დაიბადა 1799 წელს, 26 მაისს (ძველი სტილით, იმისი მამა იყო თავის დროის განვითარებული ადამიანი, მისი წინაპრები—მდიდარი მემამულენი იყვნენ, ხოლო პოეტის დედა—იყო შვილიშვილი აბისინელი აბრამ ჰანიბალისა, რომელიც მეფე პეტრე პირველის დროს მოიყვანეს რუსეთში და მონათლეს. პუშკინმა თავისი ბავშვობა მოსკოვში გაატარა, ბავშვობიდანვე ეტყობოდა მას არაჩვეულებრივი ნიჭიერება. რვა წლის ასაკში იგი უკვე გატაცებული იყო პოეზიით და სწერდა ლექსებს ფრანგულ ენაზე. წლებთან ერთად იზრდებოდა მისი ცოდნა. იგი აღარ შორდებოდა თავისი მამის მდიდარ ბიბლიოთეკას, ჩაიკეტებოდა ხოლმე მასში და უძილოდ ათენებდა ლამეებს.

1811 წელს, თორმეტი წლის პუშკინი შევიდა ლიცეიში. ამ სასწავლებელში სწავლობდნენ მცირე—შემღების მემამულეთა შვილები. სასწავლებელი ექვს-წლიანი იყო, ფრანგული ენის მასწავლებლად აქ იყო ძმა საფრანგეთის დიდი რევოლუციის ბელადი—მარატისა. ლიცეიში ყოფნის დროსვე გაიღვიძა ახალგაზრდა პუშკინის სულში თვითმპყრობელობის სიძულვილმა. ამ გრძნობას მის შეგნებაში აღვიძებდა და ზრდიდა ჩაადაევი, რომელიც ცარსკოესელის ჰუსართა ლეგიონში ირიცხებოდა. ეს ლეგიონი იდგა ლიცეის მახლობლად.

1817 წელს პუშკინმა დაამთავრა ლიცეი და საცხოვრებლად გადავიდა პეტერბურგში. ეს იყო წლები, როცა მზადდებოდა დეკაბრისტების აჯანყება. მოწინავე ინტელიგენციის წრეებში უკმაყოფილება თანდათან იზრდებოდა, არსდებოდა საიდუმლო საზოგადოებანი, რომელთა წევრები გამსჭვალულნი იყვნენ

საფრანგეთის რევოლუციის იდეებით. პუშკინი ამ საიდუმლო საზოგადოებებთან, მართალია, ორგანიზაციულად არა ყოფილა დაკავშირებული, მაგრამ იდეურად, მთელისუფლით და გულით მათთან იყო. თვრამეტი წლის ახალგაზრდა პოეტმა 1817 წელს დასწერა პირველი პოლიტიკური ლექსი „თავისუფლება“ ამ ლექსით პუშკინი ეძახოდა თავისუფლებას. დასცინოდა და ამათრახებდა მეფის ტახტს. „თვითმპყრობელო მტარვალო! — ამბობდა ამ ლექსში ახალგაზრდა პოეტი — მძუხარტ შენც და შენი ტახტიც, / შენს დალუპვას, შენი ბავშვების სიკვდილს მე უღრმესი სიხარულით შეეხვდები“, ეხებოდა რა მაშინდელი რუსეთის მდგომარეობას პუშკინი ამბობდა:

„ვაიმე! სადაც გახედავს თვალი

ყველგან მათრახი, ყველგან რკინა“.

პუშკინის პოლიტიკური თვითშეგნების ზრდაზე უდიდესი ზეგავლენა იქონია პ. ჩადაევის. ჩადაევის პუშკინი ბავშვობიდანვე იცნობდა. იგი უნერგავდა ახალგაზრდა პუშკინს სიძულვილს მეფის ტირანიისადმი. ეს ადამიანი ასწავლიდა ახალგაზრდა პუშკინს თავისუფლების სიყვარულს; 1817 წელს პუშკინი ამბობდა ჩადაევის შესახებ „ის რომში დაბადებულიყო — ბრუტოსი იქნებოდა, ათინაში — პერიკლესი, აქ კი მეფის რუსეთში რომ იგი მხოლოდ ჰესართა ოფიცერიო“.

ბრუტოსი — ეს ხომ მაშინ თავისუფლების წარმტაცი სიმბოლო იყო. აი ვინ ენატრებოდა პუშკინს. ბრუტოსი იყო ძველი რომის რესპუბლიკელი, რომელმაც ხანჯლით მოჰკლა ტირანი იულიოს ცეზარი. ასეთ ბრუტოსზე ოცნებობდა პუშკინიც. 1818 წელს, ლიცეის დამთავრებიდან ერთი წლის შემდეგ ცხრამეტი წლის პუშკინმა დასწერა ლექსი „ჩადაევი“, ამ ლექსში იგი მიმართავდა თავის მეგობარს:

„ძვირუას სამშობლოს შევეწირებით

სანამ წმინდაა სული ცხოველი.

დე, მეგობარო; იგი იალეს —

თავისუფლების მზე უნახველი

თვითმპყრობელობის შავ ნანგრევებზე

აღიბეჭდება ჩვენი სახელი“.

ამ ლექსში უკვე ეტრფის და ელოდება პოეტი თავისუფლებას რომელსაც უნდა დაენგრია თვითმპყრობელობა. ამავე წელს პუშკინმა დასწერა სატირული ლექსი „ზღაპრები“, ლექსში პოეტმა მწარედ დასცინა მეფე ალექსანდრე პირველს. დეკაბრისტი იაკუშინის თქმით ეს რევოლუციური ლექსი ფართოდ გავრცელდა რუსეთში, მას კინალამ ქუჩაზეც კი მღეროდნენ. პუშკინის ამ ლექსს იყენებდნენ ფარული საზოგადოების წევრები მეფის წინააღმდეგ პროპაგანდის მიზნებისათვის. ამავე წელს არის დაწერილი „სოფელი“, რომელშიაც პუშკინი ჰგმობდა ბატონყმობას, როგორც ადამიანის ღირსების დამამცირებელ ბინძურ წყობილებას. ლექსი „ხანჯალი“ ისევ ტირანების წინააღმდეგ აქვებდა მკითხველს.

საუკუნეზე მეტი გვაშორებს ჩვენ ამ ეპოქას. მაშინ პირველად იღვიძებდა რუსეთი. რუსეთის ახალგაზრდა თაობა, მოწინავე ინტელიგენცია პირველად ირახმებოდა მეფის წინააღმდეგ, რომელიც ციხეებით და სახრჩობელებით ავსებდა იმპერიის უზარმაზარ ტერიტორიას. ბორკილების ჟღარუნი ისმოდა ვლადივოს-

ტოკიდან ბალტიის ზღვამდე. ამ ველური რეაქციის წინააღმდეგ იმაღლებდა ხმას ახალგაზრდა პუშკინი, დიდი პოეტი რუსეთის დიად ხალხისა.

თამამი და გამბედავი იყო პუშკინი. რუსეთის არისტოკრატიის შვილს—მას სძულდა ყველაფერი ის რაც რეაქციული, ჩამორჩენილი, პატრიარქალური და „აზიური“ იყო რუსეთში. ის ქვეყნის განახლებაზე ოცნებობდა, ამ წლებში მას უკვე იცნობდა მთელი რუსეთი. 1818 და 1819 წლებში მან დაბეჭდა მხოლოდ ექვსი ლექსი, დანარჩენი ლექსები—ცარიზმის წინააღმდეგ — არალეგალურად ვრცელდებოდა.

უკვე მეფის ყურამდე მიღწია, ამბავმა პუშკინის ლექსებისა და საერთოდ მისი საქმიანობის შესახებ. განრისხდა ალექსანდრე პირველი, მან გადასწყვიტა პუშკინი გადაესახლებინა ციმბირში ან კიდევ სამუდამოთ ჩაემწყვდია სოლოვეცკის მონასტერში. ამოქმედდნენ პუშკინის მეგობრები. მათ მოახერხეს შეემსუბუქებინათ პოეტისათვის სასჯელი, პუშკინი გააძევეს პეტერბურგიდან და საცხოვრებელ ადგილას მიუჩინეს ეკატერინოსლავი (ახლანდელი დნეპროპეტროვსკი). 1820 წლის ექვს მაისს პუშკინმა დასტოვა პეტერბურგი და გაემგზავრა სამხრეთისაკენ.

ამ დროს პუშკინს უკვე დაწერილი ჰქონდა თავისი პირველი შესანიშნავი პოემა „რუსლანი და ლიუდმილა“.

პეტერბურგიდან პუშკინი სამხრეთისაკენ გაგზავნეს გენერალ ინზოვის განკარგულებაში. ჩასვლისთანავე პუშკინი აეად. გახდა, გაცივდა მდინარე დნეპრში ბანაობის დროს. ამ დროს ეკატერინოსლავში გამოიარა გენერალ რაევსკიმ თავისი შვილით. ახალგაზრდა ნიკოლოზ რაევსკი—პუშკინის მეგობარი იყო. რაევსკიმ წაიფანა თან პუშკინი კავკასიისაკენ სადაც ისინი მოდიოდნენ. რაევსკიმ პუშკინი ყირიმში, გურზუფში მიიყვანა. ამ წარმტაცმა და უღამაზესმა მხარემ აღფრთოვანებაში მოიყვანა ახალგაზრდა პოეტი. აქ გაიცნო პუშკინმა კავკასიის მდიდარი ბუნება, გაიცნო აქაური, თავისუფლების მოყვარე ხალხი, მათი ცხოვრებიდან დაწერა პოემა „კავკასიის ტყვე“. პუშკინმა გურზუფში ყოფნის დროსვე დაწერა „ბალჩისარაის შადრევანი“. ყირიმიდან პუშკინი გაემგზავრა ბესარაბიაში. რადგანაც ამ მხარეში გადაიყვანეს გენერალი ინზოვი, რომლის ზედამხედველობის ქვეშ იყო პოეტი. ბესარაბიაში პუშკინმა შეისწავლა ბოშათა ცხოვრება, რომელიც აღწერა ცალკე, მშვენიერ პოემაში „ბოშები“.

სამი წელიწადი ცხოვრობდა პუშკინი ბესარაბიაში. აქედან იგი გადაიყვანეს ოდესაში და ჩააბარეს ოდესის გენერალ გუბერნატორ თავად ვორონცოვს. ვორონცოვი უზეზად ეპყრობოდა პუშკინს, იგი მოითხოვდა პოეტისაგან ყოფილიყო ჩინოვნიკი. პუშკინს კი ეს არ შეეძლო. მას მთელი არსებით სძულდა ჩინოვნიკური კარიერა. ერთხელ ვორონცოვმა გაგზავნა პუშკინი მიელნიებაში დაავალა—ენახა და შეესწავლა ნოვოროსიის მიდამოებში მდებარე მინდვრები, სადაც კალია ანადგურებდა მოსავალს. პუშკინმა პირველად რომ გაიგო ამ დავალების შესახებ—აღშფოთებულმა წამოიყვია:

— ესეც ახალი შეურაცყოფა! რა მესაქმება მე კალიასთან ან და რანაირად უნდა გამოვიკვლიო მე ეს. დამაცადოს, მე დავუწერ მათგან მოხსენებას.

მართლაც წავიდა პუშკინი მინდვრებში და მივლინებიდან დაბრუნების შემდეგ ასეთი მასხრული პატაკი წარუდგინა ვორონცოვს:

„Саранча летела, летела

и села

Сидела, Сидела,— все села,

и внов улетела“.

თავის მხრივ ამ დაცინვამ გააბრაზა ვორონცოვიც. იგი საერთოდ ვერ ითმენდა პუშკინს. მასში ხედავდა მაშინდელი წყობილების დაუძინებელ მტერს.

სწორედ ამ ხანებში იფეთქა 1820 წლის რევოლუციამ ესპანეთში. ესპანეთში მაშინ მეფობდა ფერდინანდ მეშვიდე, ველური და ბრძივი ტირანი, მის დროს ინკვიზიცია თავისუფლად დათარეშობდა, სისხლში ახრჩობდა თავისუფალ აზრის ყოველ გამოვლენას. დაიწყო ხალხის მღელვარება. ესპანეთის თავისუფლების მოყვარულმა ხალხმა ველარ მოითმინა ველური ინკვიზაციის თარეში. რევოლუციურ მოძრაობას სათავეში ჩაუდგა ორი პოლკოვნიკი: დონ რიეგო და დონ კვიროგა. ესპანეთის რევოლუციონერებმა ჩქარა გაიმარჯვეს. ახალგაზრდა პუშკინი—პოლიტიკურად დევნილი და გადასახლებული—ზეიმობდა ესპანელთა გამარჯვებას: „პირინეის მთების გადაღმა უკვე თავისუფლებაა“—აღფრთოვანებული გაიძახოდა ის.

ევროპაში მაშინ შავი რეაქცია მეფობდა. ამ რეაქციას მეთაურობდნენ რუსეთის მეფე ალექსანდრე პირველი და ავსტრიის კანცლერი მეტერნიხი. ევროპული რეაქციონერების დახმარებით ესპანეთის რევოლუცია დაამარცხა მეფე ფერდინანდმა. დონრიეგო ჩამოახრჩვეს. როცა მეფე ალექსანდრე პირველს აცნობეს—რიეგო უკვე ჩამოხრჩობილიაო, ოდესის გუბერნატორმა ვორონცოვმა, რომელიც მაშინ მეფესთან იყო—ესპანეთის თავგანწირულ მებრძოლს და ხალხის საუკეთესო შვილს—რიეგოს—„არამზადა“ უწოდა. პუშკინმა გაიგო რა ეს ამბავი—დასწერა ლექსი, რომელიც ასე იწყებოდა:

„Сказали раз царю, что наконец, Мятёжный вождь Риiego был удушен, „я очен рад—сказал усердный льстец: От одного мерзавца мир избавлен“.

პუშკინის ეს ლექსი შემდეგნაირად თავდება:

„Льстецы, Льстецы! Старайтесь сохранить и в подлости осанку благородства“.

ვორონცოვი ველარ ითმენდა პუშკინს. გზავნიდა პეტერბურგში ცნობებს ვითომ პუშკინი მეტის მეტად ცუდად იქცევო. „მომაშორეთ თავიდან პუშკინი“—წერდა მინისტრ ნესელროდეს ვორონცოვი. ამავე ხანებში პოლიციამ ხელში ჩაიგდო პუშკინის წერილი, რომელშიაც პოეტი გამოთქვამდა ათეისტურ აზრებს, უარყოფდა ღმერთის არსებობას. ამ წერილმა გადასწყვიტა ყველაფერი.

პუშკინი, მეფის ალექსანდრეს ბრძანებით, ოდესიდან გაგზავნეს სოფელ მიხაილოვსკოეში, თავის მშობლების მამულში და მიუჩინეს მას პოლიციის და საეკლესიო პირების ზედამხედველობა.

მიხაილოვსკოეში, ამ ყრუ სოფელში, პუშკინი დაუღალავ და ნაყოფიერ შემოქმედებითი მუშაობას აწარმოებდა. ამ სოფელში ყოფნის დროს მოვიდა ცნო-

ბა პეტერბურგიდან დეკაბრისტების აჯანყების ჩაქრობისა და ნიკოლოზ პირველის ტახტზე ასვლის შესახებ. ნიკოლოზ პირველმა ტახტზე ასვლისთანავე სისხლით გაისვარა ხელეები. ხუთი დეკაბრისტი ჩამოახრჩო, ხოლო ასოცი კატორლაში გაეზავნა. დაპატიმრებისა და გაჩხრეკის დროს დეკაბრისტებს აღმოაჩნდათ პუშკინის არალეგალური რევოლუციური ლექსები, დეკაბრისტების მეთაურები — პუშკინის უახლოესი მეგობრები იყვნენ. ნიკოლოზ პირველმა კარგად იცოდა, რომ პუშკინი მისი მტრების ბანაკში იყო მთელი თავისი არსებით, მთელი გატაცებით. ამიტომ ნიკოლოზი ეძებდა მიზეზს, რომ პუშკინიც დეკაბრისტების მსგავსად კატორლაში გაეზავნა. ნიკოლოზი იმავე დროს ფიქრობდა შეიძლება მოხერხდეს პუშკინის გადმოყვანა არსებულ წესწყობილების მხარეზე. მას სურდა პუშკინის კალამისათვის მიმართულება შეეცვალა, სურდა მონარქიულ რუსეთის პოეტად ექცია პუშკინი. ასე იყო თუ ისე 1826 წლის სექტემბერში პუშკინს, სოფელ მიხეილოვსკოეში ეწვია ერთი ოფიცერი და წაიყვანა ის მოსკოვში ნიკოლოზ პირველთან შესახვედრებლად. ნიკოლოზმა მოუხსნა მას სასჯელი და დართო ნება პეტერბურგში ცხოვრებისა. 1831 წელს პუშკინის პირად ცხოვრებაში მეტად მნიშვნელოვანი ცვლილება მოხდა. ამ წელს მან ცოლად შეირთო ნატალია გონჩაროვა და სამუდამოდ დასახლდა პეტერბურგში.

ქანდარმთა ხელისუფლებამ კიდევ უფრო გააძლიერა ზედამხედველობა მის მიმართ ცენზურა უფრო და უფრო მეტად ავიწროვებდა პუშკინს. საკმარისი იყო მცირე გაელვება თავისუფალი აზრისა პუშკინის ლექსში, რომ ის აეკრძალათ. პუშკინი ხედავდა, რომ მეფე ნიკოლოზი თავის რომელიმე ადიუტანტს უფრო მეტად აფასებდა, ვიდრე მთელი ქვეყნის საუკეთესო პოეტებს. ასეთ რეაქციურ, ასეთ ჩინოვნიკურ და ქანდარმული სიბრყივეს ატმოსფეროში პუშკინს უძნელდებოდა ცხოვრება. მან ითხოვა საზღვარგარეთ წასვლის ნებართვა. უარი უთხრეს. ითხოვა ჩინეთში წასვლის ნებართვა, სადაც იმ დროს რუსეთის ელჩი მიემგზავრებოდა. ისეც უარი გამოუცხადეს. ბოლოს სცადა ფარულად გაქცეულიყო საზღვარგარეთ. ესეც ამაო აღმოჩნდა. გაქცევის გეგმაც ჩაეშალა.

1834 წელს ნიკოლოზ პირველმა ჩარიცხა თავის სასახლის კამერიუნკრად პუშკინი. ეს იყო პოეტისათვის უდიდესი შეურაცყოფა, დამცირება, ვინაიდან მეფემ მოიწადინა მსოფლიოს პოეზიის მწვერვალებზე მყოფი შემოქმედი გადაექცია სასახლის წვრილ ჩინოვნიკად. ამ „ჩინის“ მიღების შემდეგ პუშკინი ვალდებული იყო დასწრებოდა სასახლის ყველა ცერემონიალურ გასართობზე და მასკარადებზე. პეტერბურგის გახრწნილმა და გადაგვარებულმა არისტოკრატებმა დაიწყო ათასგვარი ჭორების შეთხზვა პუშკინის ცოლზე. მეფე, ნიკოლოზი ნელ-ნელა აბამდა ჭორების, პროვოკაციის საშინელ ქსელს პუშკინის დასაღუპავად. ჭორები ეხებოდა პუშკინის ცოლს — ნატალია გონჩაროვას. პუშკინს უგზავნიდნენ უსახელო წერილებს, რომლებშიაც უხეშად შეურაცყოფდნენ პოეტის თავმოყვარეობას და პატიოსნებას. დადიოდა ხმები, რომ პუშკინის ცოლი გატაცებით ეტრფიალება ოფიცერ დანტესს, ეარშყება თვით მეფე ნიკოლოზს. და ბოლოს მთელი ეს აღმაშფოთებელი ცილისწამება და დევნა დასრულდა პუშკინისა და დანტესის დუელით. ნიკოლოზმა იცოდა ამ დუელის ამბავი, მაგრამ არავითარ ზომები არ მიიღო მის ჩასაშლელად. ის პირიქით დაინტერესებული იყო თავი-

დან მოეშორებინა ეს ამაყი პოეტი, რომელიც ვერაფრით ვერ მოისყიდა, ვერ დაიმორჩილა და თავისი ჟანდარმული დროშის ქვეშ ვერ დააყენა.

დანტესისა და პუშკინის დღეელი მოეწყო 1837 წელს. 27 იანვარს (ძვ. სტილით) დღის ხუთ საათზე პეტერბურგში, კომენდანტის აგარაკთან. გადაზომეს ოცი ნაბიჯი რომელის ერთ მხარეს იდგა მსოფლიოს დიდი პოეტი, ხოლო მეორე მხარეს კავალერგარდის ლეგიონის კორნეტი, გათახსირებული დანტესი. პირველად გაისროლა დანტესმა. პუშკინი დაეცა. რამდენიმე წუთის შემდეგ მან ძლიერ წამოიწია და სთქვა:

— დამაცადეთ მე კიდევ შემძლია ვესროლო!

ესროლა ახლა პუშკინმა, ტყვია დანტესს მუნღირის ღილზე მოჰხვდა და ამან ოფიცერი გადაარჩინა სიკვდილს.

დაჭრილი პუშკინი წაიყვანეს სახლში. როგორც უკანასკნელად აღმოჩენილ მასალებიდან ირკვევა შესაძლებელი იყო პუშკინის გადარჩენა. მეფემ გამოუგზავნა პუშკინს თავისი სასახლის მთავარი ექიმი, სახელგანთქმული არენდტი, მაგრამ ამ უკანასკნელმა—აღბალ მეფის ჩავონებით—არა თუ სცადა გადაერჩინა პოეტი სიკვდილისაგან, არამედ ყოველივე ღონე იხმარა იმისათვის, რომ პუშკინი მომკვდარიყო. ორი დღის საშინელი წამების შემდეგ რუსეთის ხალხის დიდმა პოეტმა, რუსული ლიტერატურის სიამაყემ სამუდამოთ დახუჭა თვალები.

განუხმობელია პუშკინის დამსახურება რუსეთის ლიტერატურის წინაშე. ის იყო მამამთავარი ახალი რუსული რეალისტური ლიტერატურისა. მის ლექსებში, მის წარმტაც პოემებში აისახა მთელი რუსეთი, დიადი ხალხის მისწრაფება და იმედები. პუშკინის ლექსი ცოცხალია დღესაც. როგორია ეს ლექსი—წერდა პუშკინის ნაწარმოებთა შესახებ რუსთა დიდი კრიტიკოსი ბელინსკი—რომანტიკული რითმის წარმტაცი თამაშით შეთანაბრებულია ანტიური პლასტიკა და ზედმიწევნით უბრალოება: განსაცვიფრებელი სინარულით გამოვლინდა მასში მთელი პოეტური სიმდიდრე. რუსული ენის მთელი სიძლიერე, ის ნაზია, დამატკბობელი, რბილი როგორც ტალღის ბუტბუტი, მწვევალი და სქელი როგორც ფისი, ნათლად მოჩინარი როგორც ელვა, გამჭირვალე და სუფთა როგორც ბროლი, სურნელოვანი და კეთილსანუკვარი როგორც გაზაფხული, მტკიცე და მძლავრი როგორც ვიწრო ვაჟაკის მიერ მახვილის დარტყმა. მასში მომხიბვლელი გამოუთქმელი სილამაზე და გრაციაც არის, თვალის მომპყრელი ბრწყინვალე და თვინიერი სინედლეც, ენისა და რატმის მთელი სიმდიდრეა, პოეტური გამოთქმის, შემოქმედებითი ოცნების მთელი სინაზე და თრობაა. ჩვენ რომ გვინდოდეს პუშკინის ლექსი ერთი სიტყვით დავახასიათოთ, ვიტყოდით, რომ ეს წარმატებით პოეტური, მხატვრული, არტისტული ლექსია—და ამით გამოვიცნობდით პუშკინის პოეზიის პათოსის საიდუმლოებას“.

ნადრევად დაუღწია ფრთები უდიერმა და ბოროტმა სინამდვილემ რუსეთის ლიტერატურის ამ არწივს. მაგრამ პუშკინი მაინც არ მომკვდარა. მე—19 საუკუნის ლიტერატურის პროზამ და პოეზიამ მისი შემოქმედებიდან აიღეს სათავე.

პუშკინი ჩვენია, ჩვენია ის პირველიდახ უკანასკნელ სტრიქონამდე: ჩვენია ის, ნორჩი ლიცეისტი პოეტი, თავისუფლების მოტრფიალე და იმპერატორთა

ბანდის მოძულე, ჩენია ის აგრეთვე როგორც შემდეგი წლების დამწიფებელი ბრძენი ოსტატი რუსული სიტყვისა, ჩენია ის რადგანაც ამ ყრუ და ბნელ დროში უკვე გრძნობდა მომავალ ქარიშხალის გუგუნს. პუშკინი ჩენია რადგანაც ის, ისევე როგორც რუსთაველი, ასწავლიდა ხალხს, რომ ნაძრახ სიცოცხლეს სახელოვანი სიკვდილი სჯობიაო: ჩენთვის პუშკინი—ლიცეისტის ლექსები არის უზარმაზარი ეპოქალური ნიშანსვეტი, რომლიდანაც იწყება რუსეთის მინდვრებივით ვრცელი და უხვი, სიბრძნით აღსავსე შემოქმედება. რა გასაოცარი ტალანტია—სწერდა ჟუკოვსკი ლიტერატორ ვიაზემსკის ახალგაზრდა პუშკინის შესახებ—რა ლექს სწერს, იგი მაწვალებს თავისი ნიჭით როგორც მოჩვენება“, ვიასემსკი უპასუხებდა: „ამ ქინკას ლექსები მართლაც მომხიბვლელია! ნამდვილი ჯაღია! ახლავე იგი ყვითელ სახლში დავამწყვდიოთ, თორემ ეს აწყვეტილი გიჟი ყველას მოგვინელებს ჩვენც და ჩვენს მამებსაც“.

და მართლაც ასე მოხდა. პუშკინი ამოღდა, თვალუწვდენელ სიმაღლეზე აიყვანა მან რუსული ლიტერატურა.

თავისუფლებაზე ოცნებაში გაიარა მისმა სიცოცხლემ. თავის უკვდავ „ვეგენი ონეგინში“ პოეტი სწერდა:

„ველირსები კი თავისუფლებას?
მე მას ვეძახი, უკვე დრო არი!
მე ვუცდი ამინდს, გამოდარებას,
ხომალდის აფრებს ვუხმობ მუდარით.
ზვირთთან მებრძოლი ქალის სამოსით,
გადაშლილი ზღვის უამინდო გზით,
თავისუფლება როს უნდა ეპღვო?
კუშტი ნაპირი დროა დაეტოვო,
სადაც საყვედურს ვამბობ მე ბედზე
და შუადღისა ტალღების თქეშში,
ჩემი აფრიკის ლამაზი ცის ქვეშ,
ამოვიოხრებ იმ ბნელ რუსეთზე,
სადაც წამება და სიყვარული
ვიგემე,—სადაც დავმარხე გული“.

„ვეგენი ონეგინი“—ეს ენციკლოპედიია რუსეთის ცხოვრებისა, ფართო ეპიური ტილო, რომელზედაც გენიალურად დახატულია ადამიანის ტანჯვა და სიზარული. ეს გენიის შუქი და ბრწყინვალეობა თანა სდევს უკვდავი პოეტის ყოველ ლექსს, ყოველ პოემას მის ისტორიულ რომანს და ყოფაცხოვრებითი ბელეტრისტიკას.

რეალიზმი, სიცოცხლის სიყვარული, ბუნების სილამაზით გატაცება, მოწინავე კულტურა—ეს ხომ პუშკინის შემოქმედების მთავარი მოტივებია, ჩვენ უნდა ვისწავლოთ იგი, ვისწავლოთ დაუღალავად, შეუსვენებლად, და როგორც ამხ. ა. კოსა რევი ამბობს „მოწინავე საბჭოთა ახალგაზრდობის გამეფრთიანებელი კომკავშირი უნდა იყოს და იქნება კიდევ რუსეთის დიდი სახალხო პოეტის, ალექსანდრე სერგეისძე პუშკინის შემოქმედების ყველაზე მხურვალე, ყველაზე აქტიური პროპაგანდისტი“.



ეროვნული საგანმანათლებლო
ბიბლიოთეკა

ესპანეთის გვიჩუდი ახალგაზრდობა

ს. ყაჯარაშვილი

ესპანეთის მშრომელი ახალგაზრდობა, კომუნისტური პარტიის და მათი გამო-
ბრძმედილი ხელმძღვანელების—ხოზე დიასის და დოლორეს იბარურის ყოველ-
დღიური დახმარებითა და მზრუნველობით მშრომელ მასებთან ერთად, მტკი-
ცედ დაირაზმა შემოტყეული ბარბაროსების წინააღმდეგ. დღეს ესპანეთის ახალ-
გაზრდა პროლეტარები გმირობის სასწაულებს გვიჩვენებენ. სიერა გვადარა-
მას ფრონტზე, იმ სიმაღლეებზე, რომლებიც მადრიდის მისასვლელებს იცავენ
ყველაზე საშიშ მოპოციებზე—ახალგაზრდობის რაზმები იბრძვიან. და ყველა მათ
აერთიანებს ერთი მთავარი მიზანი—სისხლიანი ფაშიზმის მოსპობა.

ესპანეთის კომკავშირი, ევროპის სხვა ქვეყნების კომკავშირთან შედარებით,
ახალგაზრდა ორგანიზაციაა. პირველი პატარ-პატარა ჯგუფები 1928 წელში
აღმოცენდა. ეს ჯგუფები, უპირველეს ყოვლისა, მსხვილი სამრეწველო ცენტრ-
ებში—ასტურიაში და ბარსელონაში შეიქმნა. 1930 წლამდე ესპანეთის კომკავ-
შირის ორგანიზაცია სულ 300—400 წევრს ითვლიდა. კომკავშირის, როგორც
მასობრივი ორგანიზაციის განვითარება, დაიწყო საერთო რევოლუციონურ მო-
ძრაობის აღმავლობის (1930-31) წლებში. მართალია, მაშინ კომკავშირი მცირე
რიცხოვანი იყო, მაგრამ მიუხედავად ამისა, ესპანეთის კომკავშირის მრავალ სიძნე-
ლეთა გადალახვა მოუხდა. ამ ხნის განმავლობაში მან გაიარა რევოლუციონურ
კლასობრივ ბრძოლების საუკეთესო სკოლა, რამაც ხელი შეუწყო მის გარშემო
პროლეტარული და გლეხური ახალგაზრდობის შემქმნელობას. კომკავშირის
ორგანიზაციამ პირველი სერიოზული გამოცდა პარტიას, ასტურიის მთავრები-
ლებზე დაუფიქრებლად ბრძოლებში მონაწილეობით ჩააბარა. იმდენად მიმზიდველი და
შინაარსიანი გახდა თავისი მუშაობა კომკავშირმა, რომ სულ მცირე ხნის განმა-
ვლობაში 1932 წლისათვის 400 წევრიანი კომკავშირი 12 ათას წევრიან ორ-
განიზაციად გადაიქცა. ქვეყნის მთელ რიგ ადგილებში შეიქმნა კომკავშირის
ახალი ორგანიზაციები, რომლებმაც უდიდესი როლი ითამაშეს გამწვანებულ
კლასობრივ ბრძოლებში. 1934 წ. ივლისში, როგორც ცნობილია, ესპანეთში
განსაკუთრებით მწვავე ხასიათი მიიღო სოფლის მუშათა გაფიცებამაც. უკანასკ-
ნელმა გამოიწვია კომკავშირში გლეხური ახალგაზრდობის მასიური ჩაბმა. სევი-
ლიაში, კორდივეში, მალაგაში, ესტერბადურში და სხვაგან გაიზარდა გლეხური
ახალგაზრდობის მასიურად ლტოლვა კომკავშირის ორგანიზაციებისაკენ. 1934
წლის აპრილში, მადრიდში, ჩატარდა კომკავშირის ორგანიზაციის მე-2 ყრი-

ლობა. ყრილობის გახსნა ამ მომენტში უდიდეს პოლიტიკურ მოვლენას წარმოადგენდა. ყრილობის დღის წესრიგის ერთ ერთი მთავარი საკითხი ერთიანი ფრონტის შექმნას ეხებოდა. ორი დღის განმავლობაში, იმ შენობასთან სადაც ყრილობა მიმდინარეობდა, ეწყობოდა ახალგაზრდობის დემონსტრაციები. ყრილობაზე მოდიოდნენ, დელეგატები ფაბრიკა ქარხნებიდან, სოფლებიდან, სკოლებიდან, ინსტიტუტებიდან და თანაგრძნობას უცხადებდნენ კომკავშირის გმირულ ბრძოლას.

კომკავშირის ენერგიულ ბრძოლას პარტიასთან ერთად, მის ხელმძღვანელობით, ერთიანი ფრონტის შექმნისათვის ფაშისმის წინააღმდეგ, უშედეგოთ არ ჩაუვლია. უკანასკნელად სამხედრო ფაშისტური ამბოხების წინ მოხდა კომუნისტური და სოციალისტური ახალგაზრდობის გაერთიანება, რომელშიაც სიხარულით შევიდნენ ახალგაზრდა მუშათა და გლეხთა ათასეულები. ამჟამად ამ ორგანიზაციებში ირიცხება 200 ათასზე მეტი ახალგაზრდა. ისინი მიდიან ბრძოლაში მათზე უფრო ძლიერ შეიარაღებული მტრის წინააღმდეგ. მათ არ იციან უკან დახევა, არ იციან შიში. ისინი მიდიან რევოლუციურ სიმღერით... დღეს ახალგაზრდობის რაზმები გადადიან იერიშებზე არტილერიისა და ტყვიამფრქვევების წინააღმდეგ. იპყრობენ შენობებს, ყაზარმებს და ანადგურებენ მტრის თვითმფრინავებს. მუშათა მილიციის მოხალისეთა პუნქტებს მუდამ აუარებელი ახალგაზრდები ახვევიან. ისინი მოითხოვენ ფრონტზე გაგზავნას. დღეს მარტო მადრიდის დაცვაში მონაწილეობას იღებს 25.000 ახალგაზრდა ვაჟი და ქალი. ფრონტზე ისინი აღსაყვამ არიან ენტუზიაზმით და გაბედულობით.

აუარებელ მაგალითების მოყვანა შეიძლება ახალგაზრდობის გმირულ ბრძოლებიდან, რომლებსაც ისინი ეწევიან ცოფმორეულ ფაშისტ-ბარბაროსების წინააღმდეგ:

ახალგაზრდობის შეიარაღებულმა ძალებმა 30 საათის განმავლობაში დაიცვეს ბალახტა ძლიერად შეიარაღებულ მტრისაგან, რომლებსაც ეხმარებოდათ იტალიის ყუმბარათმშენი ავიაცია. ოვიედოში, გრენადაში, კორდოვში და სახალხო მილიციის სხვა და სხვა რაზმებში გმირულად იბრძვიან ახალგაზრდები. მათ დროვებზე სწერია: წინ! და მხოლოდ წინ! მათი ლოზუნგებია: „სიკვდილი ფაშისმს!“ — „გაუმარჯოს თავისუფლებას“.

ფაშისტებს იშვიათად მიჰყავთ ტყვედ მუშათა მილიციის მებრძოლები და თუ მიჰყავთ იმისათვის, რომ ბარბაროსულად აწამონ ისინი. ახალგაზრდა მილიციელებს არ სურთ სამარცხვინო ტყვეობა, მაგრამ როდესაც მათ ღონე მიხდილებს და დაჭრილებს იგდებენ ხელთ, ახალგაზრდები, როგორც მტკიცე შეუპოვარი რევოლუციონერები, ამაყად ეგვებებიან სიკვდილს. ერთმა ფრანგულმა ჟურნალმა აღწერა, თუ როგორ იქცეოდნენ ახალგაზრდა მუშები, რომლებიც აჯანყებულმა გენერალმა მოლამ ჩაიგდო ტყვედ. ესენი 11 ახალგაზრდა — გმირები იყვნენ. დაკითხვის დროს ისინი არაფერს ამბობდნენ; მათ შორის არ ყოფილა მხდალი და გამცემი. ღიმილით შეხედენ თვით სიკვდილის განაჩენსაც. და როდესაც ფაშისტთა შანხანების ლულები დაემიზნა მათ მკერდებს, მებრძოლებმა ერთხმად შესძახეს:

— გაუმარჯოს თავისუფლებას, სიკვდილი ფაშიზმს!

ეს იყო მათი უკანასკნელი სიტყვები. სროლამ შესწყვიტა მათი სიცოცხლე. ფრანგული ჟურნალი „ვიუ“ წერს: „გენერალმა მოლამ განკარგულება გასცა ტყვეები არ წაეყვანათ, არამედ სადაც მოასწრებდნენ იქ დაეხვრიტათ. ერთხელ ფაშისტებს ხელთ ჩაუვარდათ ოცამდე სახალხო მილიციელი. ყველა ახალგაზრდა იყო, ზოგიერთს ჭრილობაც ჰქონდა. მათ უარი-განაცხადეს რესპუბლიკის ძალთა განლაგების სულ უბრალო ცნობების მიცემაზეც კი, მხოლოდ ერთს გაიძახოდნენ: „ჩვენ ყველა ფერს შევცდებით, ჩვენ გავიშარჯვებით“.

დინჯად და სახეზე ირონიული ღიმილით მივიდნენ ისინი კედელთან და გამწვრიდნენ. ჯარისკაცებმა თოფები დაუმიზნეს. გაისმა ძახილი: „გაუმარჯოს თავისუფლებას“ „ძირს ფაშიზმი“. ამას მოჰყვა ტყვეების ზუზუნი. ისინი დაიხოცნენ როგორც გმირები. მაგრამ ახალგაზრდობაში როდის ჰქრება გამარჯვების იმედი! აი როგორია ბრძოლებში სასწაულმოქმედ გმირთა სახეები:

აიდა ლაფუენტე 17 წლის ქალიშვილი იყო, როდესაც გენერალი ოჩოა თავს დაესხა ოვიედოს; მუშათა რაზმმა, ტაქტიკური მოსაზრების გამო, უკან დაიხია. ტყვიამფრქვევითან მხოლოდ აიდა დარჩა. კარგა ხანს სროლის შემდეგ შემოვლია მას ვაზნები. უტბად მას თავს წამოადგა ფაშისტ ჯარისკაცთა ასეული. ლაფუენტე შიშველი ხელებით ეკვეთა მათ. სიცოხლის შენარჩუნება შეუძლებელი შეიქმნა „გაუმარჯოს კომუნიზმს“, „გაუმარჯოს რევოლუციას“—ეს იყო მისი უკანასკნელი სიტყვები და 20 მაშხანიდან ერთად გამოსროლილმა ტყვიებმა მხეცურად დაფლითეს აიდა ლაფუენტეს უმანკო სხეული.

ლინა ოდენა კატალონელი ქალიშვილი გრენადას ახლოს იბრძოდა. გაშმაგებულ მტერთან ბრძოლაში მას შემოეღია ვაზნები. როდესაც მტრებმა მისი ტყვედ წაყვანა მოისურვეს, იგი მათ ცოცხალი არ დანებდა და თავის მიერ შემონახულ ერთი ტყვიით მოიკლა თავი.

მანუელ ორტიგოზე ახალგაზრდა გლეხი კომკავშირელია. მან და მისმა შეყვარებულმა გოგონამ (ორივე მუშათა მილიციის წევრები არიან) ფრონტზე გადაწყვიტეს შეუღლება. „ქორწილი“ დაბა გასკონესში მოხდა. მეთაურმა ამ წყვილს ერთი დღის შევბულება მისცა მაშინ, როცა რაზმი წინა ხაზზე მებრძოლთა მისაშველებლად მიდიოდა. ახლად შეუღლებულებმა სასტიკი უარი განაცხადეს შევბულებაზე და პირველნი გადავიდნენ იერიშზე. საქორწინო ღამემ ტყვეების თქეშში ჩაიარა. „როცა ჩვენ ბუიტრაგოში მივედით, ისინი ყარაულში იდგნენ და ერთმანეთს მაგრად ჩაკრულნი ყურადღებით ადევნებდნენ თვალს მოწინააღმდეგეს“—ო განაცხადა ფრონტის დათვალეირების შემდეგ რაზმის მეთაურმა.

მარიამ პეტრა 19 წლის არის. დაბალი ტანის გოგონა. სამედიცინო ფაკულტეტის სტუდენტი. აჯანყების პირველ დღეს ბარსელონში მოხვდა ის, იქ ჩავიდა სახალხო ოლიმპიადაზე დასასწრებად, როგორც მადრიდის კომკავშირის წარმომადგენელი. ახლა სახალხო მილიციის რაზმშია. ის იყო პირველი იმ მებრძოლთა შორის, რომლებმაც ფაშისტებს ბარსელონის ტელეფონის სადგური წაართვეს. ფაშისტებმა ამავე დღეს ჩაიგდეს იგი ტყვედ და მან მამაცურად

გადიტანა ჯალათების მიერ მიყენებული ტანჯვა—წვალემა. მას ასხამდნენ ადუღებულ წყალს, თავდაყირა კიდებდნენ ბოძებზე, მაგრამ იგი არაფერში არ გამოტეხილა. ამჟამად ამხ. პეტრა იბრძვის ტყვიამფრქვევით იმ რაზმში, რომელიც ჩაპაევის გმირულ სახელს ატარებს.

კარაბანჩელ—ბახოს საავადმყოფო ფაშისტებისაგან დაცვის მიზნით მადრიდის ერთ ერთ სასტუმროში გადმოვიდა. აქ მუშაობს 22 წლის ახალგაზრდა ქალიშვილი ლიუსი. მან დაამთავრა სამედიცინო ფაკულტეტის სამი კურსი. მისი მშობლები დიდი ხანია ვალენსიაში წავიდნენ, თვითონ კი მადრიდში დარჩა. მისი საქმრო—მფრინავი, რესპუბლიკური ავიაციის ლიეტენანტი—მხეცურად მოკლეს ფაშისტებმა ფრონტზე კორდოვასთან. ამის შემდეგ იგი გამოცხადდა მოხალისეთა პუნქტში და განცხადა: „მომეცით შაშხანა, მე უნდა დავიკაო ჩემი მეგობრის ადგილი!“. პუნქტმა, მას, როგორც მედიცინის მუშაკს, მოსავლელად დაჭრილების საავადმყოფო ჩააბარა. საავადმყოფოს მეორე სათოულის მთელი დერეფანი რომელიც საესეა მძიმე დაჭრილებით, ლიუსის გამგებლობაშია. მას ეძახიან ყოველი კარიდან კენესით: „ლიუს“. მას დღე დამეში სძინავს მხოლოდ ორი საათი, ისიც სკანზე, ბოდეში მგმინავ დაჭრილთა შორის. ლიუსმა ისეთი სიყვარული დაიმსახურა იქ მყოფ მეგობრებს შორის, რომ როდესაც იგი შედის ოთახებში, დაჭრილთა ნაღვლიან გულში და ცრემლიან თვალებში სიხარულისა და განკურნების იმედის შუქი გაიელვებს ხოლმე. ლიუსის იხრება საწოლებთან, ლოყას მიაღებს გამხდარ სახეებს, ნაზად უჩურჩულებს მათ და განკურნების იმედს აძლევს.

მარიამ გალანი 1931 წელს დახვრეტილ რევოლუციონერ გალანის დაა. ის სამედიცინო ფაკულტეტის სტუდენტია. აჯანყების პირველ დღეს მონაწილეობდა ერისში-ბარსელონის ყაზარმებზე, სადაც აჯანყებულთა ნაწილები იდგნენ. ეს 18 წლის გოგონა გატაცებულია ბრძოლის ცეცხლით. ერთხელ მას შეეკითხნენ „თქვენ ხომ სამედიცინო ფაკულტეტის სტუდენტი ხართ, რატომ მოწყალების დათ არ მუშაობთ წითელ ჯვარში?“ მან უპასუხა: „იქ ჩემი შეცვლა ყველა ქალს შეუძლია, აქ კი ყოველ შაშხანას, მტრის წინააღმდეგ გასროლილ ყოველ ტყვიას, დიდი მნიშვნელობა აქვს, ამიტომ მე აქ ყოფნას ვირჩევ“

გადილლა 20 წლის ახალგაზრდა ქალიშვილია ტოლედოდან. გვადარამას მთის მწვერვალები, მადრიდი და სხვა ქალაქები მოწამე იყვნენ იმ გმირობისა, რომელსაც აწარმოებდა ქალთა მამაცური რაზმი ვადილლას ხელმძღვანელობით. მან არ იცოდა ბრძოლაში დაღლა. თავში დაჭრილი ვადილა მთელ სამ დღეს მანც არ მოშორებია ტყვიამფრქვევს. საუკეთესო მსროლელი, მგზნებარე რევოლუციონერი წინამძღოლი და ავტორი ასეთი იყო ამხ. ვადილლა, რომელიც მამაცურად დაეცა ფაშისტთან ბრძოლაში.

მეთაური გალანი ახალგაზრდა კომკავშირელი მეთაურთაგანია. მას იცნობს მთელი ესპანეთი. თავისი გამბედაობით და სიმამაცით მტერთან ბრძოლაში მან მოიპოვა ამხანაგებში დიდი სიყვარული და ავტორიტეტი. ახლბ მას დავალებული აქვს თავისი რაზმით სხვებთან ერთად გაანთავისუფლოს ფაშისტებისაგან ქალაქი ბურგოსი. მან წესრიგში მოიყვანა მთელი რაზმი. ამხ. გალანი, როდესაც სიცყვით მიმართავს თავის რაზმს, რაზმელები მაშინვე გარს ერტყმიან

მას, ყურადღებით ისმენენ მის რჩევა დარიგებას და სწრაფად მოქმედებენ ბრძანების მიღებისთანავე. გალანის რაზმი დღეს მედგრად უტევს ბურგოსში მყოფ ფაშისტებს.

ინგა პულიონინა სახალხო მილიციის ყველაზე ახალგაზრდა მეთაური ქალი იყო. სულ 15 წლისა. მუდამ მოღიწარი, ცეცხლოვანი შავი თვალებით. მისი გული დაუშრეტელი ენერგიით ფეთქდა ესპანეთის განთავისუფლებისათვის, მაგრამ ფაშისტების მხეცებმა არც ის დაინდეს. მას სათითაოდ თითებზე ფრჩხილები დააძრეს და ხელები სამართლებლით დაუჭრეს. ინგას დედა ანდალუზიაში ყავდა. გაიგო რა შვილის მხეცური სიკვდილი ხელი მოაგლო საოჯახო დანას და გასწია მტერთან საბრძოლველად. ინგას მოხუცი დედა ფრონტიდან ინგას ამხანაგებმა ძლივსძლიობით უკან გამოაბრუნეს: „წადი მოხუცო—უთხრეს მას—ჩვენ გავსწევთ ჩვენს საყვარელ ინგას მაგიერობას—ჩვენ გავიმარჯვებთ“.

რუბიო ხოზე ინგასთან ერთად იბრძოდა. მის წინ დაეცა ინგას ტყვედ წაყვანის შემდეგ მისი ერთგული მეგობარი მამა რიბინინაც, რომელსაც აცრემლებული თვალებით ჩაეკრა გულში (უკვე მკვდარ მამას) და სწრაფად ისევ გახსნა შაშხანით ცეცხლი მტრის წინააღმდეგ.

აი ასე, თავისი სისხლით და გმირული საქმიანობით ამტკიცებს ერთგულებას ესპანეთის მშრომელი ახალგაზრდობა რესპუბლიკის წინაშე. უკეთესი მომავლის იმედით ანთებული რევოლუციონერთა გულები არ თრთიან სიკვდილის წუთებშიაც კი. მათ არ აშინებთ ბარბაროსული წამების საშინელებანი.

მათი სახელები შევა ისტორიაში, როგორც მამაც გმირთა დაუფიწყარი სახელები, რომლებმაც უჩვენეს და უჩვენებენ მთელ მსოფლიოს ახალგაზრდობას—რა არის საჭირო იმისათვის როცა მტერი თავს გესხმის—როცა მტერი არ გნებდება, როცა საქმე დამოუკიდებლობას, თავისუფლებას ეხება.

საქ. ადპკ. სენარ. კიპიბაჟი

გვიცად გავაზაროთ კავშირის ზრდის ახალი კურსი

საკ. ა. ლ. კ. კ. მე-10 ყრილობის მიერ დამტკიცებულ ახალ წესდებაში ნათქვამია, რომ „საკ. ა. ლ. კ. კ. არის მასობრივი უბარტიო ორგანიზაცია, რომელიც თავის რიგებში აერთიანებს ქალაქისა და სოფლის მოწინავე, პოლიტიკურად მომზადებულ მშრომელ ახალგაზრდობის ფართე ფენებს“. ეს ნიშნავს, რომ კომკავშირის ორგანიზაციებმა თავის გავლენის ქვეშ მოაქციონ ფართო მასები მუშა, კოლმეურნე, მოსწავლე და მოსამსახურე ახალგაზრდობიდან. კომკავშირის ორგანიზაციები მოვალენი არიან შეუბოვრად იმუშაონ ამ ახალგაზრდობის კომუნისტურად აღზრდისათვის, მიიღონ ლენინური კომკავშირის რიგებში მოწინავე, შემოწმებული, საუკეთესო ნაწილი საბჭოთა ახალგაზრდობისა.

საკ. ა. ლ. კ. კ. მე-10 ყრილობის მიერ მიღებული ჩვენი კავშირის ახალმა წესდებამ ახლებურად განსაზღვრა კავშირის ზრდის კურსი. ჩვენი ქვეყნის ახალგაზრდობაში მომხდარ ცვლილებებთან დაკავშირებით დაგმო კავშირის ზრდის შეზღუდვა ე. წ. „ზრდის მოწესრიგების“ საბაბით. „კომკავშირი უნდა გახდეს უფრო ფართე ორგანიზაცია ვიდრე ის ახლა არის“ — გვითითებდა ამხ. ანდრევი საკ. ა. ლ. კ. კ. მე-10 ყრილობაზე. დაუღალავი და გულმოდგინე მუშაობა კავშირგარეშე ახალგაზრდობის ფართე მასებში, მათი მოწინავე ნაწილის კომკავშირში მიღება, კავშირში მათი დამაგრება და კომუნისტურად აღზრდა, აი კურსი კავშირის ზრდისა, რომელიც მოგვცა საკ. ა. ლ. კ. კ. მე-10 ყრილობამ.

საქართველოს მთელმა რიგმა ორგანიზაციებმა დროზე ვერ შეიგნეს კავშირის ზრდის ახალი კურსი და ძველებურად აგრძელებდნენ კარჩაკეტილობას. რიგი ორგანიზაციები წინანდებურად აფერხებდნენ ზრდას, აწესრიგებდნენ მას სოციალური ნიშნის მიხედვით, ისინი მოწყვეტილნი აღმოჩნდნენ ახალგაზრდობისაგან და არ სურდათ დაერღვიათ თავიანთი მყუდროება კავშირში ახალი ადამიანების მიღებით. არ სურდათ „გაეჩინათ ზედმეტი თავსატეხი საქმე“. იყვნენ ისეთი ორგანიზაციებიც, რომლებიც ზრუნავდნენ რა კავშირის ზრდის მაღალ მაჩვენებლებზე კომკავშირში ლეზულობდნენ ახალგაზრდობას ყოველგვარი შერჩევისა და შემოწმების გარეშე, ლეზულობდნენ ყველას ვინც კი სურვილს განაცხადებდა კავშირში შესვლაზე და ამით არღვევდნენ საკ. ა. ლ. კ. კ. წესდების მე-3 მუხლს სადაც ნათქვამია: „კომკავშირის წევრად მიიღება მოწინავე, შემოწმებული, საბჭოთა ხელისუფლების ერთგული ახალგაზრდობა მუშებისა, გლეხებისა და მოსამსახურეთა წრიდან“.

საქ. ა. ლ. კ. კ. ცენტრალურმა კომიტეტმა მკაცრად გააკრიტიკა ის ორგანიზაციები, რომლებიც არღვევდნენ საქ. ა. ლ. კ. კ. წესდებს კავშირის ზრდის საქმეში. კომკავშირის მე-10 ყრილობის მითითებებისა და საქ. ა. ლ. კ. კ. ცეკას 1926 წ. 3 ივლისის დადგენილებას „კომკავშირში მიღების დროს წესდების დარღვევის შესახებ“—საფუძველზე ჩაატარა სერიოზული მუშაობა კავშირის ზრდის საქმეში ცალკეულ ორგანიზაციებში არსებულ დამახინჯებათა წინააღმდეგ, 1936 წლის მესამე კვარტალში კავშირის ზრდის შედეგების შეჯამების საფუძველზე მიიღო დადგენილება, რომელიც მკაცრად აკრიტიკებდა კავშირის ზრდის საქმეში არსებულ ნაკლოვანებებს.

იქ სადაც სწორად გაიგეს საქ. ა. ლ. კ. კ. მე-10 ყრილობის მითითებანი კავშირის ზრდის შესახებ, კარგად მუშაობენ კავშირგარეშე ახალგაზრდობას შორის, დაუბრკოლებლად ღებულობენ საბჭოთა ახალგაზრდობის მოწინავე ნაწილს ლენინური კომკავშირის რიგებში.

საქ. ა. ლ. კ. კ. ცეკას ხელმძღვანელ კომკავშირულ ორგანოების განყოფილებამ შეაჯამა 1936 წ. მე-4 კვარტალში კავშირის ზრდის მაჩვენებლები. შეჯამებამ ნათლად დაგვანახა კავშირის ზრდის გაუმჯობესება საქართველოს ორგანიზაციებში. თუ კი 1936 წლის მე-3 კვარტალში მთელ რესპუბლიკის ორგანიზაციებში კომკავშირში მიღებულ იქნა 2700 წევრკანდიდატი, 1936 წლის მეოთხე კვარტალში კი მიღებულია 3909 წევრკანდიდატი, 1209 კაცით მეტი ვინემ მესამე კვარტალში. კავშირის ზრდის საქმეში უკეთეს მაჩვენებლებს იძლევიან: თბილისის ორგანიზაცია—მეოთხე კვარტალში მიიღო 551 კაცი, (ნაცვლად მესამე კვარტალში მიღებულ 362-კაცისა), აჭარის საოლქო კომიტეტი—მეოთხე კვარტალში მიიღო 404 კაცი, (ნაცვლად 227-ისა) კომკავშირის მახარაძის რაიკომი—მიიღო 105 ნაცვლად 58-ისა ზუგდიდის რაიკომი—მიიღო მეოთხე კვარტალში 102 კაცი (მესამე კვარტალში კი მიღებულ იყო 81 კაცი) და სხვა.

მთელი რესპუბლიკის მასშტაბით კავშირის ზრდის გაუმჯობესებასთან ერთად ადგილი აქვს ცალკე ორგანიზაციებში სერიოზულ დეფექტებს.

კომკავშირის ადიგენის რაიკომის მიერ მეოთხე კვარტალში მიღებულ იქნა კომკავშირში მხოლოდ 6 კაცი (მესამე კვარტალში კი 12 კაცი). ჩხოროწყუს რაიკომმა მეოთხე კვარტალში მიიღო 18 კაცი, და გარიცხა 28 კაცი. ასევე არა დამაკმაყოფილებლად მიმდინარეობს ორგანიზაციის ზრდა ხობის, ამბროლაურის, ბორჯომის წალკის და სხვა ორგანიზაციებში.

ორგანიზაციების ტიპებისდამხედვით კომკავშირის ზრდის ანალიზი გვიჩვენებს, რომ შედარებით დამაკმაყოფილებლად მიმდინარეობს კავშირის ზრდა უმაღლეს სასწავლებლების, ტექნიკუმების, საშუალო სკოლების, საწარმოო და რკინისგზის ტრანსპორტის კომკავშირის პირველად ორგანიზაციებში. ასე მაგალითად: მთელ რესპუბლიკაში ტექნიკუმების 150 პირველად ორგანიზაციაში მეოთხე კვარტალში მიღებულია 673 წევრკანდიდატი, სოფლის საშუალო სკოლების 243 პირველად ორგანიზაციაში მიღებულია 565 კაცი, ქალაქის საშუალო სკოლების 144 პირველად ორგანიზაციაში 489 კაცი ა. შ.

შეუწყნარებლად ცუდათაა დაყენებული კავშირის ზრდის საქმე სარეწაო კოოპერაციის, სავაჭრო დაწესებულებათა სახელმწიფო აპარატის, კავშირგაბმულო-

ბის, ტერიტორიალურ კომკავშირის პირველად ორგანიზაციებში, რაც იმას ლაპარაკობს, რომ ჯერ კიდევ სუსტადაა დაყენებული მუშაობა მოსამსახურე ახალგაზრდობას შორის.

თავის გამოსვლაში კომკავშირის მე-10 ყრილობაზე საკ. კ. პ. (ბ) ცეკას მდივანმა ამხ. ა. ა. ანდრეევმა განსაკუთრებით ხაზი გაუსვა მუშაობის გაძლიერების აუცილებლობას კოლმეურნე ახალგაზრდობას შორის. მეოთხე კვარტალში კავშირის ზრდის ციფრი გვიჩვენებს, რომ ამხ. ანდრეევის ეს მითითება სრულდება არაღამეკმაყოფილებლად. 1936 წლის მეოთხე კვარტალში 2590 საკოლმეურნეო პირველად ორგანიზაციაში მიღებულ იქნა სულ 722 წევრკანდიდატი. ცალკეულ ორგანიზაციაში ამ მხრივ საქმე კიდევ უფრო უარესადაა. გურჯანის რაიონში 52 საკოლმეურნეო პირველად ორგანიზაციაში 1936 წლის მე-4 კვარტალში კომკავშირში მიღებულია მხოლოდ 7 წევრკანდიდატი. ადიგენის რაიონში 18 საკოლმეურნეო პირველად ორგანიზაციაში მთელი მეოთხე კვარტალის განმავლობაში არც ერთი კაცი არ მიუღიათ კომკავშირში, ბორჯომის რაიონში არსებობს 26 საკოლმეურნეო კომკავშირის პირველადი ორგანიზაცია, მათ მიერ მეოთხე კვარტალში მიღებულია მხოლოდ 1 კაცი. ასევე არა დამაკმაყოფილებელია კომკავშირში კოლმეურნე ახალგაზრდობის მიღების საქმე ამაბროლაურის, აღბულალ-მანგლისის, ჩხოროწყუის, ხობის და სხვ. ორგანიზაციებში.

ერთიერთი მნიშვნელოვანი დეფექტი კავშირის ზრდის საქმეში არის საკ. ა. ლ. კ. წესდების დარღვევა კომკავშირში მიღების დროს. კომკავშირის ხობის და ჯუღელის სარაიონო კომიტეტები ლეზულობდნენ კომკავშირში სავსებით არა მოწინავეებს, რომლებიც თავიანთი ცოდნით და აქტივობით არაფრით განირჩევიან დანარჩენ ახალგაზრდებისაგან. ხობის, ცავერის და ჯუღელის სარაიონო კომიტეტები და ქუთაისის საქალაქო კომიტეტი აწარმოებდნენ კავშირში მიღებას რეკომენდაციების გარეშე და სიებით, თითოეული მისაღების ინდივიდუალურად შემოწმების გარეშე, რითაც უხეშად არღვევდნენ საკ. ა. ლ. კ. კ. წესდებას.

„უმნიშვნელოვანეს პოლიტიკურ აქტს ქაბუკისა და ახალგაზრდა ქალის ცხოვრებაში—კომკავშირში შესვლას—ფორმალისტები და ჩინოვნიკები არარად აქცევენ“. ამხ. კოსარევის ეს მითითება შეეხება კომკავშირის ბევრ პირველად ორგანიზაციასა და რაიკომს. კომკავშირის კასპის რაიკომში პირველ სექტემბრისათვის 102 განუხილავი განცხადება იყო დაგროვილი კავშირში შესვლაზე. შეტანილი ჯერ კიდევ 1936 წლის დასაწყისში. აღბულალ-მანგლისისა და თელავის რაიკომებში 115 განცხადება. კომკავშირის ზოგიერთი რაიკომები და პირველადი ორგანიზაციები აშკარად აქიანურებენ კავშირში მიღებაზე ახალგაზრდობის განცხადებათა განხილვის საქმეს. საკ. ა. ლ. კ. კ. ცეკამ თავის დადგენილებაში „საკ. ა. ლ. კ. კ. ორგანიზაციებში ზრდის მღვდმარეობის შესახებ 1936 წლის მე-3 კვარტალში“ მკაცრად გააკრიტიკა წესდების დარღვევის აღნიშნული ფაქტები, მაგრამ ჯერ კიდევ არაა სავსებით აღმოფხვრილი ეს ნაკლოვანებანი.

სავსებით უყურადღებოდ არის მიტოვებული ახალგაზრდობის კავშირში შეღება იმ წარმოება დაწესებულებიდან, სკოლებიდან და კოლმეურნეობებიდან,

სადაც კომკავშირის პირველადი ორგანიზაციები არ არსებობენ. კომკავშირის რაიკომები ნაკლებად ზრუნავენ იმისათვის, რომ ყოველ სკოლაში, კოლმეურნეობაში წარმოება დაწესებულებაში, სადაც კავშირგარეშე ახალგაზრდაა შეიქმნეს ბრძოლის უნარიანი კომკავშირის პირველადი ორგანიზაციები, რომ მთელი საბჭოთა ახალგაზრდობა მოაქციონ ლენინური კომკავშირის გავლენის ქვეშ და სწორად წარმართონ მათი კომუნისტურად აღზრდის საქმე.

საქართველოს კომკავშირის ორგანიზაციებმა შექველად მოიპოვეს ერთდგარი მიღწევები კავშირის ზრდის საქმეში, მაგრამ მთავარია არ მივეცეთ დამშვიდებას და ბოლომდე აღმოვფხვრათ კავშირის ზრდის საქმეში არსებული ნაკლოვანებანი. მწვავედ უნდა დავარტყათ როგორც ხელოვნურად „სოციალური მოწესრიგების“ საბაბით ზრდის შეზღუდვის, ისევე ხელალებით, თვითეული შემომსვლელის ინდივიდუალური შემოწმების გარეშე მიღების ფაქტებს და სწორად გავატაროთ საკ. ა. ლ. კ. კ. წესდება-შინასაკავშირო მუშაობის ეს ურყევი კანონი.

სწორად გავატაროთ წესდება ეს ნიშნავს გავშალოთ ფართე მუშაობა კავშირგარეშე ახალგაზრდობაში მათი აღზრდისა და განათლებისათვის, შევისწავლოთ და შევამოწმოთ კავშირში მისაღები თვითეული ახალგაზრდა, განცხადებები კავშირში მიღებაზე, განვიხილოთ დროზე და დაუგვიანებლად, ცხოვრებაში გავატაროთ წესდების ყველა მოთხოვნილებანი, მივიღოთ კომკავშირში საბჭოთა ახალგაზრდობის მოწინავე ნაწილი, მოვაწყოთ მუშაობა ახალ მიღებულებთან, ჩავაბათ ისინი კავშირის მუშაობაში, ყოველდღიურად ვიზრუნოთ მათი სწავლისა და განათლების საქმისათვის—ასეთია ამოცანა, რომელიც სდგას თვითეული კომკავშირის პირველადი ორგანიზაციისა, სარაიონო და საქალაქო კომიტეტის წინაშე.

საქართველოს კომკავშირის ორგანიზაციებმა, რომლებსაც ყოველდღიურად ასწავლის მუშაობას და ეხმარება დიდი სტალინის საუკეთესო თანამებრძოლი ამხანაგი ლავრენტი ბერია, უდიდესი მიღწევები მოიპოვეს სტალინური მითითებისა და საკ. ა. ლ. კ. კ. მე-10 ყრილობის გადაწყვეტილებათა რეალიზაციის საქმეში. კერძოთ კავშირის ზრდის ახალი კურსის გატარების საქმეშიაც საქართველოს კომკავშირის ორგანიზაციას სერიოზული მიღწევები გააჩნია, მაგრამ ჩვენ მოვალენი ვართ ვიმუშაოთ ნაკლოვანებათა გარეშე—ახალგაზრდობისა და ბავშვების კომუნისტურად აღზრდისათვის, ვიმუშაოთ ნაკლოვანებათა და შეცდომათა გარეშე კავშირის ზრდის ახალი კურსის ურყევად გატარებისათვის.



ეროვნული საზოგადოება

გეოგრაფია

გადაუღებელი საქმა

ამხანაგი სტალინი გვეუბნებოდა კომკავშირის მე VIII ყრილობაზე: „შენებისა და მშენებლობის ხელმძღვანელობის მსურველი ჩვენში რამდენიც გნავთ იმდენია, როგორც სოფლის მეურნეობის დარგში, ისე მრეწველობის დარგშიაც, ხოლო ადამიანები, რომელთაც შესწევდეთ შენებისა და ხელმძღვანელობის უნარი, ჩვენში პირდაპირ უმსგავსოდ მცირეა“.

შევძლებთ თუ არა ამჟამად, ახალ პირობები, ახალ სიმაღლეზე ავიყვანოთ მთელი ჩვენი ახალგაზრდობის კულტურული დონე? შევძლებთ თუ არა ჟახლოს დროში გადავდგათ უდიდესი ნაბიჯი, თავისი მაშტაბით შეუდარებელი იმასთან, რომელიც აქამდე გადავდგით მეცნიერებისა, ტექნიკასა და კულტურის დარგში?

დროულად აყენებდა ამ კითხვებს ამხ. კოსარევი ჩვენი კავშირის უკანასკნელ ყრილობაზე და იქვე გარკვეულად აღნიშნავდა: ეს კითხვები სავსებით ჟქმი კითხვები როდია, არამედ გადამწყვეტიაო. „...ეს არის საკითხი იმის შესახებ, რომ საბჭოთა ქვეყნის მილიონობით ასალგაზრდები კომუნისტური საზოგადოების შენების მხოლოდ მსურველი-იქნებიან, თუ ისინი იქნებიან ადამიანები, რომელნიც შესძლებენ ააშენონ ეს საზოგადოება და დაამთავრონ უფროს თაობათა საქმე. კომკავშირის ცენტრალურ ამოცანას ამჟამად წარმოადგენს აღზარდოს კადრები, არამარტო ერთგულნი საბჭოთა ხელისუფლებისა, არამედ მცოდნენიც, განათლებულნიც.“

...ჩვენთვის საჭიროა საკ. კ. პ. (ბ)-ს ხელმძღვანელობით, მედიურობისა და თავდასულობის უკუგდებით, შეუპოვრად ვსწავლობდეთ მეცნიერებებს, ვეუფლებოდეთ სხვადასხვა ცოდნას, ვიძენდეთ განათლებასა და კულტურობას, ვიგროვებდეთ გამოცდილებას და კომუნისტურად ვზრდიდეთ ჩვენს თავს და მთელ ჩვენ ახალგაზრდობას.

ამოცანა — „ყოველ კომკავშირელს — საშუალო განათლება“ — ჯერ კიდევ საკ. ალკ მე-VIII საკავშირო კონფერენციამ დასახა. ხოლო ჩვენი კავშირის მე-10 ყრილობამ კიდევ უფრო კონკრეტულად ჩამოაყალიბა კომკავშირის პირველხარისხოვანი როლი და ის გზები და საშუალებანი, რომელთაც უნდა უზრუნველყოთ ამ საპატიო და მეტად საჭირო ამოცანის სტალინურად შესრულება, — მიეცეთ ყოველ კომკავშირელს საშუალო განათლება, წარმოებისაგან მოუწყვეტილად.

და აი იმ მიზნით, იმის შესამოწმებლად თუ როგორ ასრულებენ საქართველოს კომკავშირული ორგანიზაციები მე-10 ყრილობის გადაწყვეტილებებს ჩვენი მუშაობის ამ გადამწყვეტ უბანზე, რამდენად ბეჯითად, კომკავშირული გატაცებითა და მონდომებით მოკიდეს ხელი მცირემცოდნეობის ლიკვიდაციას, ახალ-

გაზრდობის ტექნიკური და თეორიული დონის შემდგომ გადაჭრით ამღლებას — საქ. ალკკ ცენტრალური კომიტეტის მიერ იანვრის შუარიცხვებში ჩატარდა რესპუბლიკური თათბირი საშუალო განათლების საკითხებზე.

თათბირს ესწრებოდნენ: საქართველოს მოზრდილთა საშუალო განათლების სკოლის დირექტორები, მასწავლებლები და კომკავშირული ოგანიზაციების მდივნები. თათბირის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღეს — საქ. ალკკ ცენტრ. კომიტეტის მდივანმა აშხ. მგელაძემ, საქ. განათლების სახ. კომისარმა აშხ. ჭკუა-სეღმა. საქ. ალკკ ცენტრ. კომიტეტის მუშა-ახალგაზრდობის განყ. გამგემ აშხ. ლელინმა და სხვა ხელმძღვანელ მუშაკებმა.

* * *

როგორ მუშაობენ ჩვენი მოზრდილთა საშუალო განათლების სკოლები? რა ნაკლოვანებები ახახიათებენ მათ?

რამოდენიმე ცოცხალი ფაქტი: ქ. სტალინირში (სამხრეთ-ოსეთში) მოზრდილთათვის 3 საშუალო განათლების სკოლა არსებობს. მაგრამ, როგორც ეს თათბირმა გამოამჟღავნა, არცერთ მათგანს არ აქვს ყველა პირობა შექმნილი ნორმალური მეცადინეობისათვის. ქართული სკოლა მომწყვდეულია მეტად პატარა ბინაში. სკოლას არ გააჩნია საჭირო სასწავლო ინვენტარი და ხელსაწყოები. წარმოიდგინეთ თვით ცარცსაც კი იშვიათად შეხვდებით ამ სკოლაში! ნუთუ ასეთ პირობებში შეიძლება ლაპარაკი აკადემიურ წარმატებებზე?

ჭუთაისის მეექვსე საშუალო სკოლასთან არსებულ მოზრდილთა სკოლაში 500-მდე ახალგაზრდა სწავლობს. მათგან უმრავლესობა საკოლმეურნეო მიზნების დამკვერლებია. მეცადინეობის დაწყებიდან თვეებმა განვლეს, ხოლო განათლების სახ. კომისარიატს და ადგილობრივ განათლების განყოფილებას ერთ-ხელაც არ შეუხედავთ აღნიშნულ სკოლაში და არ დაინტერესებულან მისი მუშაობით. განა შემთხვევითია ეს? რასაკვირველია არა! საქმე იმაშია, რომ განათლების ორგანოები ჯერ კიდევ არასაკმაო ყურადღებას აქცევენ მოზრდილთა საშუალო სკოლებს და ცოცხალ საქმეს ხშირად საპარადო ხმაურითა და ფუსფუსით სცვლიან.

აი კიდევ ერთი დამადასტურებელი საბუთი იმისა, თუ ზოგჯერ როგორ დანაშაულობრივ უყურადღებობასთან გვაქვს საქმე მოზრდილთა საშუალო სკოლებისადმი ხელმძღვანელობის ხაზით.

აშხ. მუნჯია თათბირს მოუთხრობდა: „საჩხერის (ქიათურის რაიონი) მოზრდილთა საშუალო სკოლის აკადემიურ წარმატებათა მაჩვენებლები ძლიერ დაბალია. რაიონულ საფინანსო განყოფილებას ჯერაც არ დაუფინანსებია ჩვენი სკოლა. მასწავლებლებს ოთხი თვის ხელფასი მიუღებელი აქვთ. განათლების განყოფილება ამ სკოლას სასაათაშორისო სკოლათ სთვლის. ალბად ამიტომაც, რომ მისი გულშემატიკივარი წარმომადგენელი ერთხელაც არ გაჰკარებია სკოლის ეზოს, მის კედლებს... და უფრო განსაცვიფრებელია! თუ რომელიმე მასწავლებელი სუსტი ან სრულიად უვარგისი აღმოჩნდა პირველ წყებაზე მეცადინეობისათვის (ე. ი. ჩვეულებრივ საშ. სკოლაში), მას საღამოს სკოლაში, მოზრდილთა საშუალო განათლების სკოლაში გზავნიან. მაგალითად: ხსენებულ სკოლას ქიმიის

მასწავლებლად მოეწვინა ვინმე მიქაძე. რომელმაც თავისი უცოდინარობითა და დანაშაულებრივი უყურადღებობით სწავლება ჩაშლის კარამდე მიიყვანა.“

თბილისის 26 კომუნარის რაიონში მოწყობილია შაუმიანის სახელობის მოზრდილთა საშუალო განათლების საღამოს სკოლა. მაგრამ იმის შედეგათ, რომ „სკოლის დირექტორი კვაჭაძე უპასუხისმგებლოდ ეკიდებოდა თავის მოვალეობას და საქ. აღკვ პირველადი ორგანიზაცია (კომიტეტის მდივანი პოპოვი) ცუდად მუშაობდა, და აგრეთვე იმის გამო, რომ საქ. აღკვ. თბილისის ორგანიზაციის 26 კომუნარის სახელობის რაიკომი და სახალხო განათლების რაიონული განყოფილება არ უწევდნენ მათ ყოველდღიურ დახმარებასა და კონტროლს შაუმიანის სახელობის საშუალო განათლების საღამოს სკოლის მუშაობაში ადგილი აქვს მთელივე სერიოზულ დეფექტებს. სკოლის 30 პედაგოგიდან სასწავლო წლის დამდეგიდან მუშაობს მხოლოდ 11 კაცი. 13 საგანში ოთხ თვეში გამოიცვალა 48 პედაგოგი, მათგან მხოლოდ რუსულ ენაში—8 კაცი, ფიზიკაში—5 კაცი და სხვ. რის გამო გაკვეთილების ცხრილი 14 ჯერ შეიცვალა.

სკოლაში, კულტურულ—აღმზრდელობითი და პოლიტიკური მუშაობის ცუდად დაყენების შედეგად, მოსწავლეთა შორის ადგილი აქვს დისციპლინის დარღვევას: ნოემბერ—დეკემბერის განმავლობაში გაცდნილი იქნა 5.097 სასწავლო საათი, აგრეთვე ადგილი აქვს ხულიგნობის ფაქტებს ჩხუბი, მინების ჩამტვრევა და სხვ.) სკოლაში არ სწარმოებს სწავლის გეგმის შესრულების აღრიცხვა, ამავე დროს გამოირკვა, რომ ოთხი თვის სასწავლო გეგმა არ არის შესრულებული 532 საათით.

... სკოლაში არ არის შექმნილი საჭირო პირობები ნორმალური მუშაობისათვის. არ არის მოწყობილი ფიზიკის, ქიმიის და ბუნებისმეტყველობის კაბინეტები, არ მოიპოვება გეოგრაფიული რუკები, ლუმენები ცალკეული ოთახებში, საკიდურები, ლამპები საკლასო დაფების ჩერები და სხვ. ამავე დროს სკოლის დირექტორი კვაჭაძე დიდძალ თანხებს ხარჯავდა სკოლის უფრო ნაკლებ საჭიროებებზე.“

ასეთია ერთი მოზრდილთა სკოლის აღმაშფოთებელი სურათი, რომელიც მეტად დროულად დაგვიხატა საქ. აღკ. კ. ცენტრ. კომიტეტმა.

დროა დაუყოვნებლივ მოუღოთ ბოლო იმ უყურადღებობას რომელსაც იჩენენ ადგილებზე განათლების ორგანოები და კომკავშირის ორგანიზაციები მოზრდილთა საშუალო სკოლების მუშაობისა და ხელმძღვანელობისადმი.

სრული წესრიგი, სანიმუშო წესრიგი უნდა დავამყაროთ ამ სკოლაში. საიდან უნდა დავიწყოთ მუშაობა ამ დარგში? უპირველესად ცოცხალი ადამიანების, პედაგოგიური კადრების შერჩევიდან. „კადრები სწყვეტენ ყველაფერს.“—დიდი სტალინის ეს ბრძნული მითითება გვაძალეს: ერთი წუთის დაუგვიანებლად შევაიმოთ საშუალო განათლების მოზრდილთა საღამოს სკოლის პედაგოგთა კადრი, მოვაშროთ სკოლებს უცოდინარნი, უღირსნი და ჩვენი ბედნიერი თაობის აღზრდა, განათლება და სწავლება მხოლოდ და მხოლოდ მცოდნე, მომზადებულ, ბეჯით და ამ საქმის მოსიყვარულე ადამიანებს ჩავაბაროთ.

კომკავშირის რაიონულ ორგანიზაციებმა—რაიკომებმა და პირველად ორგანიზაციებმა განათლების ორგანოებთან ერთად უშუალო მონაწილეობა უნდა მიი-

ღონ სკოლების მუშაობაში შემჩნეულ ნაკლოვანებების გამოსწორებაში. მათ „განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიაქციონ იმას, რომ უზრუნველყოფილი იქნას სკოლა პედაგოგთა კლასიფიციური კადრებით, გაუმჯობესდეს კულტურულ—აღმზრდელობითი, პოლიტიკური მუშაობა და სკოლის ნორმალურ მეცადინეობისათვის შეიქმნას ყოველგვარი პირობები;— (საქ. ალკკ ცენტრ. კამიტეტის დადგენილებიდან).

ერთი წუთითაც არ უნდა დაგვავიწყდეს ამხ. კოსარევის გაფრთხილება: არა ზოგადად, არა „ძირითადად—მოვაწყოთ კომკავშირელთა სწავლება, არამედ მოვაგვაროთ თვითეულის სწავლება განათლება,—აი რაშია ამოცანა.“



შ ი ნ ა ა რ ს ი

1. გავაკეთოდ საჭირო დასკვნები (მეთაური)	33
2. ლ ა ვ რ ე ნ ტ ი ბ ე რ ი ა — ღირსშესანიშნავი თარიღი	8
3. გ. ი. ბოდროვი — ამხანაგი სტუდენტი	13
4. ა. მგელაძე — დავამყაროთ წესრიგი საშუალო განათლების სკოლებში	20
5. ა. მ. მირცხულავა — პროპაგანდისტული მუშაობის შესახებ სოფლად	25

პროპაგანდისტის დასახმარებლად

1. ხალხის მოსისხლე მტრების ტროცკისტების მიზნები და მეთოდები	33
2. გ. ნ ა ტ რ ო შ ვ ი ლ ი — ა. პუშკინი	40
3. ს. ყ ა ჯ ა რ დ უ ზ ო ვ ა — ესპანეთის გმირული ახალგაზრდობა	47

საქ. აღკვ ცენტრალურ კომიტეტში

1. მტკიცედ გავატაროთ კავშირის ზრდის ახალი კურსი	52
2. გადაუდებელი საქმე	56

სარედაქციო კოლეგია	ა. მირცხულავა (პ/მ რედაქტორი)
	დ. მხედლიშვილი (პ/მ მდივანი)
	ა. მგელაძე
	ა. მახარაძე
	ა. ჭანტუაშვილი
	ბ. ლელინი

მიიღება ხელისმომწმად 1937 წლისათვის

საქ. პ. დ. პ. კ. მ. კ. მ. და თბილისის კომიზავის ორგანო — კომკავშირული აქციის სახელმძღვანელო ჟურნალი

ახალგაზრდა ბოლშევიკი

ჟურნალი გამოვლისწინებულია კომკავშირის ფართო
აქტიურობისათვის.

„ახალგაზრდა ბოლშევიკი“ დახმარებას უწყევს კომკავშირულ აქტივს ახალგაზრდობის კომუნისტურად აღზრდის ორგანიზაციის, მისი იდეურ-პოლიტიკური, კულტურული დონის ამაღლების და პრაქტიკული მუშაობის გაუმჯობესების საქმეში.

„ახალგაზრდა ბოლშევიკი“ წარმოადგენს კომკავშირის აქტივის თანამგზავრს მის ყოველდღიურ მუშაობაში. თავის ფურცლებზე აშუქებს საკავშირო მუშაობის საჭირ-ბოროტო საკითხებს და კომკავშირის პრაქტიკულ მუშაობას სოფლად და ქალაქად.

„ახალგაზრდა ბოლშევიკს“ აქვს შემდეგი განყოფილებანი: საზოგადოებრივ-პოლიტიკური, შინა-საკავშირო ცხოვრების, გამოცდილებათა გაზიარების, პროპაგანდის, აქტივის ტრიბუნა, უცხოეთის კომკავშირი და ახალგაზრდობა, აქტივის კონსულტაციის, ლიტერატურისა და ხელოვნების, კრიტიკისა და ბიბლიოგრაფიის და საქალკე ცეკაში.

ხელისმომწმადის ფასი:

1 თვით — 50 კაპ.	6 თვით — 3 მან.
3 თვით — 150 კაპ.	1 წლით — 6 მან.

ჟურნალზე ხელისმომწმად მიიღება: „სოიუზპეჩატში“, ფოსტაში, წერილების დამტარებლებთან, ხელისმომწმადთა შემკრებებთან საწარმოებებსა და დაწესებულებებში.

საქ. პ. დ. პ. კ. მ. კ. მ. გამომცემლობა „კომუნისტ“